

V Gradišču slabo kaže hišam ob zrušenem poslopju

Trener Lazia Edy Reja na Dobrovem v slovenščini o A-ligi in Sloveniji

17

Pomemben korak za razvoj pristanišča

5

Primorski dnevnik

TOREK, 27. DECEMBRA 2011

Št. 304 (20.319) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/>

e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 666007

Politiki stanejo, generali očitno ne

SANDOR TENCE

Vsi se upravičeno zgražamo nad visokimi plačami parlamentarcev in deželnih svetnikov, posebno pa nad njihovimi privilegiji. Prav je, da so upravitelji javnega dobrega in izvoljeni predstavniki dobro plačani, gotovo pa ni prav, da uživajo nesprejemljive bonitete, posebno na pokojninskem področju. V mislih imamo zlasti tako imenovane prežvinnine, ki predstavljajo pravi škandal.

Vsi smo tako ali drugače občutljivi na ekcese politikov in politikov, pogosto pa pozabljamo na velikansko potratno javnega denarja, ki smo ji priča tudi na drugih področjih. Pozabljamo na neverjetne plače in bajne odpravnine menedžerjev državnih podjetij, pozabljamo, da so upokojevalci in odvisni delavci do pred kratkim financirali obnovo od potresa porušene Messine (zemlja se je stresla leta 1908) in še bi lahko naštevali. Imamo kratek in selektiven kolektivni spomin, saj npr. tudi »pozabljamo« koliko Italija potroši za vojsko, oboroževanje in vojaške misije na tujem. To je eno redkih, če že ne edino področje, na katerem ne Prodi in ne Berlusconi si nista upala varčevati, tudi Monti ne kaže te želje.

Gino Strada, ustanovitelj humanitarne organizacije Emergency, je dokumentirano dejal, da Italija vsak mesec potroši približno dve milijardi evrov v vojaške oziroma vojne namene, saj je v Afganistanu dejansko vojna. Dve milijardi na mesec pomeni, da gre iz državnega proračuna vsako leto 24 milijard našega denarja za vojsko. To je dejansko vrednost še kar zajetnega vladnega varčevalnega ukrepa.

Italija, kot druge države, seveda ne bo ukinila vojske, tudi zaradi splošne finančno-gospodarske krize pa bi morala vsaj delno omejiti stroške na tem področju, kar pa se ne dogaja. Raje so znova udarili po policiji, ki ponekod sploh nima denarja za bencin za svoja vozila.

Vsi protestiramo zoper politiko in politike, malo ali nič pa je protestov zaradi denarja, ki gre za vojsko in orožje. Upravičeno se zgražamo koliko zaslužijo poslanci in senatorji, se pa ne škandaliziramo, da generali v Italiji zaslužijo enako, če ne več kot omenjeni politiki. Po nekem zakonu iz kraljevine Italije, ki je na papirju še v veljavi, imajo generali celo pravico do od države plačanih majordomov.

ITALIJA - Izredno negativen obračun predbožičnih prodaj

Kriza letos ugnala potrošniško mrzlico

Izrazito padla prodaja oblačil in pohištva, a tudi igrač in hrane

BOLJUNEC - Priljubljen običaj

Lučanje na G'rici

Jabolka poletela nad novim trgom - »Bitka« med dekleti z gornjega in spodnjega konca vasi

BOLJUNEC - Brez lučanja ni štefanovega. Dekleta vsako leto obujajo tradicijo in tudi letos je bilo tako. Zbrala so se že ob uri kosila pri bivših Partizanih. Pred lučanjem je bila v bližnji cerkvi maša, ko pa so zadoneli zvonovi, je »dekliška četa« prikorakala na obnovljen vaški trg.

Na 7. strani

RIM - Predbožični čas je bil letos za italijanske državljane čas zataganja pasu. Obračun božičnih prodaj je po prvih ugotovitvah celo slabši od že itak črnogledih napovedi. Združenja trgovcev iz vseh večjih mest poročajo o upadu poslov, ponekod celo do 30 odstotkov. Združenje potrošnikov Federconsumatori ocenjuje, da je predbožična potrošnja doseгла slabe 4 milijarde evrov, kar je za 400 milijonov pod pričakovanim. Skoraj za petino je padla prodaja oblačil in obutve, še slabše se je odrezal sektor pohištva in gospodinjskih strojev. Negativne so številke o prodaji kozmetičnih izdelkov, v turizmu in celo v prodaji igrač ter hrane.

Na 4. strani

ŠTIVAN - Na pobudo Skvadre Uoo

Žegnjanje konj že tradicija na štefanovo

8

Preveri zapadlost tehničnega pregleda tvojega vozila!

TELEFON 040 412399

CENTRO REVISIONI
ROIANO

TEHNIČNI PREGLEDI ZA
osebna vozila, tovorna vozila do 3,5t,
motorna kolesa, kolesa z motorjem,
trikolesnike in štrikolesnike.

ŽIVE JASLICE
V POSTOJSKI JAMI

POSTOJSKA JAMA
CAVE-GROTTE-HÖHLE

25 DEC 26 DEC 29 DEC 30 DEC 1 JAN 2 JAN 6 JAN

Zaradi velikega zanimanja priporočamo rezervacijo:
T: +386 5 / 7000 100, F: +386 5 / 7000 130
sales@postojnska-jama.si
www.postojnska-jama.si

Na 2. strani

V Sloveniji proslavili dan samostojnosti

Na 2. strani

Fotovoltaični sistem za Kulturni dom Prosek-Kontovel

Na 6. strani

Podvodna maša pred tržaškim nabrežjem

Na 6. strani

Ace Mermolja o svojih komentarjih zbranih v knjigah

Na 10. strani

Udarec za nasprotnike goriške vzpenjače

Na 12. strani

SLOVENIJA - Na včerajšnji dan pred 21 leti razglasili rezultate plebiscita o samostojni Sloveniji

Po državi proslavili dan samostojnosti in enotnosti

Osrednja državna slovesnost je bila že v petek - Včeraj slovesnosti in tudi maše za domovino

LJUBLJANA - Včeraj je minilo 21 let od razglasitev rezultatov plebiscita o samostojnosti Slovenije. V spomin na ta dan 26. decembra v Sloveniji praznujejo dan samostojnosti in enotnosti. Ob tej priložnosti so po Sloveniji potekale slovesnosti, prav tako pa tudi maše za domovino.

Plebiscit, ki so ga izvedli 23. decembra 1990, rezultate pa objavili tri dni kasneje, je sledil demokratičnim spremembam, ki so se začele sredi 80. let prejšnjega stoletja. Na plebiscitno vprašanje, ali naj Slovenija postane samostojna in neodvisna država, je od 93,2 odstotka udeleženi volivcev okoli 95 odstotkov odgovorilo pritrdilno, kar je 88,5 odstotka vseh volivcev. Plebiscitno odločitev so Slovenci udeležili z razglasitvijo samostojne države Republike Slovenije 25. junija 1991.

Osrednja državna slovesnost je potekala že v petek zvečer. Predsednik ustavnega sodišča Ernest Petrič je v govoru na osrednji državni slovesnosti ob dnevu samostojnosti in enotnosti poudaril, da »samo sami odgovorni, ker ljudje ne verjamejo v pravno državo«. Po njegovem mnenju so Slovenci namreč s svobodo dobili tudi odgovornost, da bodo vzpostavili pravno državo, poleg uspehov pa so torej »naši tudi neuspehi«.

Predsednik DZ Gregor Virant pa je na slavnostni seji DZ dejal, da je dan samostojnosti in enotnosti poklon samostojni Sloveniji in složnosti. Slovenija je v dobrih 20 letih po Virantovih besedah prehodila izjemno pot, v zadnjih letih pa malce zaspala in začela nabirati razvojni zaostanek. Zato ta dan za marsikoga ne bo tako prazničen, kot bi moral biti, je še dejal.

Slovenska zastava
(v sredini)
pred palačo
Združenih narodov
v New Yorku

SLOVENIJA - Anketa Vox populi Koalicijo Pozitivna Slovenija, SD, Lista Virant in DeSUS podprlo 69,1% vprašanih

LJUBLJANA - Po anketi, ki jo je za Dnevnik in POP TV opravila Nina-media, bi koalicijo Pozitivna Slovenija-SD-Lista Virant-DeSUS podprlo 69,1 odstotka vprašanih, ne podpira pa je 26,4 odstotka vprašanih. To precej jasno kaže, da je sklicevanje nekaterih strankarskih prvakov, denimo Radovana Žerjava, pa tudi Gregorja Viranta in Karla Erjavca, na to, da bi vstop v to koalicijo pomenil izdajo volivcev, na precej trhljih nogah in jim pride prav, ko jim zmanjka pravih argumentov, v sobotni izdaji piše časnik Dnevnik.

Gregorja Viranta so anketiranci (20,8 odstotka) ocenili kot najbolj konstruktivnega pri dogovarjanju o sestavi nove vlade. Tesno za njim (20,7 odstotka) je Zoran Janković. Da je najbolj konstruktiven prvak SLS Radovan Žerjav, pa je menilo 15,8 odstotka vprašanih. Na vprašanje, ali je stranka, ki bi jo volili, enaka stranki, ki so jo volili na parlamentarnih volitvah pred mesecem dni, je 75,3 odstotka vprašanih odgovorilo pritrdilno, 18,1 odstotka pa nikalno. Od tod tudi manjše razlike med volilnim izidom in tokratnim merjenjem strankarskih preferenc. Na vrhu lestvice popularnosti sta SDS Janeza Janše in Pozitivna Slovenija Zorana Jankovića, saj bi ju volilo po 18,4 odstotka volivcev. Stranko SD bi po rezultatih ankete sodeč podprlo 10,9 odstotka anketirancev, na četrtem mestu pa je Lista Virant, ki bi jo podprlo 10,6 odstotka vprašanih. Sledi stranka DeSUS s 6,8 odstotka podpore, SLS pa podpira 6,3 odstotka anketirancev. Na sedmem mestu je NSi z 2,9 odstotka podpore vprašanih.

Glede pričakovani ljudi za prihodnje leto anketa kaže, da skoraj petina vprašanih pričakuje, da bo stanje v Sloveniji prihodnje leto boljše, da bo slabše, jih meni skoraj 55 odstotkov, da bo približno enako, pa 22 odstotkov.

Javnomnenjsko raziskavo je agencija Ninamedia opravila med 20. in 22. decembrom na vzorcu 700 anketirancev.

LJUBLJANA - Po sobotni operaciji

Borut Pahor še ostaja v bolnišnični oskrbi

LJUBLJANA - Predsednik slovenske vlade, ki opravlja tekoče posle, Borut Pahor se po sobotni operaciji na Kliniki za otorinolaringologijo in cervikofacialno kirurgijo Univerzitetnega kliničnega centra (UKC) Ljubljana počuti dobro, a do nadaljnjega ostaja v bolnišnični oskrbi, je pojasnila premierjeva predstavnica za stike z javnostmi Špela Vovk.

Pahorja so zaradi hudega vnetja srednjega ušesa sprejeli v UKC Ljubljana in mu opravili manjši kirurški poseg že pred dvema tednoma. V bolnišnici je ostal do 20. decembra, v soboto pa je vnovič poiskal pomoč zdravnikov. Sobotna operacija v splošni anesteziji je trajala štiri ure. Pahor je operacijo dobro preстал in tudi včeraj se je počutil dobro.

Po besedah strokovne direktorice UKC Ljubljana Brigite Drnovšek Olup je bil Pahorju med operacijo odstranjen celoten sistem koščeni votlinic in vsa močno nabrekla ter spremenjena sluznica, koščene pregrade so

Borut Pahor ostaja v bolnišnici

bile prizadete tudi ob stiku z možganskimi ovojnicami. Povezava med bobnično votlino ter celičnim sistemom iz za ušesa je bila popolnoma blokirana. Zaradi atipičnega poteka so tkivo in izcedek ponovno poslali na vse preiskave na morebitne redke povzročitelje, je še povedala v nedeljo. (STA)

V Egiptu oropali slovenskega veleposlanika

KAIRO - Na slovenskem zunanjem ministrstvu so zanikali poročanje egiptovskega spletnega portala v angleškem jeziku Ahramonline, da naj bi v nedeljo v Kairu pretepli slovenskega veleposlanika Roberta Kokalja. Kot so povedali, je šlo za ulični rop.

Po poročanju omenjenega spletnega portala naj bi slovenskega diplomata pretepli prebivalci četrti Šubra, ki so mislili, da je vohun. Kokalj in njegov voznik naj bi jih vznemirila s fotografiranjem tega revnega predela Kaira in otrok na ulici.

Na ministrstvu pravijo, da se omenjenima ni zgodilo nič hudega, so pa jima vzeli fotoaparat in še nekatere druge predmete. Kokalj proti nasilnežem ne bo sprožil postopka in je dejal, da bi moral oblasti vnaprej obvestiti o svojem obisku, je še poročal portal Ahramonline.

V trčenju dveh avtov pet poškodovanih

VIDEM - V trčenju dveh avtomobilov v Carlinu (Videm) v Ul. Wasserman je bilo v nedeljo pozno zvečer ranjenih pet ljudi, od tega eden hujše. Trčili sta dve seat ibizi, v vsaki pa sta bila poleg voznika še dva potnika. Najhujše je bil poškodovan 30-letni Marco Sulprizio iz Casauria (Pesaro), ki pa ima stalno bivališče v Trstu. Sulprizio je vozil seata po Ul. Wasserman, ko je nenadoma vanj trčil drugi seat, ki se je vključeval v promet po Ul. Wasserman. V trčenju je Sulprizio dobil pretres možganov, prišlo pa je tudi do možganske krvavitve. Odpeljali so ga v videmsko bolnišnico. Zaradi pretresa možganov so na opazovanju v bolnišnici v Palmanovi zadržali sopotnika v Sulpriziovem avtomobilu kot tudi voznika drugega avtomobila.

Zaprta železniška proga med Divačo in Kopro

KOPER - Zaradi vzdrževalnih del bo danes zaprta železniška proga med postajama Divača in Koper. Kot so sporočili s Slovenskih železnic, bo v tem času za potnike organiziran nadomestni avtobusni prevoz in prevoz s kombijem. Nadomestni prevozi bodo vozili namesto vlakov številka 2750 in IC 503, ki odpeljeta iz Divače ob 7.47 in 11.11, ter namesto vlakov številka 2751 in IC 502, ki odpeljeta iz Kopra ob 10.03 in 14.45. Za potnike, ki so namenjeni v Hrastovlje, Črnotiče ali Prešnico bo prevoz zagotovljen s kombijem. Potniki s postajališča Prešnica vstopijo ob magistralni cesti pri odcepu za Prešnico, so še sporočili s Slovenskih železnic.

ZAGREB - Odločitev na izredni seji novega sestava sabora

Hrvaški referendum o vstopu v Evropsko unijo bo 22. januarja

ZAGREB - Hrvaški sabor je sprejeli deklaracijo o temeljnih načelih pogajanj za polnopravno članstvo v Evropski uniji in določil, da bo referendum o vstopu države v EU 22. januarja 2012. Izvedbo referenduma so prestavili za najmanj dva tedna, ker je deklaracija določala skrajni rok za referendum 30 dni po podpisu pristopne pogodbe z EU, torej do 8. januarja.

Zadržani do omenjene odločitve so bili le poslanci regionalne Hrvaške demokratske zveze Slavonije in Baranje (HDSSB), ki so zahtevali širšo javno razpravo zaradi informiranja državljanov o EU ter so predlagali prestavitev referenduma za tri do šest mesecev. Na koncu je predlog za izvedbo referenduma 22. januarja podprlo 129 poslancev.

Novi hrvaški premier Zoran Milanović je ocenil, da bodo v treh tednih januarja državljanom lahko pojasnili, kaj je pomembno glede članstva v EU. "Če bi čakali več kot tri tedne, bi tvegali, da bi zamudili določene roke, državljanom pa ne bi pojasnili nič novega," je izjavil

Novi hrvaški premier Zoran Milanović

Milanović ter pozval državljanje, naj podprejo članstvo in pripeljejo do konca "pomembno hrvaško zgodbo".

Predsednica poslanske skupine HDZ, Jadranka Kosor, je dejala, da ne bi uspeli opraviti vseh postopkov na Hrvaškem in v državah članicah EU, če bi predstavili referendum za več mesecev. Tudi

Kosorjeva je pozvala državljanje naj na referendumu obkrožijo "za" vstop države v EU. Med drugim je izpostavila, da HDZ podpira vstop države v EU, saj si je tudi zelo prizadeval, da bi odblokirali pogajanja z EU, potem ko je imela Slovenija pomisleke glede hrvaškega približevanja uniji. Dodala je, da njena vlada takrat ni imela podpore levosredinske opozicije.

Hrvaški sabor je pred spremembami omenjene deklaracije na petkovi izredni seji potrdil Milanovićevo levosredinsko vlado. Poleg tega so izbrali Kosorjevo in Vladimirja Šeksa za opozicijska podpredsednika hrvaškega parlamenta.

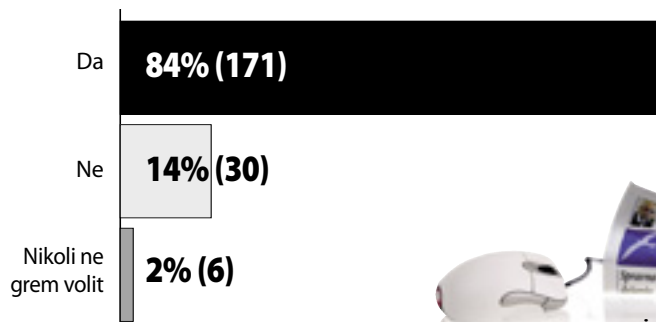
Potrdili so tudi mandate novim poslancem, ki so nadomestili poslance levosredinske koalicije, ki so se preselili v vladin kabinet. Namesto Milanovića bo na primer v saboru Ivan Račan, sin pokojnega hrvaškega premiera Ivice Račana. Predsednik sabora Boris Šprem je napovedal, da bo prva redna seja hrvaškega parlamenta v drugi polovici januarja 2012.

SPLETNA ANKETA

Velika večina hoče volitve v manjšini

Predlog deželnih svetnikov Igorja Gabrovca in Igorja Kocijančiča za neposredno izvolitev predstavništva slovenske manjšine je precej razburkal vode na naši politični sceni. Gabrovca in Kocijančič sta v razpravo ponudila volilni predlog, ki ga je pripravilo društvo Edinost. Kar 84 odstotkov sodelujočih v anketi spletnega Primorskega dnevnika bi se udeležilo morebitnih vse-manjšinskih volitev, 14 odst. anketirancev takšne volitve ne zanimajo, dva odstotka sodelujočih v anketi pa itak ne gre nikoli volit. Rezultati ankete nimajo statistične veljave, gotovo pa odražajo določeno razpoloženje, ki o volitvah vlada med obiskovalci naše spletne strani.

Ali bi se udeležili neposrednih volitev predstavništva Slovencev v Italiji?

VSako JUTRO SE PRED
VAŠIMI VRATI NEKAJ DOGAJA.

Vihra Tence, raznašalka

Primorski dnevnik. Iz naših v vaše roke.

NAROČNIŠKA
AKCIJA 2012

Zaupajte nam. Potrdite naročnino za leto 2012.

Naročnina ostaja nespremenjena: **215,00 evrov**, kar pomeni, da vas bo vsak izvod časopisa stal le **0,70 evra**!
Če še niste naročeni, naročite se čimprej: Primorski dnevnik boste do konca leta 2011 **prejemali brezplačno!**

Dostava na dom Primorskega dnevnika je za vse naročnike brezplačna! Brezplačno boste tudi objavljali neposlovna sporočila in čestitke. Vsi novi in stari naročniki pa bodo prejeli knjigo **“Spomini na leto 1945”** darilo Zadruga Primorski dnevnik.

Znižano naročnino za leto 2012 se lahko plača do 31.1.2012:
z nakazilom na enega od sledečih tekočih računov na ime PRAE srl - DZP doo:

› na pošti na račun Št. 11943347

› Pri naslednjih bančnih zavodih:

Banca Antonveneta Trst, ag. 8	št. računa: IT44 V 05040 02208 000001136670
Banca di Cividale - Kmečka banka sedež v Gorici	št. računa: IT48 E 05484 12401 001570404860
Banca di Cividale - Kmečka banka - podružnica Trst	št. računa: IT80 O 05484 02200 004570422289
Nova Ljubljanska banka - podružnica Trst	št. računa: IT56 P 03018 02200 010570002197
Zadružna banka Doberdob in Sovodnje	št. računa: IT34 R 08532 64560 000000019102
Zadružna kraška banka	št. računa: IT71 C 08928 02200 010000010730

na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici

GOSPODARSKA KRIZA - Podatki združenja Federconsumatori

Božič v znamenju krize z upadom prodaje daril

Močno padla prodaja oblačil in pohištva, nekoliko manj tudi igrač in hrane

RIM - Predbožični čas je bil letos za italijanske državljane čas zategovanja pasu. Obračun o poteku božičnih prodaj - tradicionalno najuspešnejše sezone nakupov v letu, je po prvih ugotovitvah negativen, celo slabši od že itak črnogledih napovedi. Statistike so v prejšnjih dneh pokazale, da plače odvisnih delavcev že dolgo krepko zaostajajo za inflacijo, vladni varčevalni ukrepi pa so prispevali še svoje in prepričali tudi srednji sloj, da je spričo težkih časov priporočljivo biti nekoliko previdnejši in preudarnejši pri izbiri božičnih daril.

Združenja trgovcev iz vseh večjih mest od Rima do Milana, od Turina do Neaplja poročajo o upadu poslov, ponekod celo do 30 odstotkov v primerjavi z lanskim letom. Vsedržavna opazovalnica združenja potrošnikov Federconsumatori je včeraj ponudila celovitejši in prav tako negativen pregled. Predbožična potrošnja se je v primerjavi z lanskim letom občutno zmanjšala. Skupno naj bi dosegla slabe 4 milijarde evrov, kar je za 400 milijonov pod pričakovanji.

Skoraj za petino je padla prodaja oblačil in obutve, kjer beležijo 18-odstotni padec predbožičnih nakupov. Še slabše se je odrezal sektor pohištva in gospodinjstvih strojev, kjer je bil padec 24-odstoten. Negativne so številke tudi iz drugih sektorjev: -7 odstotkov v prodaji kozmetičnih izdelkov, -8 odstotkov v turizmu in celo -3 odstotke v prodaji igrač, kar pomeni, da so se tudi otroci morali zadovoljiti z nekaj manj igračami pod božičnim drevescem.

Tudi božične pojedine so bile letos manj razkošne, saj je obračun prohaje hrane negativen za poldrugi odstotek v primerjavi z lansko. Kupci se tudi pri nakupih hrane vse bolj zatekajo v samopostrežne trgovine in hard discontoe, kamor zahaja 25-odstotkov več kupcev, medtem ko jih je kar 38 odstotkov zmanjšalo nakupe v manjših trgovinah.

Edini sektor, kjer še ne poznajo krize, je elektronski, kjer naj bi vrednost prodaje zrasla za dober odstotek. K temu je po oceni Federconsumatori prispevala prodaja inteligentnih mobilnikov - smartphonov in prehod še nekaterih dežel na digitalni prenos televizijskih signalov.

Iz navedenih podatkov predsednika združenj potrošnikov Federconsumatori in Adusbef Rosario Trefiletti in Elio Lanutti sklepata, da je varčevalne ukrepe, ki bodo samo z Montijevim paketom povprečno prizadeli vsako družino za 1129 evrov, treba uravnovesiti z nujnimi posegi za spodbujanje investicij.

Stanovske organizacije kmetov so proti krizi, ki je prizadela tudi prodajo hrane, skušali spodbujati nakupe tipičnih pridelkov

ANSA

BOŽIČ - Benedikt XVI. opozoril vernike na sočutje do trpečih v Afriki in Aziji

Papež pozval k miru v svetu

Med polnočnico posvaril pred komercializacijo božiča in poklical katoličane k ponižnosti in preprostosti

Papež Benedikt XVI. je v nedeljo podelil tradicionalni blagoslov »urbi et orbi«

ANSA

VATIKAN - Papež Benedikt XVI. je v božični poslanici mestu in svetu (urbi et orbi) vernike pozval k sočutju do nesrečnih ljudi v Afriki in Aziji, ki jih pestijo vojne in naravne katastrofe. Pozval je tudi k ponovni vzpostavitvi dialoga med Izraelci in Palestinci ter h koncu nasilja v Siriji.

V tradicionalni božični poslanici je 84-letni papež z osrednjega balkona bazilike svetega Petra v Vatikanu nagovoril vernike in podaril tradicionalni blagoslov mestu in svetu (urbi et orbi). Papež je omenil številna krizna žarišča po vsem svetu in »govoril v imenu tistih, ki nimajo svojega glasu«. Prosil je za božjo pomoč ljudem z Afriškega roga, ki »trpijo lakoto, poleg tega pa so še izpostavljeni stalni nevarnosti«, mednarodno skupnost pa je pozval, naj nudi pomoč številnim beguncem s tega območja. Papež je omenil tudi ljudi v jugovzhodni Aziji, predvsem na Filipinih in na Tajskem, »kjer še vedno trpijo zaradi posledic nedavnih poplav«, in jim zaželel čim prejšnje okrevanje.

Papež je boga prosil, naj opogumi Izraelce in Palestince za nadaljevanje dialoga in za konec nasilja v Siriji. Pozval je tudi k spravi v Afganistanu in Iraku, k dialogu v Mjanmaru in k trajnemu pre-

mirju na nemirnih območjih Afrike, predvsem na območju Velikih jezer in v Južnem Sudanu.

Papež je nato vernikom po vsem svetu voščil božič v 65 jezikih, med drugim tudi v slovenščini. »Božje dete naj vam podeli blagoslov,« je slovenskim vernikom zaželel papež.

V soboto zvečer je Benedikt XVI. daroval polnočnico, med katero je posvaril pred komercializacijo božiča. »Danes je božič postal komercialni praznik, katerega svetle luči zakrivajo skrivnost ponižnosti boga, ki nas kliče k ponižnosti in preprostosti,« je dejal papež pred tisoči verniki, zbranimi v baziliki sv. Petra.

Papež je posebno pozornost namenil tudi vsem, ki živijo v revščini in trpljenju. 1,1 milijarde katolikov po svetu je pozval, naj molijo, da bi božja dobrot doseгла tudi vse tiste, ki so morali božič pričakati v revščini in daleč od doma.

Polnočnica v baziliki sv. Petra se je tako kot minuli dve leti začela že ob 22. uri. Papež, ki je bil zadnje čase videti precej utrujen, se je po cerkvi gibal s posebnim premičnim odrom, ki ga je uporabljal že njegov predhodnik Janez Pavel II., sam pa ga je začel uporabljati letos. (STA)

MILAN - Pogreb bo jutri

Umrli Giorgio Bocca

Aktiven partizan in dosledno kritičen novinar

MILAN - V baziliki San Vittore al Corpo v Milanu bo danes pogrebni obred za novinarjem Giorgiom Bocco, ki je umrl na božič v starosti 91 let. Bil je eden največjih novinarjev v Italiji in avtor številnih esejističnih in zgodovinskih knjig. Njegovo življenjsko pot je zaznamovala aktivna udeležba v partizanskem gibanju, katerega idealom je ostal vselej zvest.

Bocca se je rodil 28. avgusta 1920 v Cuneu. Z novinarstvom se je začel ukvarjati že sredi 30. let v lokalnem tisku. Po zlomu Italije je bil med ustanovitelji partizanskih enot Giustizia e Libertà in bil tudi urednik glasila tega gibanja. Po vojni je delal pri časnikih Gazzetta del Popolo, l'Europeo in Il Giorno, ker se je izkazal kot velik raziskovalni novinar. Leta 1976 je bil med soustanovitelji dnevnika la Repubblica, s katerim je sodeloval do zadnjega.

Bil je tudi avtor številnih knjig o politični aktualnosti, partizanskem gibanju, zgodovini Italije 20. stoletja in socioekonomskih analiz. Prva je bila leta 1966 Zgodovina partizanske Italije, zadnja pa lani

Fratelli Coltelli - Zgodba o Italiji, ki sem jo spoznal 1948-2010.

Ob njegovi smrti so mnogi politiki in novinarji izpostavili njegovo poštenost, doslednost in veliko novinarsko žilico. Med drugimi je sožalje družini izrekel tudi predsednik Republike Giorgio Napolitano, ki se ga spominja kot velikega predstavnika partizanskega gibanja in doslednega borca za svobodo in demokracijo v novinarskem poklicu.

LIGURIJA - Ogenj uničil 200 hektarjev gozda in ogrozil vasi

Tisoč izseljenih ob požaru

Plamene so najbrž zanetile petarde, veter pa jih je naglo razširil po suhi travi in gozdu

SAVONA - Več kot tisoč gasilcev se je včeraj ob pomoči letal v Liguriji blizu Savone še ves dan borilo z ognjenimi žubljami, ki so uničile 200 hektarjev gozda. Zaradi požara, ki ga krepil močan veter, so evakuirali več kot tisoč ljudi iz treh vasi blizu kraja Vado Ligure. Večina se jih je do sinoči že vrnila domov.

S požarom, ki se je v nedeljo zjutraj se hitro razširil na 200 hektarjev gozda, se borijo tudi s petimi gasilnimi letali Canadair in dvema helikopterjema. Kolegom iz vseh pokrajin Ligurie so prihiteli na pomoč še gasilci iz Turina in Alessandrie. Hiš požar še ni poškodoval, so pa zaradi gostega dima zaprli cesto, ki vodi do meje s Francijo. Nekaj ur je bila zaprta tudi avtocesta A10 Genova-Ventimiglia med Savono in Spotornom. Ognjena fronta je bila v nedeljo zvečer široka 4 kilometre, včeraj pa so jo zmogli omejiti na kakih 300 metrov. Med gašenjem je nek moški dobil opekline po rokah in prsnem košu.

Vzrok požara so najbrž bile petarde, ki so jih neodgovorneži metali na božično noč. Suha trava in močan veter sta potrem opravila svoje.

Gozd je gorel tik za hišami in pod avtocestnim viaduktom

ANSA

V Pompejih se je zrušil steber

NEAPELJ - Na arheološkem najdišču Pompeji so na območju antične vile v četrtek našli porušeni antični steber, ki je podpiral vilo Loreiusa Tiburtinusa iz 2. stoletja p.n.št.. Steber je visok 2,4 metra, verjetno pa se je zrušil zaradi močnega deževja in vetrov, ki so v Neaplju in okolici pihali v zadnjih dneh.

Pet mladih umrlo v trčenju

COSENZA - Policija raziskuje okoliščine strahovite nesreče, v kateri je v božični noči umrlo pet mladih iz kraja San Giovanni in Fiore pri Cosenzi. Štirje fantje stari od 20 do 22 let in 15-letna prijateljica so se po večerji s sorodniki odpeljali na obisk k drugim prijateljem. Na ovinku, deževalo je in temperatura je bila pod ničlo, jih je zaneslo, v njihov avto pa je močno trčilo terensko vozilo. Peterica mladih je bila pri priči mrtva, potniki na terencu, zakonca z mladoletnima otrokoma, pa vsi lažje ranjeni.

Dva dni zaprta v dvigalu

FORLI - V petek popoldne se je podala v klet po steklenice vode. Ko se je vračala se je dvigalo ustavilo in ker nikogar ni bilo v hiši, so jo sosedje našli in rešili šele dva dni kasneje. Zgodilo se je 78-letni ženski v Forliju. Hudo se je prestrašila, steklenice vode pa so ji pomagale preživeti ne prav prijetni božič.

PRISTANIŠČE - Minister za okolje Clini in predsednica Pristaniške oblasti Marina Monassi

Podpisali pismo o nameri za ureditev pristaniških območij

Po ministrovih besedah gre za močan signal - Cilj je ovrednotenje infrastruktur in prostora

»Sporazum s tržaškim pristaniščem je zelo močan signal. Njegov cilj je prekvalificiranje in in ovrednotenje infrastruktur in prostora v pristanišču,« je na srečanju z novinarji po sobotnem podpisu pisma o nameri na sedežu tržaške Pristaniške oblasti ocenil minister za okolje in zaščito ozemlja in morja Corrado Clini. »Čaka nas ogromno dela, urediti moramo pet območij v pristanišču. Odzvati se moramo z naložbami v trajnost,« ga je dopolnila predsednica Pristaniške oblasti Marina Monassi.

Clini in Monassijeva sta podpisala pismo o nameri, ki nosi naslov **Trajnostni razvoj območij tržaškega pristanišča**, nastalo pa je na osnovi intenzivnega posvetovanja med Pristaniško oblastjo in okoljskim ministrstvom. Gre za ključen dokument, na osnovi katerega bo mogoče sprožiti proces resnične oživitve tržaške proste pristaniške cone in utrditi njeno središčnost v loku severnega Sredozemlja. To je še posebno pomembno v perspektivi prihodnjih scenarijev, ki se rišejo s postopnim širjenjem skupnega evropskega trga proti srednji, vzhodni in balkanski Evropi, je zapisno v tiskovnem sporočilu Pristaniške oblasti.

Cilji sporazuma med ministrstvom za okolje in Pristaniško oblastjo so zajeti v 2. členu pisma o nameri in jih lahko strnemo v pet glavnih točk:

1) prekvalificiranje in okrepitev železniškega terminala Trst Campo Marzio (tudi z odkupom sosednjih prostorov od Državnih železnic);

2) preureditev industrijskih območij, v zasebni in pristaniški lasti, ki se nahajajo na območju nekdanjega Arzenala sv. Marka, za potrebe pristaniškega prometa;

3) realizacija pristaniške logistične ploščadi (1. in 2. tranša) in preureditev sedanjega prostora škedenjske železarne za nove dejavnosti, vključene v bodoči logistični pol;

4) prekvalificiranje in infrastrukturaliranje območja nekdanjega skladišča Esso za nove industrijske in proizvodne dejavnosti, tudi za potrebe pristanišča;

5) zgraditev novega pristaniškega terminala na prostoru nekdanje rafinerije Aquila v Žavljah, predvsem za potrebe trajektov in večnamenskih ladij, vključno s prilagoditvijo žavelske železniške postaje, kar bo jamčilo polno operativnost železniške službe za nov terminal.

Za doseg te ciljev je bil predviden poseben delovni načrt, zastavljen na treh operativnih ravneh:

- program zakonskih in upravnih akcij, ki jih je treba izvesti, razdeljen po fazah;

- časovnica posameznih faz;
- finančni okvir z opredelitvijo potrebnih in razpoložljivih sredstev za sprožitev del iz 2. člena sporazuma.

Predvidena dela na območju Campo Marzio, nekdanjega arzenala, logistične ploščadi, nekdanjega skladišča Esso in nekdanje rafinerije Aquila obsegajo skupaj 1,9 milijona kvadratnih metrov površine, kar pomeni skoraj celotno tržaško pristanišče. Največja, predvidoma 600 tisoč kvadratnih metrov, bo površina načrtovane logistične ploščadi, nov terminal za trajekte na območju nekdanje rafinerije Aquila pa bo zrasel na 500 tisoč kvadratnih metrov velikem območju.

Za oceno tehničnih in finančnih vsebin delovnega načrta bo sestavljena posebna tehnična skupina, v kateri bodo predstavniki ministrstva in pristaniške oblasti, vodil pa jo bo pristaniški funkcionar Antonio Gurrieri, ki ga je minister za okolje Clini pred kratkim imenoval za svojega svetovalca za področja, ki zadevajo prometne infrastrukture in transport.

Minister za okolje
Corrado Clini in
predsednica
Pristaniške oblasti
Marina Monassi

KROMA

Glede jedrskih načrtov Slovenije ima besedo tudi Italija

Minister za okolje se je na sobotni novinarski konferenci med odgovarjanjem na vprašanja novinarjev dotaknil tudi jedrske centrale v Krškem. Možnost graditve drugega reaktorja po njegovih besedah »ni tema, ki bi lahko obšla dvostranske odnose« med Italijo in Slovenijo. Za sedaj »o tem ni bilo nobenega razmisleka«, je še dejal Corrado Clini in dodal, da je slovenskemu kolegu Roku Žarniču povedal, da ta tema ne more biti izvzeta iz dvostranskih odnosov med državama.

Minister se je dotaknil tudi graditve tretjega pasu na avtocesti Benetke-Trst, ki je po njegovi oceni neobhodno potreben, a je treba upoštevati nevarnost, da bi se lahko tovarni promet zaradi verjetnih zastojev premaknil na severno stran Alp.

POLITIKA - Sklep nedavne skupščine

Slovinci v DS dobili pokrajinsko vodstvo

Slovenska pokrajinska komponenta Demokratske stranke je po novem koordinatorju (za to funkcijo je bil izbran Massimo Veronesi) dobila še novo vodstvo. Njegovi člani so Štefan Čok, Mirko Sardoč, Alan Oberdan, Stefano Ukmar, Jurij Žerjal, Uroš Koren, Matej Iskra, Stani Kalc in Mirna Viola, katerim se bodo pridružili še dva predstavnika iz dolinske in en zastopnik iz republiške občine.

Na seji v Nabrežini, na kateri so izvolili novo vodstvo, je slovenska komponenta DS tudi začela razpravo o morebitnih volitvah v slovenski manjšini na osnovi predloga, ki sta ga izdelala deželna svetnika Igor Kocijančič in Igor Gabrovec. Tržaški občinski svetnik Stefan Ukmar meni, da bi pomenile takšne volitve med Slovenci v Italiji vsesplošno nazadovanje, zato jim odločno nasprotuje, kot je svojčas že povedal v prispevku našemu dnevniku. V slovenski manjšini bi bilo treba po njegovem strogo ločiti pristojnosti politike od pristojnosti SSO in SKGZ, ki po

25. DECEMBER - Pravoslavna skupnost

Blagoslovljeni kruh za god sv. Spiridiona

BORZNI TRG - Jaslice

Jožef ob glavo

Vandalsko dejanje odkrili včeraj - Iskanje neznanih storilcev

Neznanci so se na Borznem trgu znesli nad tamkajšnjimi jaslicami. Jožefa so razbili tako, da so ga »obglavili«. Mestni redarji so uvedli preiskavo, da bi odkrili storilce.

KROMA

STOLNICA - Škof

Božič - trenutek ljubezni

V stolnici sv. Justa je Kristusovo rojstvo na božični dan razodel tržaški nadškof msgr. Gianpaolo Crepaldi. V svoji božični homiliji je vernike spomnil na Jezusov prihod oziroma na sporočilo o miru in odrešenju za vse nas, ki ga je na svet prineslo tisto dete rojeno v Betlehemu. »V sveti noči se je Kristus pridružil ljudem in njegova luč ljubezni je posijala nad temo. Gospodova ljubezen je edina resnična in prava božična novica,« je dejal Crepaldi. Za božič namreč praznujemo gospodovo brezkompromisno darilo za ljudi - njegovo ljubezen. Daroval nam je, kar je imel najdražjega - lastnega sina, ki bo za vedno med nami, bo del nas in seveda bomo mi del njega.

Božič je trenutek ljubezni in nanjo je iz Rima opozoril tudi papež Benedikt XVI, ki je spodbudil vernike, naj pomagajo bližnjemu, naj se rešijo egoizma in naj se posvetijo drugemu. »Vsi namreč življenjsko potrebujemo ljubezen in dobrosrčnost, zlasti v današnjih časih, ki jih zaznamuje huda gospodarsko-financijska kriza. Lotila se je številnih družin, delavcev in mladih, katerim naj gre naša človeška solidarnost, je še poudaril nadškof. Spomnil se je tudi na mlada fanta, ki sta letos izgubila življenje v Trstu - Giovanni Novacco in Francesco Pinna. Jasnno je, da se bomo v teh hudih trenutkih spraševali, ali je na svetu močnejše dobro ali zlo, odgovor pa bomo našli v gospodovem usmiljenju.

ZAHODNI KRAS - Dogovor med Zadrugo in Jusom Kontovel

Na Proseku fotovoltaični sistem na Kulturnem domu

Prispevek Jusa Kontovel Zadrugi za Kulturni dom Prosek-Kontovel v višini 25 tisoč evrov

Odkar je bil prenovljeni Kulturni dom Prosek-Kontovel sredi junija 2010 predan svojemu namenu, se je v njem zvrstilo že nič koliko prireditev, manifestacij, razstav in gledaliških predstav. Dvorana je spet postala središče kulturnega dogajanja na Proseku in Kontovelu,

JAN SOSSI

KROMA

domača društva so jo začela pridno »izkoriščati« za svoje prireditve.

Vštric s tem zagonom kulturnih dejavnosti si je začelo vodstvo Zadruga za Kulturni dom Prosek-Kontovel prizadevati za racionalizacijo režijskih

STEFANO UKMAR

KROMA

stroškov dvorane in poslopja, v katerem imajo svoj sedež številna društva, sekcije in krožki. Tako je v začetku februarja letos zaprosilo Jus Kontovel za finančno pomoč za izgradnjo fotovoltaičnega sistema na strehi Kulturnega doma. Namen je bil jasen: bistveno znižati stroške za električno energijo.

Odbor Jusa Kontovel je junija letos odobril namenski prispevek v višini 25 tisoč evrov. V sklepu je bilo izrecno poudarjeno, da je fotovoltaični sistem namenjen racionalizaciji energetskih stroškov, ki bremenijo Zadrugo Kulturni dom Prosek-Kontovel.

Prispevek Jusa Kontovel dejansko presegla polovico celotne investicije, odbor pa ga »smatra v luči vsestranske podpore za kulturne ter družbene dejavnosti Proseka in Kontovela.«

Prispevek se deli na dva dela: 15 tisoč evrov gre Zadrugi Kulturni dom Prosek-Kontovel v obliki nepovratne finan-

Kulturni dom Prosek-Kontovel

KROMA

čne pomoči, 10 tisoč evrov pa v obliki brezobrestnega posojila.

V prvi polovici decembra sta predsednik Jusa Kontovel Stefano Ukmar in predsednik Zadruga za kulturni dom Prosek-Kontovel Jan Sossi podpisala dvostranski dogovor. V njem se je Zadruga obvezala, da bo izgradnja fotovoltaične-

ga sistema dokončana do 30. junija prihodnjega leta. Nadalje se je obvezala, da bo brezobrestno posojilo v višini 10 tisoč evrov vrnila Jusu Kontovel v obdobju desetih let z banknim nakazilom po tisoč evrov letno, in to najkasneje do 30. septembra vsakega leta, te obroke pa bo začela plačevati prihodnje leto.

Dogovor med Zadrugo za Kulturni dom Prosek-Kontovel in Jusom Kontovel predstavlja le primer sodelovanja med vaškimi organizacijami na Zahodnem Krasu, obenem pa potrjuje vlogo subjekta, ki jo je pridobil Jus Kontovel pred leti po podpisu transakcije s tržaško občino.

M.K.

SV. ŠTEFAN - Že 35. tradicionalna pobuda potapljačev

Podvodna maša pred nabrežjem

Kakih 50 potapljačev, med njimi prvič tudi poklicna potapljačica - Maševal kaplan tržaškega pristanišča don Alessandro Amodeo

V morju pred Velikim trgom, so večeraj obnovili že tradicionalno podvodno mašo. Kakih petdeset potapljačev se je zbralo na morskem dnu med pomolom Audace in pomolom Pomorske postaje, ob prozornem zvonu, v katerem je kaplan tržaškega pristanišča don Alessandro Amodeo prebral homilijo, ki so jo verniki in radovedneži, zbrani na nabrežju lahko slišali iz ojačevalcev, nameščenih na kesonu tovarnjaka.

Prozorni zvon so spustili v vodo z ladijskim žerjavom, malo po 11. uri so skočili v vodo potapljači društva Historical diving societa Italia, ki se ukvarjajo z zgodovino potapljanja, z njimi pa tudi potapljači društva Sub sea, ki prireja podvodno mašo, in potapljači drugih društev.

Don Amodeo je začel maševati kar na tovarnjaku, ko je prišel čas homilije pa je - potapljaško opremljen - skočil v vodo in zaplaval v prozorni zvon, poln zrak. Sem mu je v potapljaški skafander oblečena Monica Caccarusso, prva poklicna potapljačica, ki se je udeležila podvodne maše v 35 letih, odkar jo prirejajo v Trstu, prinesla besedilo homilije. Duhovnik je spomnil na mučeništvo večrajšnjega svetnika, svetega Štefana, ob tem pa je poudaril, da je svet potreben ljubezni in solidarnosti do sočloveka.

Med potapljači, ki so sledili maši pod vodo, je bil tudi tržaški pisatelj Pietro Spirito, ljubitelj potapljanja. Ob

Desno potapljači zbrani ob prozornem zvonu; spodaj levo spust kaplana Alessandra Amodea v vodo; spodaj desno obhajilo na nabrežju

KROMA

več fotografij na www.primorski.eu

vrnitvi na kopno je poudaril, da tvega Trst izgubo svoje pomorske tradicije, zato take prireditve, kot je podvodna maša, krepijo njegov stik z morjem.

Nabrežinski jesarji vabijo na družabnost

Jus Nabrežina vabi člane ter vse Nabrežinke in Nabrežince na družabno srečanje ob izteku leta. Prireditve, ki bo v četrtek ob 17. uri na glavnem trgu v Nabrežini, bo obogatila nabrežinska godba na pihala. To bo priložnost za izmenjavo voščil in tudi za pogovor o dejavnosti ter programih krajevnega juserskega odbora.

Po tekmi Triestine so žalili karabinjerje

V nedeljo, 4. decembra, so si dali duška po nogometni tekmi med Triestino in Trapanijem. Med odhajanjem s stadiona Nereo Rocco so se besedno znesli z neponovljivimi žaljivkami nad karabinjerje, ki so skrbeli za javni red. Možje postave so proti njim uvedli preiskavo, zaslišali so vrsto oseb in naposled potegnili črto, pod katero so se - pod obtožbo žalitve javnega funkcionarja - znašli 37-letni H.A., v Trstu rojeni delavec, ki je imel v preteklosti že opravka s pravico, 38-letni C.R., prav tako delavec iz Trsta in prav tako star znanec policije, ter 19-letni C.M., delavec bivajoč v Miljah. Vse tri so prijavili sodnim oblastem.

Prireditve ob 150-letnici nastanka Italije

V dvorani Casa della musica (Ul. Capitelli 3) bo v četrtek ob 18. uri pisana ljudstva prireditve ob 150-letnici združene Italije. Glavni pobudnik je Edoardo Kanzian.

TELEFON Lažni »agenti« za prihodke

V zadnjih dneh so se mnogim Tržačanom telefonsko javili domnevni predstavniki agencije za prihodke, jim sporočili, da je njihov davčni položaj urejen in so jih nato povabili, naj podpišejo naročnine na nekatere revije z davčno vsebino.

Deželno vodstvo agencije za prihodke je včeraj sporočilo, da gre za lažne predstavnike agencije, ljudi, ki nimajo nobenega opravka z agencijo za prihodke. Slednja je pri vsej zadevi prizadeta stranka. Zato poziva prejemnike telefonskih pozivov lažnih predstavnikov agencije, naj takoj obvestijo policijske oblasti.

Agencija za prihodke je nadalje javila, da ni ukazala svojim predstavnikom ali uslužbencem, naj telefonsko sporočijo občanom o morebitnih davčnih nepravilnostih. Ta postopek poteka pismeno, preko pisma.

BOLJUNEC - Domača dekliška na štefanovo poskrbela za tradicionalno lučanje

Jabolka poletela z U'ice proti Z'b'luncu

Dekleta so s seboj prinesla 5 kg jabolk in toplo vino za gledalce, ki so tudi letos sodelovali pri »obredu«

Že vrsto desetletij je v Boljuncu štefanovo sinonim za lučanje. Sveti Štefan je bil namreč prvi krščanski mučenec, ki je bil leta 34 obsojen na smrt s kamenjanjem. Kot prispodoba temu dogodku, si dekleta dekliške iz Boljunca lučajo jabolka, saj bi kamenje kar precej bolelo, ko bi koga zadelo. In zakaj si lučajo ravno jabolka? Ker je ta sadež njihov simbol oz. simbol dekliške, ki ga imajo sešitega celo na rdečih pulloverjih.

Neporočena dekleta iz Boljunca, ki sestavljajo dekliško, ne pomnijo, od kdaj je ta običaj v rabi, povedale pa so, da na boljunskem trgu ob 26. decembru »dežujejo« jabolka že dolgo let. V današnjih, modernih časih pa se je navada nekoliko spremenila. Nekoč so morala vaška dekleta namreč z jabolko zadeti tistega vaškega fanta, ki je bil kateri od njih vseč. Časi pa so se spremenili. Dekleta so sama hudomušno povedala, da imajo danes avtomobile in si lahko fanta najdejo tudi v drugi vasi ali v mestu. Poleg tega pa je fantov v Boljuncu vse manj. Že nekaj let velja pravilo, da si jabolka na trgu, ki mu Boljuncani pravijo G'rica, lučajo dekleta z gornjega dela vasi, to je z U'ice, proti dekletom s spodnjega dela vasi, z Z'b'luncu. Štefanovo oziroma lučanje je ob tem tudi priljubljenost, ko k dekliški formalno pristopijo tudi nova dekleta, ki so dopolnila 16. leto starosti. Dekleta pa ne prihajajo le iz Boljunca, ampak tudi iz Lakotišča in s Krmenke, ki spadata v katastrsko občino Boljunc.

Dekleta so se letos zbrala že ob uri kosila pri bivših Partizanih, kjer se danes nahaja bar SKD France Prešeren. Vsaka je s seboj prinesla pet kilogramov jabolk in tri litre vina, s katerim so pripravile kuhano vino in ga po lučanju ponujale občinstvu ob koščku božičnega »pandora«. Nato so sedle za mizo in si privoščile tradicionalno pašto s tartufi, ki jo že vrsto let pripravlja članica dekliške.

In že je napočil trenutek za lučanje. Dogajanje je pred tem tradicionalno uvedla maša in blagoslov v bližnji cerkvi. Ko so zadoneli zvonovi, so dekleta prikorakala na obnovljen vaški trg in si začela lučati jabolka. Kot po tradiciji je prvo jabolko zalučala tako imenovana frejla, ki jo vsako leto izvolijo že v poletnih mesecih, njeno ime pa ostaja do štefanovega tajno. Letos je prvo jabolko zalučala Irina Počkar, ki je bila članica »ekipe« iz U'ice. Prvo jabolko pa

Desno letošnje »bojevnice« pred začetkom, desno spodaj v akciji, spodaj pa »bojišče« po zaključku

KROMA

ni enako ostalim, saj je posebno jabolko, ki ga frejla hrani doma v zamrzovalniku že od maja. Jabolko namreč prihaja iz mlaja, ki ga ob prvem maju postavi fantovska Boljunc. Nanj obesijo fantje limone in pomaranče, dekleta pa na skrivaj obesijo nekaj jabolk, saj mora na njem vendar viseti tudi njihov simbol. Ko mlaj podrejo, poberejo običajno otroci z njega sadeže - kdor pobere jabolko in ga izroči članici dekliške, prejme prav posebno nagrado.

Ko so dekleta uporabila vsa jabolka, ki so jih s seboj prinesla, so s tal pobrala še ostanke in jih lučala občinstvu. Lučanje pa je sklenil bučen aplavz množice radovednežev, ki se je zbrala okrog trga in še sama sodelovala pri lučanju jabolk dekletom.

V večernih urah se je dogajanje preselilo v dvorano Mladinskega doma, kjer je dramska skupina KD Šavrin in anka Šavrinke iz Gračišča uprizorila veseloigro Nadje Jakomin *Kuniča na pu*. Sledila pa je še zdravica v društvenem baru na trgu.

Dekliška Boljunc je ob božičnih praznikih aktivna že pred štefanovom. Jeseni pripravijo voščilnice in jih na božično vigilijo porazdelijo med stare vaščane, od hiše do hiše, da bi jim zaželele srečne praznike.

Andreja Farneti

več fotografij na
www.primorski.eu

MEPZ LIPA

»Dobrodelen« zaključek koncertne sezone

Zbor Lipa iz Bazovice je že vrsto let povezan z Novim mestom, kjer sodeluje z različnimi kulturnimi organizacijami. Večkrat je že gostil orkester tamkajšnje glasbene šole Marjana Kozine, s katerim je tudi sam nastopil, bodisi na Tržaškem kot v Novem mestu. Tokrat so se Bazovci odzvali povabilu tamkajšnjega Društva za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto (DZRPDNM) s celovečernim koncertom, posvečenim adventnim pesmim in na splošno sakralni glasbi. Koncert je bil v prostorni in natrpni novomeški kapiteljski cerkvi. Zbrana publika je bila posebno raznolika, saj so bili prisotni predstavniki različnih etničnih in verskih skupnosti oziroma tistih skupin, s katerimi je društvo povezano in za katere skrbi z glavnim ciljem, da se skupaj potegujejo za vse bolj strpno družbo.

Pevci so pod vodstvom Tamare Ražem Locatelli odpeli štirinajst skladb, povzetih bodisi iz svetovne glasbene zakladnice (Mozart, Saint-Saens, Rahmaninov) bodisi iz opusa domačih avtorjev (J. Gallus, Vrabec, Malič). Da je bilo petje ubrano, so pričali iskreni aplavzi in pohvalne besede organizatorjev.

Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto je nevladna, prostovoljska in neprofitna organizacija, ki deluje na področju socialnega varstva. Njegovo temeljno poslanstvo sta širjenje in razvoj prostovoljnega dela, predvsem na področju socialnega varstva, vzgoje in kulture, ustvarjanje pogojev za dvig kakovosti življenja otrok in mladostnikov ter promocija vrednot solidarnosti in medkulturnega dialoga. Že vrsto let izvaja integracijske programe za socialno izključene skupine, v okviru katerih potekajo ustvarjalne in socialne delavnice ter učenje slovenskega jezika za otroke in odrasle. Otrokom nudi varen kraj, kjer se lahko učijo in kvalitetno preživljajo svoj prosti čas. MePZ Lipa, ki je letos praznoval svojo 15-letnico neprekinjenega delovanja, je tako s tem koncertom v prid prostovoljnega dela na lep način zaključil svoje delovanje v letu 2011. (L.V.)

GLASBENA MATICA - Četrtek večer v cerkvi sv. Vincencija

Prijetna in raznolika božičnica

Nastopili so gojenci raznih oddelkov, večjo vlogo pa so tokrat dosodili mladim violinistom - Poleg solistov je zaigralo tudi več sestavov

Mali božični biserčki so okrasili pričakovane božičnih praznikov na vseh sedežih Glasbene matice. Učenci so v teh dneh nastopili na različnih tematskih koncertih, osrednje božičnice pa so se odvijale v Sovodnjah za goriško pokrajino, v Špetru za videmsko, v četrtek pa v cerkvi sv. Vincencija v Trstu. Šola ima navado, da se s potujočo tradicijo tega koncerta približa širši javnosti v mestu in v alternaciji na Krasu. Tokrat so mladi glasbeniki doživeli poseben sprejem, saj jih je ugodoma pozdravilo igranje organista Andreja Pegana. Predstavnica gostiteljev cerkvenega zbora, gospa Irma Ozbič Piščanc, je izrekla dobrodošlico slovenske župnijske skupnosti, za katero je glasba od leta 1947 pomemben povezovalni element. Omenila je tudi, da je izvedba Bachove Tokate in fuge v F duru zvenela tudi v spomin na preminulo organistko Marijo Kerže, katere mesto je Pegan prevzel novembra letos.

Župnijska skupnost, prijatelji in sorodniki nastopajočih so tudi tokrat preživeli lep predbožični večer, saj so božičnice Glasbene matice vsako leto srečanje ob prepoznavnih, dopadljivih, zbranih, nežnih, veselih melodijah. Po pozdravu ravnatelja šole Bogdana Kralja je prisrčna domačnost starih slovenskih ljudskih pesnov v priredbah Dine Slama odprla revijo učencev z igranjem tria flavt, ki ga sestavljajo Jan Loredan, Nika Pregarc in Maja Devetak. Še bolj nežno sta zaigrali kitari Milene Legiša in Jasne Vitez z muzikalnostjo, ki je v kombinaciji z večjo ali manjšo samozvestjo

zaznamovala nastope vseh učencev. Violinisti so imeli tokrat izstopajočo vlogo z mnogimi predstavniki oddelka, med katerimi sta bili mila Neža Zobec in Vera Sturman, ki suvereno začena nastopata. Zaigrala sta tudi dva od učencev, ki so pred kratkim osvojili razne nagrade na tekmovanju Spincich: del svojega tekmovalnega programa sta predstavila violinistka Maša Kocijančič in flavtist Marco Obersnel z baročnim »žvrgolenjem« Vi-

valdijevega koncerta Il cardellino. Violinist Vanja Zuliani se je vključil v božično vzdušje s pravljicnostjo škratovske glasbe, harmonikarja Matija Furlan in Matej Perčič pa sta prikazala različna obraza Bachove kontrapunktične popolnosti in Hubschove igrivosti. Prve korake s harmoniko delata tudi Jakob Kralj in Ivana Kreševič, ki je pokazala sposobnost zbranega, občutenega izvajanja. Glasbena matica se je za božičnico selila v glav-

nem s »prenosnimi« glasbili, cerkveni okvir pa je šoli omogočil, da je lahko predstavila tudi sadove tečaja orgel z dosežki nadarjenega Matjaža Zobca, ki je poleg solističnega nastopa spremljal veliko mladih »kolegov«. Med temi sta bila flavtistka Rosalba Callari, ki je nadomestila petje pri priljubljenem Adamovem božičnem spevu, in flavtist Carlo Venier s sugestivno Poulencovo Cantileno, nakoč je na koru nastopil še kvartet s flavtama, violino in orglami, ki se je soočil s svetlimi vtisi prelepega koral iz Bachove kantate Jesus bleibet meine Freude.

Med večjimi skupinami sta bili še soliden trio flavt (Carlo Venier, Ivana Milič, Lucia Jankovski) in komaj ustanovljena skupina violin Anabasis, ki je izvedla svoj krstni nastop. Z mladinsko skupino se nadaljuje sen o morebitni ustanovitvi stalnega komornega orkestra pri Glasbeni matici, kjer zaenkrat maloštevilni učenci godalnega oddelka vežbajo in pridobivajo dragoceno izkušnjo skupinskega izvajanja v malih zasedbah. Peterica violinistov, katerim se je pridružila mentorica Jagoda Kjuder, je zaigrala dva stavka iz Corellijeve sonate v D duru in najbolj znano skladbo avtorja Jean Gabriella Maria La cinquantaine.

Za sproščen konec je izzvenelo še voščilo šestih združenih učencev klavirskega in harmonikarskega oddelka (Kristina Perčič, Sofia Ukmar, Helena Lupinc, Matej Perčič, Jakob Kralj, Matija Furlan) z izvedbo nepogrešljivih svetovnih božičnih klasikov. (ROP)

ŠTIVAN - Na štefanovo pred cerkvijo sv. Janeza Krstnika

Žegnanje konj: praznik z blagoslovljenim kruhom

Na pobudo konjeniškega društva Skuadra Uoo - Starodavni obred blagoslavljanja konj letos priredili drugič

Pred cerkvijo sv. Janeza Krstnika je župnik blagoslovil konje, ki so nato prejeli še košček blagoslovljenega kruha

KROMA

Pred cerkvijo svetega Janeza Krstnika v Štivanu so se včeraj okrog 12. ure začeli zbirati radovedneži. Največ je bilo med njimi otrok, ki so neučakano gledali proti cesti, da bi le videli prihod konjenikov in konjev. Člani slovenskega amaterskega konjeniškega društva Skuadra Uoo so namreč spet ponovili lanskoletno pobudo blagoslova, pravzaprav žegnanja konj. Da gre za starodavni slovanski, slovenski, pa tudi severnoevropski obred ob godu sv. Štefana, zavetnika živine in konj, je opozoril predsednik društva Ugo Simčič in spomnil na legendo, po kateri naj bi bil sv. Štefan diakon v Jeruzalemu, ki je z apostoli pridno širil božjo besedo. Kralj Herod Agripa, ki je vladal v Judeji ter preganjal Kristusovo cerkev in zapiral cerkvene voditelje, naj bi naščuval divjega konja proti sv. Štefanu, ki pa naj bi ga z znamenjem križa ukrotil - konj naj bi pred njim pokleknil, sv. Štefan naj bi ga zajahal in skupaj naj bi širila božjo besedo.

Kakih trideset konj in konjenikov - članov Skuadre Uoo, društva Alpe Adria, pa tudi nekaj posameznikov - se je v urejenem sprevodu prikazalo na glavni cesti. Nekateri izmed konj so imeli v uzdi ob ušesu pripet cvet, drugi pa celo božične »jelenove rogove«. Že sredi dopoldneva so se zbrali v Medji vasi na prijetni družabnosti v ranču Moj mir Nadje in Walterja, od tod pa so pred 12. uro krenili proti Štivanu. Po mimohodu okrog cerkve, jih je pred vhodom nagovoril župnik don Giorgio, ki je dejal, da konji sicer ne potrebujejo blagoslova, saj so naravno dobra bitja, tako kot je dobra narava, ki jo mora človek ščititi in skrbno ohranjati. »Blagoslov potrebujemo kvečjemu ljudje,« je dejal župnik. Po molitvi se je sprehodil

med konji in jih blagoslovil. V skladu s tradicijo je nato vsak konj dobil še košček blagoslovljenega kruha, konjeniki pa modro podkev, okrašeno s trakcem s slovanskimi barvami, v spomin na dogodek.

Po obredu so prireditelji poskrbeli za tople obrok pripravljen na konjeniški način. Obiskovalci so ob kozarcu vina dobili še krožnik toplega srbskega pasulja, saj je fižol jed, ki jo obožujejo vsi konjeniki. (sas)

Konji so dobili kruh, konjeniki in obiskovalci pa krožnik toplega pasulja

KROMA

več fotografij na www.primorski.eu

KULTURA - Svojevrsna prireditev

Svetlobna inštalacija v spomin na Itala Sveva

Trst se je s številnimi pobudami spomnil 150-letnice rojstva pisatelja Itala Sveva. Velikemu književniku v čast so

med drugim pripravili pisano in slikovito svetlobno inštalacijo (foto Kroma) na Trgu sv. Antona.

SKD VESNA - Originalna pobuda

Križani so si ob prazniku zamislili božično »biškotado«

Kriško kulturno društvo Vesna si je za božič zamislilo svojevrsno prireditev, ki so jo poimenovali »biškotada 2011«. Šlo je dejansko za tekmovanje v peki piškotov in drugih peciv, ki je v vasi naletelo na veliko zanimanje. Pobudo v domu Alberta Sirka so izvedli v sodelovanju z zahodnokraškimi rajonskim svetom.

Na prireditvi so sodelovali mladi glasbeni ustvarjalci (foto Kroma), hip hop plesna skupina domačega športnega društva in ansambel Podokničarji. SKD Vesna, ki deluje z novim odborom in se je s to prireditvijo poslovilo od leta 2011, je v zadnjem času priredilo kar nekaj zanimivih pobud.

SSG

Silvestrovo s Sezono naročenih umorov

Režiser Samo M. Strelec in igralci zasedbe nove produkcije Slovenskega stalnega gledališča se od prvih novembrskih dni poglabljajo v Molièrovo komedijo Tartuffe, ki bo doživela premiero v petek, 13. januarja. Z obče znano mojstrovino bo tržaško gledališče odprlo program v letu 2012, v teh dneh pa so v polnem teku so priprave na silvestrovanje. Tradicija, ki jo je gledališče uvedlo v prejšnji sezoni, bo letos potekala izven abonmaja z uprizoritvijo gostujoče komedije Sezona naročenih umorov T.I.P. Teatra, kateri bo sledil ples s triom Bodeča roža. Večer med veliko dvorano in foyerjem Kulturnega doma se bo pričel ob 21. uri, ko bo na sporedu predstava o posebni dejavnosti agencije za naročanje umorov, kjer se prepletajo in zapletajo smešne dogodivščine protagonistov klasičnega ljubezenskega trikotnika. Tekst srbskega avtorja Radoslava Zlatana Dorića je postavil na oder režiser Gojmir Lešnjak-Gojč. V predstavi igrata Mojca Partljič, Andrijana Boškoka, Franko Korošec in Branko Ličen.

Dogajanje se bo nato preselilo v foyer parterja, kjer bo silvestrovalce pričakal trio Bodeča roža, ki ga sestavljajo izkušeni glasbeniki iz naših krajev, ki so se z obširnimi repertoarjem (narodnozabavna glasba, latinskoameriški plesi, moderne popevke italijanske, angleške, slovenske in hrvaške glasbene zakladnice) posvetili tudi obogatitvi prazničnih priložnosti in bodo tudi tokrat pospremili vse obiskovalce v plesni utrip najdaljše noči v letu. Ob glasbi bo seveda poskrbljeno za prigrizek in kozarec zlahtne penine, s katero bodo vsi navzoči nazdravili novemu letu 2012.

Vstopnice so na voljo pri blagajni gledališča vsak delavnik od 10. do 15. ure (tel.+39 040 362542 / brezplačna številka 800214302) in na spletni strani www.vivaticket.it.

INTERVJU - Ace Mermolja o knjižni izdaji svojih komentarjev

»Med Trstom in Ljubljano se Slovenci niso zbližali po padcu mej«

V knjigah V izpostavljeni legi (ZTT) zbrana Mermoljeva razmišljanja o številnih manjšinskih in splošnih temah

Letos jeseni je Založništvo tržaškega tiska v dveh knjigah objavilo zbirko *družbenih, kulturnih in političnih zapisov tržaškega publicista, pesnika in kulturnega delavca Aceta Mermolja*. Zadnje poldrugo desetletje svojega pismenega udejstvovanja na straneh našega dnevnika, in sicer v rubriki *Ogledalo*, je Mermolja zbral v delo z naslovom *V izpostavljeni legi*. Z avtorjem smo se v drugi polovici novembra pogovorili v prostorih Slovenske kulturno gospodarske zveze v Trstu.

Zakaj ste se odločili vaši zbirki sami zapisati predgovor?

Za to sem se odločil, ker sem pač v nekaj mesecih obdelal gradivo, ki je bilo že zapisano. Bilo bi namreč zahtevno, ko bi nekomu drugemu dajal v oceno svoje zapise. Nisem želel izpostavljati ocen, ampak metodo, po kateri sem sestavil knjigo. Pri tem sta mi bili v pomoč še Martina Kafol in Marija Cenda. Ko sem opravil prvo selekcijo in postavil kratke eseje v poglavja, so mi tudi drugi pomagali, zato se mi je zdelo najbolj pametno, da sam obrazložim in povem, kako in zakaj je prišlo do te knjige.

Koliko časa je trajalo njeno sestavljanje?

Sestavljanje knjige je bilo precej zapleten postopek, ki je trajal celo leto 2010 vse do njenega izida. Sam nimam navade zbirati vsega, kar napišem in si zato ne ustvarjam arhiva. Potrebno je bilo treba vse dobiti, en del je bil še v računalniških Primorskega dnevnika, drugi del pa je bilo treba preslikati. Iz svojih petnajstih let pisanja sem izpustil nekaj vrsto zadev. Dodatno delo je trajalo nekaj mesecev, saj tudi sam nimam več oči, da bi lahko osem ur dnevno ždel pred računalnikom. Ko sem vse skupaj »očistil« in spravil v poglavja, sem prepustil drugim, da še dodatno izostrijo pogled.

Svoje Ogledalo ste nehali pisati lansko leto. Kako je prišlo do te odločitve?

Ogledala sem pisal po tem, da so bili določeni dogodki povod za razmišljanje. Razdelitev po temah v knjigi ni bila težavna, saj sem vedel, da se razni članki, ki so bili razpršeni, ujemajo v neko celoto. To se pokaže bralcu, ki izbere eno ali drugo poglavje v knjigi. Misli, stališča in teorije sem oblikoval skozi čas. Zato sem se odpovedal možnosti, da bi svoje zapise objavil v kronološkem zaporedju. O temah sem pisal v različnih oblikah.

Januarja 1997 ste pisali o slovenski neenotnosti. Kakšen je dandanes vaš recept za njeno preseganje?

Ker knjigi zaobjemata zapise od leta

1996, ki je bilo za Slovence v Italiji ključnega pomena, vse do 2010 oziroma 2011, se nekatera stališča v času spreminjajo. V redakciji knjige teh sprememb nisem hotel zabrisati. Če bi želel, bi vse spremenil, tako da bi se zdelo, da sem vse vedel že vnaprej. Skušal sem ohraniti neko avtentičnost. Razlogov za neenotnost je več, so zgodovinski, miselni, kulturni, torej so iz raz načina, kako se je slovenski narod razvijal že od nekoč, med liberalci in klerikalci. Sam pogled na narodnost je bil različen, eno so mislili liberalci, drugo škof Mahnič. Nekatere stvari so se potem zaostrele med drugo svetovno vojno z vsem, kar vemo. Nekatere zadeve so se ohranile vse do danes, tu naj omenim diskusije okrog etnične stranke ali prisotnosti Slovencev v italijanskih strankah, multikulturalnosti, odnosa do sosedov ali pa samega vprašanja šole. Danes te razlike niso tako markantne, kot so bile v moji mladosti, ko je bila še hladna vojna, diaspora. Stališča so bila resnično izostrena. Do danes se je kljub vsem razlikam med ljudmi v praksi marsikaj ublažilo. Dovolj sem star, da vem, da ko sem hodil jaz v šolo, so bile v razredu, v katerem je bilo pet ljudi, vidne ločnice. Nekatere stvari pa bodo razdelale mlajše generacije, zato bomo morali imeti še potrpljenja.

V svojih zapisih pišete tudi o novih, svežih talentih. Kakšna bi morala biti po vašem manjšinska kadrovska politika?

Vsaka kadrovska politika lahko samo omogoča. Bistvo je, da se mlajšim ljudem daje možnost. To je velik problem manjšine, saj smo vkleščeni v neko stanje finančne stiske naših ustanov in društev. Problem mladih je danes zaposlitev, v sklopu manjšinskih organizacij pa je dela vedno manj. Krči se dejansko nek prostor. Tudi od samih mladih je odvisno, koliko se za določene stvari zanimajo. Vedno prihaja do neke potrebe in ni najti nekoga, ki bi jo zapolnil. Manjšina se tudi vsestransko stara, kot se stara Trst, možnosti za mlade se krčijo, kar ni dobro. Bil sem pristaš tega, da pride do nekih reform in drugačne razporeditve resursov, ki bi bile v prid mlajšim. O tem pa ne odločam sam, o tem lahko samo razmišljam.

Zapisi ste tudi, da brez elite manjšina ne more obstajati. Kakšna naj bo ta manjšinska elita?

Nobena skupnost, narod ali država ne obstajajo brez elite. Na elito mislim kot na vodstvo, ki ni nujno politično ali finančno, ampak tudi intelektualno, raziskovalno in podobno. Gre za ljudi, ki se uveljavljajo na različnih področjih in ki pomenijo

Ace Mermolja

KROMA

neko odliko. Mislim, da brez teh odlik težko preživimo. Če umrejo določene panoge, kot so umetnost, literatura, znanost ali gospodarska dejavnost, če torej odmanjkajo talenti, ki so elita, in se vse popliti na neprofesionalno, torej ljubiteljsko dejavnost, se neka narodna skupnost kaj kmalu prelevi v etnično. Te pojave lahko že opazujemo pri nas v Benečiji ali na Koroškem. Problem je tudi, kakšna je komunikacija med elito in širšim občinstvom, ki usluge odjema. Ta elita večkrat odhaja v Ljubljano, v Milan ali po svetu.

Pisali ste tudi o potrebi krovnih organizacij po povečanju avtoritete. Kje vidite možnosti za povečanje le-te?

Tega ne bi imenoval kot avtoriteto. Mi Slovenci ne živimo v neki abstraktni državi ali svetu. Smo del tega sveta, tega polja in dogajanj, ki so na njem. Vse kaže na vse večjo razpršenost. Vsak si želi biti avtonomen. Formirajo se lobijske skupine, kar se dogaja v Italiji, svetu in v sami manjšini. Različni subjekti, ki delajo na različnih področjih, se malo razgovarjajo. Krovne organizacije ne obstajajo zato, da ukazujejo, ampak zato, da združujejo in omogočajo ljudem, da sedijo za skupne mize. Neka akcija nima možnosti uspeha, če pet skupin pride pred ustanovo, ki odloča, s petimi različnimi recepti, idejami ali načrti. Iskanje boljših rešitev je lahko le skupno.

Kako vidite poslanstvo manjšine v širšem prostoru danes, in sicer po vseh geopolitičnih spremembah, ki so se v naših krajih zgodile v preteklosti?

Ne vem, ali ima manjšina neko posebno poslanstvo. Slovenci v Italiji smo neka posebnost, in sicer v smislu tudi lastnega življenja. Živimo z drugimi v mešanem okolju in z njimi kontaktiramo. Marsikaj,

kar se danes dogaja v širšem svetu, smo doživljali že prej, tako spore, kakor tudi zbliževanja. Imamo določene izkušnje na področju sobivanja z drugimi. Vsi premiki, ki so se zgodili, so še danes zelo protislovni. Med Trstom in Ljubljano se Slovenci niso zbližali po padcu mej. Po padcu mej niso izginila vsa nasprotja, nekatera so se radikalizirala oziroma obudila so se nova. Pomislite na zadnje polemike o Italijanih ali Slovincih iz Italije, ki so kupili stanovanja v Sloveniji, na Krasu. To je vzbudilo preko meje med določenimi Slovenci odpor, kakor da bi Italijani, katerim so na Opčinah nepremičninske agencije ponujale hiše v Sloveniji, zaigrali vlogo tujca v drugi državi, kot bi Slovenija ne bila v Evropi. Če Italijan kupi hišo v Sloveniji, razbije nek tabu, saj ga tisti prostor ne plaši več tako, kot ga je pred štiridesetimi leti. Nekatere stvari se odpirajo, druge ostajajo še nerešene. Za osnovna preživetvena sredstva moramo od Rima do Ljubljane še vedno prosjati. V Rimu nas imajo večkrat za norca. Tudi Evropa ni strnjena enota, ki bi delovala z eno glavo. Nacionalističnih bojev pod krinko evra je danes veliko. Namesto tankov se uporabljajo spreadi.

Kako gledate na prisotnost Italijanov v slovenskih šolah?

To je vprašanje, ki se stalno ponavlja. Poglejte, ko sem bil jaz mlad, je lep del Slovencev vpisoval otroke v italijansko šolo, ker so mislili, da v slovenskih ni nobene perspektive. Bil sem v prvem razredu v Gorici in bilo smo v treh, medtem ko nas je gimnazijo zaključilo pet. Mislite si življenje mladega človeka, ki živi s temi številkami. Ko se ljudje, to je veljalo predvsem za ženske, poročili z Italijani, so bili odpisani, so se torej avtomatično asimilirali. Danes temu ni

več tako. Danes bi se slovenske šole brez ljudi iz mešanih zakonov in določenega števila otrok iz italijansko govorečih družin drastično zreducirale. Mislim, da se po naravni poti slovenska šola srečuje s tem, da vanjo prihajajo ljudje, ki niso čisti Slovenci. Naravno je, da če se Slovenec in Italijanka zaljubita, se tudi poročita in imata otroke. Ni mogoče si zamišljati šole, ki bi uganjala apartheid. Bistveno je, da gre za slovensko šolo, v kateri se pouk odvija v slovenščini, da je šolaakovostna in da kdor vanjo zahaja, dobi isto znanje kot tisti iz slovenskih družin. Normalen potek na mešanih območjih je, da so v šoli mešani obrazi, kot denimo Srbi v Trstu.

Pisali ste o Kocbeku, pa tudi o Danetu Zajcu. Kdo so vaši slovenski pesniški vzorniki? Koga najraje berete?

Če se omejujem na Slovenijo, saj ima tudi Italija izjemno pesniško bogastvo, imam vrsto svojih avtorjev. Omeniti moram Jožeta Udoviča, Daneta Zajca, Gregorja Strniša, Nika Grafenauerja, Tomaža Salamuna, Milana Jesiha, Borisa A. Novaka, pa še koga drugega, denimo zbirko Pesmi štirih in posledično Kajetana Koviča, ki je izjemen pesnik. Slovenskih pesnikov ni ogromno. Kocbek ima pesniški pomen, ki ne presega Strniše, ampak ima predvsem pomen kot intelektualac, mislec, zapisovalec dnevnikov in protagonist slovenskega političnega in nacionalnega obdobja. Je torej osebnost, ki presega zgolj pesniške meje.

Kako gledate na vero, religijo in Cerkev?

Sev laik, rekli bi, da sem nevernik, ampak se s temi vprašanji ukvarjam. Cerkev kot posvetna ustanova je, ima svojo zgodovino, treba jo je torej upoštevati. Glede mojega iskanja in vprašanj o Bogu mi pove malo, še posebno tedaj, ko je dogmatska, ko mi daja neka pravila, kako naj pridem do Boga. Mislim, da je šibkost Cerkve v tem, da ne zna govoriti sodobnemu človeku, čeprav obstaja vrsta teologov, starejših in mlajših, z izjemno zanimivimi pristopi. Vsak človek neko vero le ima, ni to vera, ki bi bila kanonizirana, ampak vera v dogajanje in predvsem iskanju dobrega. Avguštin me s svojimi petimi točkami in racionalnimi dokazi o Bogu ne bo prepričal. Prepričaj me lahko druge stvari, prej branje evangelijev. Človek tendenčno išče nekaj, kar bi ga osmišljalo. Med stvarmi, ki danes osmišljajo človeka, so etika, morala kot težnja k dobremu. Tu Cerkev zaradi svoje dogmatske zaprtosti s težavo najde pot do ljudi, s katerimi bi se lahko pogovarjala in imela svoj stik.

Primož Sturman

ZGODOVINOPISJE - Zgodovinski atlas Il tempo dei confini (Čas meja)

Kronološko urejena predstavitev premikov mej

Publikacija omogoča umestitev vprašanj, ki so povezana z dolgotrajnim začrtovanjem italijanske t.i. vzhodne meje, v širši prostor - Predstavitev v tržaškem Narodnem domu

Zgodovinski atlas Il tempo dei confini, ki sta ga Skupina 85 in Slovenski klub (SK) v sodelovanju z Deželno inštitutom za zgodovino odprniškega gibanja FJK (IRSML) pred časom predstavila v tržaškem Narodnem domu, omogoča umestitev vprašanj, ki so povezana z dolgotrajnim začrtovanjem italijanske t.i. vzhodne meje, v širši prostor: če se je meja namreč v preteklem stoletju v severno-jadranski regiji intenzivno »premikala«, so se tovrstne spremembe zelo pogosto dogajale v daljšem časovnem obdobju na območju, ki sega od Baltika do Kavkaza in Bližnjega vzhoda, kjer se ljudje za meje dejansko še vojskujejo.

Publikacija, o kateri so na srečanju v imenu organizatorjev uvodoma spregovorili Giancarlo Bertuzzi (IRSML), Patrizia Vascotto (Skupina 85) in Darja Betocchi (SK), vsebuje 75 zemljevidov in številne tematske poglobitve, ki so sad dolgoletnega dela Franca Cecottija. Italijanskemu učnemu kadru bo predstavljala dragoceno didaktično sredstvo pri posredovanju zgodovinske snovi Stare celine med letoma 1748 (začetek izvajanja hegemonije Avstrije nad italijanskimi deželami) in 2008, ko se je 10 no-

vih držav priključilo EU. Delo omogoča jasno in urejeno kronološko primerjavo premikov mej, demarkacijskih in upravnih črt v omejenem geografskem prostoru.

S časovnega vidika se je avtor odločil za primerjavo sprememb v obdobju, ki ga je zaznamoval prehod iz državn tako imenovanega starega režima k nacionalnim državam enotam, ki so se od začetka 19. stoletja dalje pričele progresivno uveljavljati na evropskih tleh. Raziskava omogoča razmislek o začetnem ustanavljanju nacionalnih držav, krizi večjezičnih cesarstev in njihovi posledični počasni agoniji, utrditvi nacionalizmov in totalitarnih držav v teku 20. stoletja ter pregled širitve kolonialne ekspanzije evropskih držav v Severni Afriki in na bližnjem Vzhodu. Delo izpostavlja, da mobilnost meja ne predstavlja nikakršne posebnosti, pač pa pravilo v srednje-evropskem in širšem kontekstu.

Ob zgodovinskem atlasu, ki vsebuje 75 zemljevidov in številne tematske poglobitve, je na srečanju Fulvio Pappucia predstavil svoje delo z naslovom Un'epoca senza rispetto - Antologia sulla questione adriatica tra '800 e '900,

ki nudi možnost poglobitve razprav, prvenstveno o narodnem vprašanju, v katere so na prehodu iz 19. v 20. stoletje aktivno posegli nekateri kulturni in politični predstavniki (Angelo Vivante, Ruggero Timeus, Henrik Tuma, Scipio Slataper) tedanjega avstrijskega Primorja znotraj avstro-ogrske monarhije. Papuccia je na predstavitvi dokaj poenostavljeno menil, da naj bi osrednji razlog konfrontacij - med različnimi etnijami v obravnavanem obdobju znotraj prostora Črno morje-Baltik-Egejsko morje - potekal v znamenju konflikta med mestom in podeželjem: tako v Trstu, Pragi in drugje. Svoj poseg je sklenil z izpostavitvijo »ključnega voza« za razumevanje tedanjih družbenih dinamik: Nemci in Italijani, ki so imeli v rokah v mestih vzvode oblasti, »so reagirali nedemokratsko« na zahteve, ki jih je postavljalo v urbana središča priseljeno slovansko prebivalstvo. Zaradi težav z »objektivnim definiranjem« posameznih zgodovinskih pojmov, ki naj bi omogočili temeljito razumevanje polpreteklosti obmejnega prostora, je predvidena ustanovitev specifične delovne skupine, je sklenil Papuccia. (Mch)

RUSIJA - Zaradi domnevnih prevar zahtevali nove volitve

Množica protestnikov preplavila moskovske ulice

Spričo velike množice so se tokrat varnostne sile izognile uporabi nasilja

MOSKVA - V Rusiji so v soboto potekali množični protesti proti domnevnim prevaram med nedavnimi parlamentarnimi volitvami v državi. Samo v Moskvi se je po podatkih oblasti zbralo 29.000 ljudi, medtem ko opozicija poroča o 120.000 udeležencih. Protestniki so se simbolično zbrali na aveniji Saharov, poimenovani po znanem oporečniku in Nobelovem nagrajencu Andreju Saharovu. Opozicijski politik Vladimir Rižkov, sicer eden od organizatorjev protestov, je zatrdil, da se je na ulicah zbralo 120.000 ljudi. Protesti, ki so potekali pod geslom Za pravične volitve, so bili množičnejši od tistih pred dvema tednoma. Organizatorji so takrat poročali o 50.000 udeležencih.

Protestov v središču ruske prestolnice so se udeležili številni vidni predstavniki opozicije, med njimi nekdanji finančni minister Aleksej Kudrin, ki ga je predsednik Dmitrij Medvedjev pred meseci odstavil zaradi nestrinjanja z njegovo gospodarsko politiko. Kudrin se je pred zbrano množico spričo domnevnih volilnih nepravilnosti zavzel za predčasne parlamentarne volitve. Ob tem je opozoril, da v Rusiji obstaja nevarnost revolucije, če ne bo vzpostavljen dialog med opozicijo in Kremljem. Kudrin je tudi pozval h korenitim reformam volilnega sistema še pred 4. marcem, ko naj bi potekale predsedniške volitve, na katerih sedanj premier Vladimir Putin velja za velikega favorita.

Opozicijski voditelj Boris Nemcov pa je demonstrante pozval, naj se udeležijo predsedniških volitev in Putinu odvzamejo možnost predsedniške zmage. Množico je nagovoril tudi znani ruski borec za človekove pravice in blogger Aleksej Navalni, ki se je zavzel za poštene volitve in obljubil, da bo šlo naslednjč na ulice milijon ljudi. Nekdanji svetovni šahovski prvak in nasprotnik Kremlja Gari Kasparov pa je pred množico vzklikal »Rusija brez Putina«.

K odstopu Putina je pozval tudi zadnji sovjetski voditelj Mihail Gorbacov, ki je pred 20 leti sam prav tako odstopil s položaja, ko je postalo jasno, da sovjetski sistem ne bo preživel. Gorbacov je v pogovoru za radio Eho Moskve menil, da bi moral Putin storiti isto, in mu svetoval, naj se odpove tretjemu predsedniškemu mandatu. »Svetujem mu, da odide. Imel je tri mandate: dva kot predsednik in enega kot premier. To je dovolj,« je dejal 80-letni Gorbacov.

Tudi protestniki so na shodu vzklikali protiviladna gesla in zahtevali odstop vodje osrednje volilne komisije Vladi-

mirja Čurova zaradi neučinkovitega nadzora parlamentarnih volitev 4. decembra letos. Čurov je nedavno dejal, da so bile volitve, na katerih je zmagala stranka Enotna Rusija, "svobodne in poštene" ter da ima Rusija enega izmed najbolj zanesljivih volilnih sistemov na svetu. K odstopu Čurova je pozval tudi svet za človekove pravice pri uradu ruskega predsednika. Svet je med drugim opozoril, da so številne kršitve omajale verodostojnost parlamentarnih volitev, predsednik volilne komisije Čurov pa je izgubil vsakršno zaupanje. Prvi signal, da bi se tudi Kremelj lahko odrekel Čurovu, je poslal tudi svetovalec predsednika Medvedjeva za človekove pravice Mihail Fedotov, ki je dejal, da bo predsednik »nemudoma preučil poročila o kršitvah volilnega zakona«.

Manjši opozicijski protesti, ki se jih je udeležilo nekaj tisoč ljudi, so potekali tudi v Vladivostoku in Habarovsku na ruskem Daljnem vzhodu ter v sibirskih mestih Baranaul, Tomsk, Čita, Irkutsk in Novosibirsk. (STA)

Protestniki so se norčevali iz Putina ovitega v kondom

ANSA

KOSOVO - Včeraj začeli izvajati pod okriljem EU doseženi sporazum

Svoboda gibanja med Kosovom in Srbijo predraga za prebivalce

BEOGRAD/PRIŠTINA - Včeraj so začeli izvajati sporazum Beograda in Prištine o svobodi gibanja, ki prvič od neodvisnosti Kosova leta 2008 omogoča svobodno gibanje v Srbiji imetnikom dokumentov, ki so jih izdale oblasti v Prištini. Prebivalce Kosova pa skrbi višina avtomobilskega zavarovanja. Ob prehodu meje s Srbijo bodo namreč morali plačati sto evrov obveznega avtomobilskega zavarovanja za mesec dni, vozniki iz Srbije pa na Kosovu 60 evrov zavarovanja, ki bo veljalo 15 dni.

Kot je ocenil vodja kosovsko-pomoravskega okrožja, kot Srbi imenujejo območje kraja Gnjilane na zahodu Kosova, Dragan Nikolić, tako visoka cena za avtomobilsko zavarovanje pomeni, da svoboda gibanja za kakih 30.000 kosovskih Srbov, ki vsakodnevno prehajajo mejo na območju občine Bujanovac in Preševo, ne obstaja več. Opozoril je tudi, da kosovski Srbi na tem območju nimajo bolnišnice niti porodnišnice ter da zato hodijo v Vranje v Srbiji. Sporazum o svobodi gibanja, »po katerem bodo Srbi južno od reke Ibar potrebovali okoli tisoč evrov letno samo za vstop v osrednjo Srbijo, je fantastično zamišljen načrt za popolno uničenje srbskega naroda,« je dodal.

Edini albanski poslanec v srbskem parlamentu Riza Halimi je za Beto prav tako menil, da gre za katastrofalen dogovor. Po njegovi oceni bodo nova pravila najbolj prizadela Albance iz doline Preševa, ki imajo sorodnike na Kosovu in ki tja vsakodnevno službeno potujejo. »Pomislite, kako bo nekdo, ki

ima povprečno mesečno plačo 200 do 300 evrov, plačeval na mesec sto evrov samo za vstop na Kosovo,« je dejal.

Nov sistem je kot nesprejemljivega za Srbe na Kosovu v nedeljo že označil župan Kosovske Mitrovice Krstimir Pantić. Po sestanku predstavnikov srbskih občin na severu Kosova je še povedal, da bi bilo treba 15. februarja na severu Kosova razpisati referendum o tem, ali sprejemajo kosovske institucije.

Sporazum sta Beograd in Priština dosegla v okviru dialoga, ki pod okriljem Evropske unije poteka od marca. V skladu z dogovorom lahko v Srbijo odslej vstopajo državljani Kosova z dokumenti, ki so jih izdale oblasti v Prištini, vendar pa na meji dobijo začasne dokumente, ki so veljavni v Srbiji. Prevozna sredstva z registrskimi tablicami KS, t.i. tablicami Unmika, se lahko gibljejo po Srbiji z dokumenti o vstopu in izstopu iz države. Registrske tablice z oznako RKS, torej Republike Kosovo, pa na mejnih prehodih zamenjajo z začasnimi registrskimi tablicami. Te stanejo 3000 dinarjev (okoli 29 evrov), dnevno zavarovanje za bivanje v osrednji Srbiji pa še 500 dinarjev (slabih pet evrov).

Posrednik EU v dialogu med Prištino in Beogradom Robert Cooper je uveljavitev sporazuma pozdravil kot dobro novico za ljudi. Pojasnil je še, da lahko sedaj čez kosovsko-srbsko mejo potujejo z osebnimi dokumenti, na prehodih pa bodo dobili vstopno-izstopni dokument. Izpostavil je še nujnost brez-pogojne odstranitve vseh barikad na severu Kosova. (STA)

Latinski patriarh za zrušenje zidov na Bližnjem vzhodu

BETLEHEM - Latinski patriarh Fuad Twal je med polnočnico v baziliki v Betlehemu pozval k porušenju zidov, ki delijo ljudi na Bližnjem vzhodu. »Zgodovina nas uči, da je volja ljudi z njihovo željo po miru in svobodi močnejša od nepravilnosti,« je dejal prvi mož rimsko-katoliške cerkve v Sveti deželi med polnočnico, ki sta se je udeležila tudi palestinski predsednik Mahmud Abas in jordanski zunanji minister Naser Džudeh. »Podrmo zidove okoli naših src, zato da bi podrl betonske zidove,« je pozval patriarh, ki je imel v mislih osemmetrski betonski zid, ki ločuje Jeruzalem od palestinskih mest na Zahodnem bregu.

Razbili mrežo preprodajalcev mamil na Balkanu

BANJA LUKA - V mednarodni policijski operaciji so v BiH in Črni gori te dni prišli 57 ljudi in zasegli 350 kilogramov skunka, je sporočilo notranje ministrstvo Republike srbske. Gre za domnevne članke kriminalne skupine, ki je skunk iz Albanije prek Črne gore in BiH prodajala na Hrvaškem. V Črni gori so v okviru operacije, poimenovane Trio, prišli 17 ljudi, v BiH 13, pred tem pa v Republiki srbski še sedem ter v Črni gori 20 ljudi.

Preiskava v Fukušimi kritizira Tepco in vlado

TOKIO - Preiskava o jedrski nesreči v Fukušimi, ki so jo objavili včeraj, ostro kritizira tako operaterja nuklearke Tepco kot tudi japonsko vlado. Tako Tepco kot agencija za jedrsko in industrijsko varnost, sta bila povsem nepripravljena na potres in cunami 11. marca letos in na posledice za jedrsko elektrarno. Odziv na nenadne izredne okoliščine sta še dodatno ovirali slaba komunikacija in koordinacija, pa tudi izobraževanje Tepcovih uslužbencev je bilo očitno pomanjkljivo.

V Teksasu streljanje, v Connecticutu požar

DALLAS - Teksaska policija je v nedeljo odkrila sedem žrtv pokola v mestecu Grapevine nedaleč od Dallasa. Policija je odgovorila na klic na nujno številko, vendar tisti, ki je klical, ni povedal ničesar. Patrolja je potem v stanovanjskem bloku odkrila trupla štirih žensk in treh moških. Ugotovili so, da je šest članov družine začelo odpirati darila, ko je prišel na obisk sorodnik, oblečen v božička in začel streljati. Na koncu je ustrelil še sebe. Tragedija pa je na božič doletela tudi 47-letno Madonno Badger, ki se je s prijateljem v stanfordu uspešno rešila iz goreče hiše v nedeljo v zvezni državi Connecticut. V hiši pa so zgorele tri njene hčerke, mlajše od deset let, ter njena starša. (STA)

NIGERIJA - Odgovornost prevzela islamistična skupina Boko Haram

V napadih na katoliške cerkve je na božič umrlo vsaj 40 ljudi

ABUJA - Po dveh eksplozijah v cerkvah, v katerih je življenje izgubilo najmanj 35 ljudi, so Nigerijo na božični dan pretresli še trije bombni napadi v mestih Damaturu in Gadaka. Odgovornost za napade je prevzela islamistična skupina Boko Haram, ki je napovedala nove tovrstne napade. »Ena bomba je eksplodirala na pomembnem krožišču, druga pa na uradu (tajne) policije,« je povedal eden izmed prebivalcev mesta Damaturu na severovzhodu Nigerije. Iz mesta Gadaka poročajo o napadu na cerkev, v kateri so verniki praznovali božič. »Verniki so zbežali, vendar so napadalci zažgali njihove avtomobile. Nihče ni bil ranjen in cerkev je ostala nepoškodovana,« je dejal prebivalec Gadake.

V jutranjih urah sta v cerkvi v kraju Madala v bližini nigerijske prestolnice Abuja in v bližini cerkve v mestu Jos v osrednjem delu države odjeknili eksploziji, v katerih je umrlo 35 ljudi. Odgovornost za napade je prevzela islamistična skupina Boko Haram. »Odgovorni smo za vse napade v zadnjih dneh, vključno z današnjo eksplozijo v cerkvi v Madali,« je dejal pri-

Ostanki avtomobila, ki ga je raznesla eksplozija pred cerkvijo v Madalli

ANSA

padnik skupine Abul Kaka. »Z napadi po severu države bomo nadaljevali tudi v naslednjih dneh,« je še dodal.

Nigerijski predsednik Goodluck Jonathan, Združeni narodi in ZDA so obsodili napade. Predsednik Jonathan je obljubil kaznovanje vseh odgovornih ter drža-

vljane pozval k enotnosti v njihovi obsodbi. Po uradnih podatkih so nedeljski napadi zahtevali 40 življenj, saj je eksplozija v katoliški cerkvi v bližini prestolnice Abuja zahtevala 35 življenj. V napadih na skupno tri cerkve in urad tajne policije po državi je tako skupno umrlo 40 ljudi. (STA)

SEVERNA KOREJA - Znak otoplitve?

Zasebni obisk nekdanje prve dame Južne Koreje

PJONGJANG/SEUL - Nekdanja prva dama Južne Koreje Lee Hee-ho, katere pokojni soproj Kim Dae-jung si je prizadeval za otoplitev odnosov med Korejama, je pripotovala v Severno Korejo, da izrazi svoje sožalje ob nedavni smrti tamkajšnjega voditelja Kim Jong Ila. Gre za najvišjo od dveh delegacij, ki sta v teh dneh smeli prečkati močno zastraženo mejo med Korejama. 89-letna Leejeva v Pjongjangu ne predstavlja uradnega Seula. Je pa izrazila upanje, da bo njen dvodnevni obisk pomagal izboljšati odnose na Korejskem polotoku. Na obisku jo spremlja predsednica skupine Hyundai Hyun Jeong Eun.

Pogreba Kim Jong Ila, ki bo jutri, se ne bosta udeležili, sta se pa presenetljivo srečali s Kim Jong Illovim sinom in naslednikom Kim Jong Unom. Ta ju je pozdravil med obiskom v industrijskem parku v mestu Kaesong. Njegovo srečanje z gosti iz južne sosedje je presenečenje in bi lahko bil poskus prepričati Južno Korejo v zagon novih skupnih projektov, ki bi obubožani Severni Koreji močno koristili.

Na pogrebu predstavnikov južnoko-

rejskih oblasti ne bo. Odločitev Južne Koreje, da svojim državljanom ne dovoli obiska v severni sosedji, je ujezila Pjongjang. Seul je sicer v Pjongjangu izrazil sožalje, a po oceni severnokorejskih medijev to ni dovolj.

Medtem pa severnokorejski mediji o Kim Jong Unu še naprej pišejo ne le kot o očetovem nasledniku, ampak mu že tudi pripisujejo različne funkcije. Vodilni časniki Rodong Sinmun o njem piše kot o vodji centralnega komiteja vladajoče komunistične stranke. Že pred dnevi je časniki mladega Kimma označil za vrhovnega poveljnika severnokorejske vojske.

O razmerah po smrti Kim Jong Ila sta medtem včeraj govorila kitajski predsednik Hu Jintao in japonski premier Jošihiko Noda, ki se muči na svojem prvem uradnem obisku na Kitajskem. Japonska skuša Kitajsko prepričati, da naj Pjongjang prepriča v obnovo šeststranskih pogajanj, katerih cilj je končanje severnokorejskega programa izdelave jedrskega orožja. Severna Koreja je pogajanja zapustila aprila 2009 in kmalu zatem izvedla svoj drugi jedrski preizkus.

GORICA - Nasprotniki vzpenjače razočarani nad sklepom deželne direkcije

Postopek VIA odveč, vzpenjača se bo gradila

Dela na grajskem griču še vedno ustavljena, podjetje izvedlo le nekaj varnostnih ukrepov - V teku preiskava

Za gradnjo vzpenjače na goriški grad ni potrebno izpeljati postopka za ocenitev učinkov na okolje VIA. Sklep je sprejela pristojna direkcija dežele FJK, potem ko je preučila obsežno dokumentacijo, ki so jo posredovali goriška občina, spomeniško varstvo in člani koordinacije združenj proti vzpenjači. Sklep, v katerem piše, da preverjanje učinkov na okolje ni potrebno, je služba za postopke VIA dežele FJK sprejela 15. novembra, pred kratkim pa je bil dokument objavljen v uradnem listu.

Nad odločitvijo so pri koordinaciji proti vzpenjači zelo razočarani, saj so prepričani, da postopek za izvedbo načrta ni bil izpeljan pravilno in da je treba izgradnjo mehanske povezave, ki bo sestavljena iz treh dvigal, preprečiti. »Kljub temu, da je pristojna deželna služba na hitro zaključila postopek z oceno, da za varianto št. 2 in celoten projekt vzpenjače ni potrebno izpeljati ocenjevanja učinkov na okolje VIA, so dela na grajskem griču še vedno ustavljena. Prepoved nadaljevanja del, ki jo je julija letos zahtevalo spomeniško varstvo, je še vedno v veljavi in ne bo preklicana pred izdelavo dodatne variante projekta, s katero bodo zaščitili ostanke starega obzidja, ki so jih odkrili v poletnem času,« menijo člani koordinacije, ki po zavrnitvi zahteve po postopku VIA računajo na spomeniško varstvo in na preiskavo državnega tožilstva, na katerega so pred časom vložili priziv. »Upamo, da bodo končno pojasnjene tudi najbolj sporne točke načrtovalnega postopka in da ne bo prišlo do dodatne potrate javnega denarja, ki je že itak zelo omejen,« pravijo v koordinaciji.

Medtem gradbišče na grajskem griču še vedno sameva. Od 13. julija, ko je občina na zahtevo spomeniškega varstva zaradi odkritja ostankov antičnega grajskega obzidja morala prekiniti dela, je podjetje izvedlo samo nekaj ukrepov za vzpostavitev varnosti na gradbišču in preprečitev usadov, gradnja proge vzpenjače pa je zamrznjena. Kdaj se bodo dela ponovno začela, je težko reči, gotovo pa gradnja ne bo zaključena do polovice prihodnjega leta, kot je bilo predvideno ob podpisu pogodbe med goriško občino in podjetjem Edilramon. Od decembra 2010, ko so se začela dela, je gradbeno podjetje uredilo dostop do vrha grajskega griča po Ulici Franconia, preverilo prisotnost ubojnih sredstev, začelo kopati v stražnem stolpu, v katerem bo zadnje dvigalo, zgradilo zid iz armiranega betona, izvedlo izkop za izgradnjo temeljev vzpenjače in delno utrdilo pobočje ter naročilo kovinsko lestev, ki bo povezovala dvor Bombi s stopniščem na goriški grad.

Deželna direkcija je na podlagi pisma, ki ga je prejela aprila s strani goriškega združenja Legambiente, najprej preverila učinke, ki so jih na območje grajskega griča imela gradbena dela, ki jih je podjetje izvedlo do julija. V sklepu z dne 16. septembra je ocenila, da dotedanja dela spadajo med normalne dejavnosti gradbišča in da niso imele posebno negativnih učinkov z okoljskega vidika. Po tem sklepu je pristojna deželna služba na predlog goriške občine, ki je avgusta vložila preliminarno okoljsko študijo in varianto št. 2 k projektu, izvedla tudi postopek »screening di VIA« v zvezi z deli, ki jih mora podjetje Edilramon še opraviti in ki bi morala predvidoma trajati še 12 mesecev. V prejšnjih mesecih je deželna služba pregledala vsa dokumentacijo, ki jo je prejela od občine, spomeniškega varstva, agencije ARPA, pregledala pa je tudi pripombe, ki so jih vložili združenje Legambiente in trije goriški občinski svetniki Foruma za Gorico Andrea Bellavite, Anna Di Gianantonio in Marko Marinčič. Služba je kot rečeno ocenila, da postopek preverjanja učinkov na okolje VIA za projekt mehanske povezave med Travnikom in gradom ni potreben, občina pa bo morala stalno nadzorovati geološke značilnosti območja gradbišča ter prevzeti ukrepe, s katerimi bo poskrbela za omejevanje zračnega in zvočnega onesnaževanja med gradbenimi deli. (Ale)

Gradbišče na grajskem griču

BUMBACA

GORICA - Z januarjem Messengero Veneto, goriško uredništvo ima štete dneve

Še samo nekaj dni, pa bo Gorica izgubila uredništvo dnevnika Messengero Veneto v Drevoredu XXIV Maggio. Z januarjem bodo dva od treh še »preživelih« poklicnih novinarjev premestili v glavno videmsko uredništvo, od koder bodo še naprej (do kdaj?) urejali tri goriške strani. Zaman je bila torej mobilizacija, ki je letošnjo pomlad spremljala ukinitve goriške izdaje in zmanjšanje števila novinarjev uredništva, kar je še najbolj prizadelo stalne sodelavce, ki so zagotavljali glavino objavljenega gradiva. Po nekaj mesecih so ponovno uvedli goriški fascikel, sicer le na treh straneh ob koncu videmske kronike. Prazna so bila tedanja zagotovila založnika - družbe Espresso oz. Editoriale Fvg -, da goriškega uredništva ne bodo zapirali. Na napoved o zaprtju je s kritično noto reagiral deželni sindikat novinarjev Asso-stampa, ki se zgraža tudi na tem, da je za vedno pokopan načrt, da bi imel Messengero Veneto deželno razsežnost.

V Elektro Primorska začeli s stavko

Danes so zaposleni v družbi Elektro Primorska začeli s tridnevno stavko. Razlog zanjo je manjše izplačilo praznične nagrade, kot je predvidena v podjetniški kolektivni pogodbi: namesto 1465 evrov bruto na zaposlenega uprava sindikatu ponuja 354 evrov bruto. V upravi pojasnjujejo, da je ocenjeni poslovni izid družbe za leto 2011 nižji od načrtovanega, zato temeljni poslovni cilji ne bodo doseženi, se pravi, da delavcem ob koncu leta ne morejo izplačati praznične nagrade, kot je predvidena v podjetniški kolektivni pogodbi. V upravi napoved stavke ocenjujejo kot skrajno neodgovorno ter družbi in zaposlenim škodljivo. Zaradi stavke ne bo električnih mrkov, zagotavljajo v sindikatu. Danes bo potekala od 7.30 do 10.30, jutri do 12.30, v četrtek pa do 15.30. V primeru okvar bodo posredovali in odpravljali napake ter preprečili kakršnokoli nastajanje škode. (km)

TRŽIČ - ATER Dvanajst družin dobilo stanovanje

V Ulici Valentinis v Trziču so dan pred božično vigilio predali namenu dvanajst novih stanovanj, ki jih je uredilo pokrajinsko podjetje za neprofitne gradnje ATER. Slovesnosti so se ob predstavnikih podjetja udeležili deželni odbornik Riccardo Riccardi, županja občine Trzič Silvia Altran in še nekateri upravitelji, prisotni pa so bili tudi stanovalci, ki so se leta 2007 prijavili na razpis za pridobitev stanovanja. Zanimanje je bilo veliko - prošnji je bilo kar 138 -, podjetje ATER pa je izbralo družine, ki so na podlagi predvidenih rekvizitov zbrale najvišje število točk.

Nova stanovanja so uredili v kompleksu Case Spaini, kjer je skupno 30 stanovanj. Leta 2007 so jih obnovili in oddali osemnajst, ostale pa so dokončali v prejšnjih mesecih. Načrt obnove, ki se je začel leta 2008, so izdelali tehniki podjetja ATER. Dela bi morala biti že zdavnaj zaključena, gradbeno podjetje, ki je zmagovalo javno dražbo, pa je šlo v stečaj. Zato je moralo podjetje ATER preostala dela zautpati drugim izvajalcem. V projekt je bilo skupno vloženi 1.950.000 evrov, torej približno 65.000 evrov za vsako stanovanje, ki meri okrog 55 kv. metrov. Levji delež naložbe - 1.460.000 evrov - je krila dežela Furlanija-Juljska krajina, preostalo pa podjetje ATER. Najemnina znaša 292 evrov mesečno, najemniške pogodbe pa so triletna (možno jih je podaljšati za dodatni dve leti). Najemnine so nekoliko višje od tistih, ki so predvidene za subvencionirane gradnje - le-te znašajo okrog 110 evrov na mesec -, saj so nova stanovanja namenjena družinam s srednjimi prihodki.

GORICA - V porodnišnici Greta in Gabriele sta na svet privekala na božično vigilio

V kratkem bo oddelek dobil nov ekran, ki bo sorodnikom omogočil spremljanje porodov v živo

Mali Gabriele Talò s staršema

BUMBACA

Greta Devetak z mamicco Majjo Jarc

BUMBACA

Letošnji božični prazniki so dvema mladima paroma prinesli najlepše darilo. V goriški porodnišnici so na vigilio povili malo Greto Devetak in Gabrieleja Taloja, ki sta prišla na svet z naravnim porodom. Prva se je 27-letni mami Maji Jarc iz Doberdoba in 36-letnemu očku Denisu Devetaku z Vrha rodila Greta. Deklica je težka 4 kilograme in meri 54 centimetrov, na svet pa je prišla ob 13.57. Pri porodu sta mami stali ob strani zdravnica Maria Bernardon in babica Laura Stucchio. Ob 22.41 pa se je 32-letni mami Katiuscii in očku Giuseppeju Talaju, ki je doma iz okolice Taranta, rodil Gabriele, ki teh-

ta 3,7 kilogramov in meri 50 centimetrov. Ob Bernardonovi je mami pri porodu pomagala babica Elisa Braidia. Oba otročiča in obe mami ci se dobro počutijo, zagotavljajo v bolnišnici.

Tudi goriška porodnišnica bo v prihodnjih dneh prejela lepo darilo. Po zaslugi donacije bodo predporodno sobo opremili z ekranom, ki bo povezan s kamero v porodni sobi. Sorodniki mamic in očkovi, ki si bodo tega želeli, bodo na takšen način lahko v živo spremljali potemčev prihod na svet. Denar za nakup nove tehnološke opreme, s katero bodo razpolagali v kratkem, je darovala goriška občina.

Vlamljal na božični večer

Kljub prazničnemu času tatovi ne mirujejo. Na božični večer je neznanec vlomil skozi balkonsko okno v pritličju stanovanjske hiše v Šempetru, medtem ko so stanovalci spali. Iz kuhinjskega predala je ukradel okoli 800 evrov in odšel po isti poti. V isti noči je neznanec skozi vrata terase vlomil v stanovanjsko hišo v Ozeljanu. Ker lastnikov ni bilo doma, je imel čas preiskati in prebrskati vse prostore, ukradel pa je le zlato verižico in s tem lastnico oškodoval za 150 evrov. (km)

Predčasno zaprtje okenc

Goriško zdravstveno podjetje sporoča, da bodo z današnjim dnem in do vključno 30. decembra okenca centrov za rezervacijo zdravniških pregledov in storitev CUP v bolnišnicah v Gorici in Trziču popoldne odprta samo do 15. ure.

Skrivnostne poti Doljanov

Zadruga Kras Dol-Poljane prireja jutri, 28. decembra, ob 20. uri v zadružnih prostorih na Palkišču družabni večer ob koncu leta na temo »Skrivnostne poti Doljanov do Madagaskarja«.

Ludoteka tudi med prazniki

Občinska ludoteka v centru Lenassi v Gorici bo za otroke od 6. do 11. leta starosti odprta tudi od danes do vključno petka, 30. decembra, med 8. uro in 13.30. Vstop je brezplačen, le za četrtek, 29. decembra, je potrebna prijava na telefonskih številkah 0481-383521, 0481-383551 ali 0481-383517.

Nogomet med vojnami

Nogometna mrzlica ne pojenja niti med vojnami. O tem se je mogoče prepričati med branjem knjige Giorgia Seccie »Il calcio in guerra«, ki jo bo jutri ob 18. uri predstavil popularni športni novinar Bruno Pizzul, sicer Krminčan, v knjigarni Ubik na Verdijevem korzu v Gorici.

Brazilska glasba v Trziču

Na Trgu Republike v Trziču bo danes med 18.45 in 20. uro delavnica brazilske glasbe; že v popoldanskih urah prirejajo kreativne delavnice za otroke.

GRADIŠČE - Gasilci noč in dan odpravljajo posledice nesreče, ki za las ni bila tragedija

Vzrok eksplozije še neznanka, sosednjim hišam preti rušenje

Zdravstveno stanje 63-letnega Luigija Moschiona se je za malenkost izboljšalo - Danes izredno zasedanje občinskega odbora

Vzrok sobotne eksplozije v Gradišču je še vedno neznanka. Vse kaže, da je do uhajanja plina prišlo v stanovanju 63-letnega Luigija Moschiona, ki se je v eksploziji resno poškodoval in se s hudimi opeklinami zdravi v bolnišnici v Padovi. Za dokončno ugotovitev razlogov eksplozije bo odločilnega pomena ravno Moschionovo pričevanje, na katerega pa bodo morali preiskovalci, ki jih vodi javni tožilec Enrico Pavone, še čakati. Moschionovo zdravstveno stanje se je za malenkost izboljšalo, še vedno pa moški ni v stanju, da bi pojasnil, kaj se je v njegovem stanovanju zgodilo.

Zaradi eksplozije se je kot znano do tal zrušila dvonadstropna hiša iz šestnajstega stoletja v Ulici Maccari, v zgodovinskem mestnem jedru Gradišča, kjer je nekoč bil judovski geto. V stanovanju na drugem nadstropju je počilo v soboto, na božično vigilijo, okrog 10.30. Takrat je bil v hiši le Moschion, ostalih stanovalcev k sreči ni bilo doma. Takoj po eksploziji so na kraj prihiteli gasilci iz Gorice, ki so se lotili iskanja morebitnih pogrešancev. Gasilec, ki je Moschiona rešil, je povedal, da je moški ležal ob jeklenki z utekočinjenim naftnim plinom UNP (v ital. GPL). Bil je v nezavesti, opeklino je imel po vsem telesu. Najprej so mu nudili pomoč v goriški bolnišnici, nato so ga prepeljali v Padovo, kjer deluje specializiran oddelek za zdravljenje opeklin. V Gradišče so prihiteli tudi gasilci iz Trsta z izurjenimi psi za iskanje pogrešancev pod ruševinami, saj začetno ni bilo jasno, ali so bili ostali stanovalci doma. Gasilci so imeli po eksploziji ogromno dela, zato so se takoj lotili odstranjevanja ruševin. V Gradišče so pripeljali bager, s katerim so začeli odkopavati zrušeni omet, opeko in lesene tramove. Pod ruševinami so našli kakih deset avtomobilov, ki so bili parkirani pred hišo in so jih že odpeljali v avtoodpad. Gasilci so bili na delu tudi za božič in ponoči. Na začetek Ulice Maccari so namestili visok drog s svetili, tako da so ruševine odstranjevali vso noč z nedelje na včerajšnji dan. Z delom naj bi zaključili danes, tako da bo zatem mogoče spet odpreti sosednjo Ulico Campagnola, medtem ko bo Ulica Maccari zaprta še nekaj dni.

Za današnji dan je župan Franco Tommasini sklical izredno zasedanje občinskega odbora, ki bo posvečeno vprašanju sanacije celotnega območja. »Škoda je ogromna, veliko večja od naših prvih

ocen,« pravi Tommasini in pojasnjuje, da je eksplozija poškodovala tudi več sosednjih poslopij, ki jim resno preti rušenje. To še zlasti velja za poslopje, ki je z zrušeno hišo delilo streho. Po eksploziji se je streha na strani ob zrušeni hiši znižala, na drugi pa zvišala. V poslopju so počile številne šipe, na zidovih so razpoke, strešniki so se premaknili. Ko bodo gasilci zaključili z odstranjevanjem ruševin, bo treba preveriti statičnost vseh poslopij v zgodovinskem mestnem jedru. Večina hiš ima

lesene strehe in podporne zidove iz kamnja, kar nekaj izmed njih bo zato potrebovalo obnovitveni poseg. Po eksploziji so iz varnostnih razlogov evakuirali več hiš; nekateri stanovalci so se že vrnili domov, osemnajst pa jih je še nastanjenih v domu za upokoјence San Salvatore in v hotelu AI Passeggeri. Na današnjem zasedanju občinskega odbora bodo prisotni tudi predstavniki prefekture, karabinjerjev in ustanov, pri katerih so bile doslej nastanjene evakuirane družine. (dr)

GRADIŠČE - Zaradi eksplozije

»Šipe so popokale, vse je prekril prah«

»Kot da bi padla bomba! Šipe so počile, vse je prekril prah.« S temi besedami petkovo eksplozijo v središču Gradišča opisujeta priletna zakonca, ki živita v bližini prizorišča nesreče. Mož in žena sta se včeraj dopoldne odpravila v Ulico Maccari, da bi se pri gasilcih pozanimala, koliko časa bo še trajalo odstranjevanje ruševin. Povedano jima je bilo, da naj bi gasilci z delom zaključili danes, zatem pa se bo začelo preverjanje statičnosti vseh sosednjih poslopij. Gasilci bodo obiskali tudi njun dom, čeprav stanujeta več deset let stran. Eksplozija je bila namreč tako močna, da so jo začutili domala v vsem Gradišču. »Začetno sem mislil, da gre za potres,« je povedal moški, ki stanuje na drugem koncu mesteca ob Soči in je včeraj dopoldne opazoval gasilce pri delu. Dostop do neposredne bližine zrušene hiše je bil sicer prepovedan; osebe občinske ekipe civilne je namestilo zapore v Ulico Campagnola in na drugo stran Ulice Maccari, tako da se radovedneži, ki jih je bilo kar nekaj, niso uspeli približati prizorišču nesreče. Osebe civilne zaščite je povedalo, da se je pred zaporo nekaj radovednežev zbralo celo ponoči.

Eksplozija je seveda v zadnjih dneh glavni predmet pogovorov v

Gradišču. Domala vsi ugotavljajo, da se poleg Moschiona po srečnem naključju ni poškodoval nihče drug. Par s Kosova, ki je bival na prvem nadstropju zrušene hiše, preživlja počitnice v svoji domovini, v času eksplozije pa ni bilo doma niti zakoncev, ki bivata v pritličju. Imela sta zvrhano mero sreče. 40-letna gospa Marina je bila na delu v baru v Marianu, njen mož, ki je bil iz hiše po nakupih, pa je zakasnil povratek domov, da bi z ženo popil kavo v baru, v katerem je delala. Ta zamuda mu je bržkone rešila življenje.

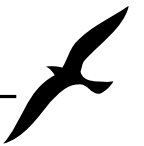
»Da se je v tako močni eksploziji poškodovala le ena oseba, je pravi čudež. Šipe so počile v številnih sosednjih hišah, s streh so padli strešniki, res smo imeli srečo, da se ni rnil nihče drug,« ugotavlja župan iz Gradišča Franco Tommasini, ki je zaskrbljen za celotno staro mestno jedro, saj bo treba preveriti statičnost številnih poslopij. Po prvih ocenah ni poškodovana zgodovinska hiša Maccari iz sedemnajstega stoletja, ki se nahaja nasproti zrušene hiše. Zgodovinsko poslopje je ravnokar v prenovi, v okviru katerega so ga utrdili z železobetonskimi stebri, po zaslugi katerih stavba med eksplozijo ni bila poškodovana. (dr)

Gasilci med včerajšnjim odstranjevanjem ruševin na kraju nesreče, ki je zavarovan, dostop pa je ljudem prepovedan (levo); zrušena hiša takoj po eksploziji in iskanje morebitnih pogrešancev z izurjenim psom (zgoraj); popolnoma uničenih je bilo deset avtomobilov, ki so bili parkirani pred poslopjem (desno); ko se je v petek zgodila nesreča v Ulici Maccari, so na kraj prihiteli gasilci iz Gorice, Vidma in Trsta (spodaj)

BUMBACA, D.R.

NOVA GORICA - Mladinska filharmonija Nova

Hkrati klasični in »odštekani«

Pri občini in Kulturnem domu si želijo več posluha

Marko Munih
in orkester
Nova

FOTO K.M.

»Ko sem začel delati s tem orkestrom, sem skoraj dol padel, tako so dobri. Nisem verjel, da je to mogoče,« je ob letošnjem sodelovanju z Mladinsko filharmonijo Nova povedal priznani dirigent Marko Munih. Orkester deluje komaj od lanskega septembra, pa že žanje uspehe. Glavnino 70-članskega orkestra tvorijo ljubiteljski glasbeniki, najmlajši ima 13, najstarejši pa 34 let, prihajajo iz celotne Primorske, pa tudi iz Gorice, Trsta in Vidma. »Kdor igra pri nas, to res dela s srcem. Vadimo ob petkih zvečer, ko gre večina mladih rada ven. Vsi sodelujoči, z izjemo dirigenta Simona Perčiča, to počno na prostovoljni osnovi, niti potnih stroškov za prihod na vaje nimajo pokritih,« pravi predsednik glasbenega društva Nova, Gorazd Božič.

Orkester je nase opozoril že s prvim projektom »Latinskoameriška pustolovščina«, s katerim je prevzel tako občinstvo kot strokovno javnost. Projekt je znan po svojem drugačnem pristopu do muziciranja, osnovno poslanstvo pa je, da bi otroke iz najrevnejših četrti rešil ulice in kriminala. Mladi slovenski glasbeniki pod vodstvom Simona Perčiča sledijo tem vzorom, čeravno pri slovenskem modelu ni toliko zaznati socialnega momenta. Tukaj gre bolj za poslanstvo približanja klasične glasbe mlademu občinstvu, tiste, ki se z njo ukvarjajo, pa po končani glasbeni šoli pritegniti k nadaljevanju glasbene poti. Drugi projekt, poimenovan »Nova dunajska klasika«, so začeli izvajati letošnjega decembra. Tolminskemu koncertu sta sledila še Zemono in Nova Gorica, 8. januarja pa bodo z njim gostovali na Opčinah. Poleti prihodnje leto namerava Mladinska filharmonija Nova kot prva v Sloveniji izvesti »The Queen Symphony«, glasbo legendarne rock skupine The Queen v originalni simfonični zasedbi, ki je zaslovela z Londonskim kraljevim orkestrom.

Petkov koncert v novogoriškem Kulturnem domu je bil razprodan v nekaj dnevih. Mladi glasbeniki so z dunajsko klasiko več kot navdušili občinstvo. Dogodek je bil doživetje, saj je Mladinska filharmonija Nova pri nekaterih skladbah združila na videz nezdržljivo: mladostno razposajenost in »odštekanost« s klasično glasbo. Straussovo »Na lovu« (»Auf der Jagd«) so začinili z igralskim vložkom, pri katerem je na odru pokalo in dišalo po smodniku, »lovec« pa na koncu v občinstvo celo sestreli raco - igračko iz blaga, seveda. Haydnovo simfonijo slovesa (Simfonija št. 45 v fis-molu) pa so pred presenečenim občinstvom simpatično odigrali tako, da so glasbeniki drug za drugim odhajali z odra - eni s slušalkami MP3 predvajalnikov v ušesih, drugi so med seboj nazdravljali, tretji med klepetom, dokler na odru ni osamljena ostala le še violinistka, ki za je svoje vztrajanje preračunljivo (zaigrano, seveda) »po-basala« del cvetličnega aranžmaja in na zadnje odšla tudi ona ... Občinstvo je s smehom pospremlilo tudi ostale vložke, s katerimi je orkester popestril nekatere skladbe, in si z vztrajnim aplavzom prislužilo še bis: »Na Golici« v simfonični izvedbi.

Da je simfonični orkester velika pridobitev za Primorsko, se strinjata tako glasbeni pedagog Jurij Križnič kot dirigent Marko Munih. Slednji se je z Mladinsko filharmonijo Nova srečal v začetku decembra, na tolminskem koncertu »Nova dunajska klasika«, posvečenemu njegovemu 75. življenjskemu jubileju. Ko je dirigiral tem mladim glasbenikom, je spoznal, da kljub dolgoletnim izkušnjam, ki so vključevale tudi delo z mladimi, takega zanese-njaštva še ni doživel. »To je bil nepozaben občutek, kakršnega sem v karieri redko doživel. Primorci moramo biti ponosni, da

imamo tak orkester. To je zamelek nečesa večjega, filharmonije, kakršno bi Primorska morala imeti,« je zatrdil Munih. »Tudi mi pričakujemo, da bo komu v interes, da ima tak simfonični orkester, za naše delovanje bi rabili več posluha. Naši člani prihajajo iz osmih primorskih občin, pa tudi iz Italije, a ne dobijo niti povrnjenih potnih stroškov. Novogoriškemu Kulturnemu domu in občini bi moralo biti v interes imeti tak "hišni" orkester, kar je tudi naš cilj,« opozarja Božič, Perčič pa dopolnjuje: »Nesprejemljivo je, da tako kakovostno društvo dvorane v Kulturnem domu skorajda ne more dobiti niti proti plačilu. Upam, da ob-

staja želja, da ima Kulturni dom lastno produkcijo, kakršno je moč tudi "izvažati".«

Podžupan Mitja Trtnik, kot predstavnik občine, ki je ustanoviteljica javnega zavoda novogoriškega Kulturnega doma, pojasnjuje, da občina načeloma ne nasprotuje ideji o podpori orkestru: »Treba je stopiti skupaj in se dogovarjati, da pride-mo do ustreznih rešitev in da preverimo, kako bi jim bilo lahko na razpolago to, kar je občinsko.« Glede podpore iz drugih primorskih občin pa je povedal, da je pripravljen to temo izpostaviti na eni od sej sveta severnoprimorskih županov.

Katja Munih

DOBERDOB - Godba Kras

Praznični koncert tokrat z Lambado

Godba Kras
z dirigentom
Patrickom
Quaggiatom
(zgoraj),
udeleženci
božičnega
koncerta (levo)

BUMBACA

Pihalni orkester Kras se je od letošnjega leta poslovil s tradicionalnim božičnim koncertom, ki so ga priredili v petek v župnijski dvorani v Doberdobu. Godbeniki so se predstavili z osmimi skladbami, med katerimi je bila tudi Lambada, ki so jo zaigrali s solistom, harmonikarjem Jarijem Jarcem. Poleg Lambade so z Jarčevo spremljavo predstavili še skladbo Oblivion, sploh pa je bil program večera mednaroden, saj so zaigrali skladbe z raznih koncev sveta.

Med koncertom so se številnemu občinstvu predstavili tudi otroci godbeniške glasbene šole, ki jih je letos štirinajst, in na tolkalih, trobenti in klari-

netu skupaj zaigrali šest krajših skladb. Prisotne sta med večerom pozdravila doberdobska podžupanja Luisa Gergolet in predsednik Zdrružne banke Doberdob-Sovodnje Dario Peric. Gergoletova je poudarila, da je v sedanjem obdobju splošne krize treba »držati skupaj«, glasba pa je pri tem lahko v pomoč. Peric je po drugi strani zagotovil udeležencem večera, da so njihovi prihranki v banki na varnem kljub težkim razmeram na finančnih trgih.

Koncert, ki ga je povezovala Magda Prinčič, se je zaključil z Radetzkyjevim maršem, ki ga je v dvorani zbrana publika spremljala s ploskanjem.

GORICA - Podjetniški podvig

Glass On Web, deset let stekla na spletu

Podjetja z vsega sveta, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, obdelavo in prodajo stekla, že deset let postavlja v stik spletni portal Glass On Web. Leta 2001 je pobudo za njegovo ustanovitev dal Robert Miklus, ki je v pripravo portala vnesel izkušnje, nabrane v družinskem podjetju IMSA. Za vodenje portala oz. podjetja Visual Communications v zadnjih petih letih skrbi Miklusova žena Katarina Rehar, o njegovem nastanku pa smo se pogovorili z Miklusom, ki sicer večji del svojega časa posveča podjetju IMSA in še zlasti proizvodnemu obratu stekla Formator na Reki.

»Pred enajstimi, dvanajstimi leti sem opazil, da so bile na spletu informacije o steklu in vsem, kar je z njim povezano, zelo pomanjkljive. Ker mi je informatika zelo všeč, sem se takrat odločil za pripravo spletne strani, na kateri bi se lahko srečevali vsi operaterji iz steklarskega sektorja, tako arhitekti, ki načrtujejo steklena poslopja in pročelja kot proizvajalci bazičnega stekla in strojev za njegovo obdelavo. Na spletnem portalu so tako na voljo informacije o številnih podjetjih, ki se ukvarjajo s steklom. V bistvu deluje po principu "business to business", kar

Robert Miklus (zgoraj) in ekipa portala

pomeni, da podjetniki na portalu lahko najdejo najrazličnejše informacije o drugih podjetjih, na voljo tudi imajo forum in kontakte,« pravi Robert Miklus.

Kako se portal financira?

Osemdeset odstotkov denarja pride od oglaševanja, od prodaje reklame in »bannerjev«, dvajset odstotkov pa od drugih storitev. Podjetjem na primer nudimo pomoč pri iskanju kadrov in oglaševanju, v zadnjem obdobju pa tudi pri pripravi marketinških strategij in raziskav tržišča.

Koliko podjetij se poslužuje storitev portala?

Okrog 50.000. V bistvu ta podjetja tvorijo podatkovno bazo, ki nam služi za pripravo anket ali reklamnih sporočil.

Je portal občutil negativne učinke splošne gospodarske krize?

Sploh ne. S spletom se dogaja ravno obratno, kar nam potrjujejo tudi druga podjetja, ki nudijo razne spletne storitve. Za področje stekla lahko povem, da je v specializiranih revijah vedno manj reklame, na spletu pa smo v zadnjih letih beležili 25-odstotni porast oglaševanja. Prednost spleta je v tem, da si z oglasom dosegljiv po cellem svetu, poleg tega si izredno hiter. Specializirane revije izhajajo enkrat mesečno ali vsaka dva meseca, z reklamo na spletu pa si takoj viden.

Katero je vaše glavno tržišče?

Evropa, sledita ji Kitajska in Združene države Amerike. Med obiskovalci portala pa so na vrhu Združene države Amerike, za njimi pa Evropa in Azija. V zadnjem obdobju opažamo porast zanimanja v Indiji in še zlasti na Kitajskem, saj Kitajci veliko vlagajo v promocijo svojih proizvodov.

Portal je v glavnem v angleščini?

Tako je. Portal smo pred desetimi leti pripravili v angleščini, potem smo mu

dodali še italijansko različico za italijansko tržišče, ki jo bomo v kratkem ukiniteli. Angleški portal ima namreč povprečno 10.000 obiskov dnevno, italijanski pa samo osemsto. Tudi italijanski operaterji se namreč raje poslužujejo angleškega portala, saj so tako italijanski proizvođači in storitve zanimivejši za kupce iz Nemčije, Rusije in katerekoli druge države. V prihodnosti nameravamo portal še dodatno posodobiti z novimi tehnologijami in s povezavo z družabnimi omrežji, kot so LinkedIn, Facebook in druga.

Uspešnost portala je vezana tudi na razširjenost stekla v gradbeništvu ...

Steklarski sektor je v zadnjih desetih letih doživel pravo revolucijo. Na tržišče so prišla visoko selektivna in visoko performantna stekla, ki so odlični gradbeni material in po vsem svetu nadomeščajo beton. Steklene palače, ki jih gradijo v velikih mestih, niso modna muha in niso vezane le na estetske trende. Zanje se odločajo, ker steklo zagotavlja izredno toplotno in zvočno izolacijo. Poleg tega v steklenih poslopih imaš veliko naravne svetlobe, zaradi česar porabiš manj energije. Prednost stekla je tudi v zelo lahko vgradnji.

Koliko zaposlenih ima podjetje Visual Communications?

Dva redno zaposlena in tri sodelavce. Poleg tega že vrsto let redno sodelujemo z raziskovalci iz raznih laboratorijev in tehniki iz raznih podjetij, ki svoje zapise objavljajo na našem portalu. Sedež podjetja je v Gorici.

Kateri je vaš nasvet za vse tiste, ki razmišljajo o podjetniškem podvigu s pomočjo spleta?

Internet je izredno komunikacijsko sredstvo, ki bo vse bolj prisotno v našem vsakdanu. Kdor bi rad izkoristil njegov potencial, mora verjeti v svojo idejo in vztrajati, saj bo z vztrajanjem nedvomno uspel.

Danijel Radetič

GORICA - Na štefanovo v stolni cerkvi v priredbi Združenja cerkvenih pevskih zborov

Koncert in moč tradicije

Ob zaključku ponovno odpeli litanije - Zdravko Klanjšček že preko petdeset let nastopa na Božičnem koncertu

Goriško mestno središče je v popoldanskem času včerajšnjega prazničnega dneva večinoma samevalo, nič se ni dogajalo razen v stolni cerkvi, ki jo je moč tradicije tudi letos na štefanovo napolnila. V Božični koncert, ki ga že desetletja prireja Združenje cerkvenih pevskih zborov iz Gorice v sodelovanju s Svetom slovenskih organizacij, je uvedel predsednik omenjenega združenja, Dario Bertinazzi: »Današnji koncert ni le nastop zborov, ampak skupno preživetje popoldneva v najlepšem času leta. Vse misli, ki smo jih neštokrat slišali na božičnih prireditvah o miru, ljubezni, prijateljstvu ..., bodo ostale le lepe želje, če jih ne izrečemo kot skupnost. Da so si skupine ljudi danes vzele čas, da zapojejo pred publiko, je veliko doživetje: ta gesta skupnega praznovanja v času individualizma in velikih skrbi za prihodnost je pomembna za vsakogar izmed nas in še posebej za naš slovenski življenjski ... Življenje je vse prej kot Božič: skrbi, telesne in duševne bolezni, zamere in razočaranja.

Moje voščilo je, da bi se v težkih trenutkih spomnili, da sami ne bomo premostili težav, da potrebujemo druge in življenje v skupnosti. To je tudi smisel prizadevanj našega združenja: doživljanje cerkvenih praznikov kot skupnost, kot Slovenci in kot kristjani.«

Na vrsti so bili nastopajoči. Božične napeve so zapeli - nekateri tudi ob glasbeni spremljavi - moški pevski zbor Mirko Filej (vodi Zdravko Klanjšček), fantovska skupina Anton Klančič iz Mirna (Zdravko

Fantovska skupina Anton Klančič in moški zbor Mirko Filej, govornik Dario Bertinazzi (levo)

BUMBACA

Klanjšček), moški pevski zbor Anton Klančič iz Mirna (Zdravko Klanjšček), mešani pevski zbor Podgora (Peter Pirih), župnijska vokalna skupina iz Rupe in s Peči (Damijana Čevdek Jug), mešani pevski zbor Štandrež (Mojca Sirk), moški pevski zbor Štnaver (Nadja Kovic), župnijski mešani pevski zbor Šempeter (Ingrid Kragelj) in mešani pevski zbor Hrast (Hilarij Lavrenčič). Po koncu nastopov so vsi zbori po več letih ponovno skupaj zapeli litanije, sledil pa je še slo-

vesni blagoslov. Tako so pri združenju oživilili tradicijo petih litanij, ki so jo zadnja leta opustili. »Bogu smo hvaležni za neprecenljivi dar glasu in petja,« je v svojem nagovoru pojasnil Bertinazzi.

Poudarek zasluži, da je tri pevske zборе včeraj vodil Zdravko Klanjšček, ki na Božičnem koncertu v goriški stolnici nastopa od samih začetkov, še v Filejevih časih, sredi petdesetih let minulega stoletja. Tudi v tem lahko prepoznamo moč tradicije.

Ob sv. Štefanu je jameljske župljane včeraj obiskal goriški nadškof Dino De Antoni. Mašo je daroval s somaševanjem župnika Ambroža Kodlje. Nadškof je v homiliji povedal, da je bil sv. Štefan prvi Kristusov učenec, zato je njemu posvečen dan takoj po praznovanju Kristusovega rojstva. Liturgiji je sledila družabnost.

DREVI V GORICI

Ko gospel združuje

»Ko gospel združuje« je geslo nočnejšega koncerta, ki se bo začel ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici in na katerem bosta nastopila Earl Bynum in Cora »Sister« Armstrong z zborom As we are (iz Virginije v ZDA). Pobudnika prireditve sta Kulturni dom Gorica in Kulturni center Lojze Bratuž, sodelujejo pa še Kulturni dom Nova Gorica, Primorski dnevnik, Novi glas, Il Piccolo in Voce Ison-tina. Nastopajoče odlikuje močan interpretativni naboj in poudarjena vokalnost, ki se ujema s posrečeno izbiro programa. Njihovo glasbeno vrst lahko opredelimo kot gospel, čeprav je zanje utesnjujoča ta kot katerakoli druga oznaka, njihovi nastopi pa so znani po močnem vtisu, ki ga pustijo pri občinstvu. Vstopnina znaša 10 evrov (redna) oz. 7 evrov (znižana).

Koncerti

OBČINA SOVODNJE vabi na tradicionalni Novoletni koncert, ki bo v občinski telovadnici v nedeljo, 15. januarja, ob 18. uri. Nastopajo Škofjeloški oktet, Mestni pihalni orkester Škofja Loka in ženska vokalna skupina Grudnove Šmikle iz Železnikov. Sledi skupna zdravica.

V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽ v Gorici bo v sredo, 28. decembra, ob 21. uri zaključni koncert letošnje sezone združenja Seghizzi.

BOŽIČNI DOBRODELNI KONCERT v spomin na Mirka Špacapana bo v nedeljo, 8. januarja, ob 19. uri v župnijski cerkvi Sv. Justa v Podgori.

»VEČERNI KONCERTI« združenja Rodolfo Lipizer v gledališču Verdi v Gorici: v petek, 30. decembra, ob 20.45 koncert orkestra Balkan festival, nastopata violinist Stefan Tarara in sopranistka Silvia Martinelli; informacije in rezervacije na lipizer@lipizer.it in www.lipizer.it.

SKRD JADRO, SKRŠD TRŽIČ IN ŽPZ IZ RONK prirejajo tradicionalni koncert božičnih pesmi, v nedeljo, 8. januarja, ob 15.30 v cerkvi Sv. Lovrenca v Ronkah. Nastopala bosta ŽePZ UNITRI iz Nove Gorice ter MePZ UTE Piero Pocolen iz Tržiča.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI MARZINI, Korzo Italia 89, tel. 0481-531443.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU OBČINSKA 2, Ul. Manlio 14 A/B, tel. 0481-480405.

DEŽURNA LEKARNA V ROMANSU DEL TORRE, Ul. Latina 77, tel. 0481-90026.

DEŽURNA LEKARNA V VILEŠU LABAGNARA, Ul. Monte Santo 18, tel. 0481-91065.

Šolske vesti

MARKETINŠKE STRATEGIJE ZA PROMOCIJO TERITORIJA: tečaj na podiplomski stopnji, namenjen odraslim brezposelnim osebam z univerzitetno diplomom in bivališčem na območju dežele FJK; trajanje: 80 ur - od februarja do junija 2012. Vsebine: osnove marketinga, analiza tržišča, segmentacija proizvodov in kupcev, marketing mix. Izbor kandidatov: 13. februarja 2012; informacije in vpisovanja: Ad formandum, Korzo Verdi 51, Gorica (tel. 0481-81826, go@adformandum.eu).

Gledališče

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: 31. decembra, ob 21. uri Silvestrska predstava (razprodana) »Duohtar pod mus!« Iztoka Mlakarja; informacije na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Kino

DANES V GORICI **KINEMAX** Dvorana 1: 15.00 - 17.20 - 19.50 - 22.15 »Sherlock Holmes - Gio-co di ombre«. Dvorana 2: 15.00 - 16.45 - 18.30 - 20.20 - 22.00 »Il Gatto con gli stivali«. Dvorana 3: 15.40 - 17.45 - 20.10 - 22.20 »Vacanze di Natale a Cortina«.

DANES V TRŽIČU **KINEMAX** Dvorana 1: 15.00 - 17.10 - 19.45 - 22.20 »Sherlock Holmes - Gio-co di ombre«. Dvorana 2: 15.30 - 17.40 - 20.10 - 22.15 »Vacanze di Natale a Cortina«. Dvorana 3: 15.00 - 16.45 - 18.30 - 20.30 »Il Gatto con gli stivali« (digital 3D). Dvorana 4: 16.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00 »Finalmente la felicità«. Dvorana 5: 14.45 - 16.30 »Il figlio di Babbo Natale«. 18.15 - 20.15 - 22.15 »Le idi di marzo«.

DANES V KRMINU

OBČINSKO GLEDALIŠČE: 18.00 »Il Re Leone«; 16.00 »Anche se è amore non si vede«.

Razstave

V SAMOSTANU SVETA GORA je v kapei prikazanja v baziliki na ogled 10. slovenska razstava jasic z mednarodno udeležbo. Sodelujejo tudi otroci vrtcev iz Pevme in Štandrežu ter šole Ludvik Zorzut iz Bračana, Alojz Gradnik iz Števerjana in Dobrovo s skupnim izdelkom pod mentorstvom Nadje Bevčar; do 2. januarja in od 6. do 8. januarja vsak dan od 10. do 17. ure, ob nedeljah in praznikih od 9. do 18. ure; od 3. do 5. januarja od 14. do 17. ure.

POKRAJINSKI MUZEJI sporočajo urnike odprtja sedežev med božičnimi in novoletnimi počitnicami. V grajskem naselju: 31. decembra 9.00-13.00; 1. januarja 13.30-19.00. Palača Attems: 31. decembra zaprto; 1. januarja 13.00-17.00. Galerija Spazzapan v Gradišču: 31. decembra zaprto; 1. januarja 13.00-19.00.

NA GRADU KROMBERK bo v četrtek, 29. decembra, ob 20. uri odprtje razstave »Naši gorski strelci - Slovenci v avstroogrskih vojaških gorskih enotah pred in med prvo svetovno vojno« Davida Erika Pipana.

JEZIK NA OBROBJU

»Ura teče, nič ne reče« pravi ljudska modrost. Pa še »Ura zamujena, ne vrne se nobena«. Tako tečejo tedni, meseci in leta in na koncu razočarana ugotovim, da je ostalo med mojimi zapiski preveč nerodnosti, za katere mi je zmanjkalo torkov.

Ker je ob prelomu leta v navadi, da si voščimo in zaželimo srečno novo leto, tokrat svojih bralcev ne bom »morila« z večnimi »napakami«, ampak bom samo mimogrede nanizala nekaj pripomb.

Največ razlik med pisanjem medijev na jezikovnem obrobju in tistih v osrednji Sloveniji je v rabi predlogov. Ko govorimo o dnevih, ni med slovensko in italijansko obliko nobene razlike; vsi rečemo v nedeljo, v petek. Ni pa tako, kadar se preselimo v mesece in leta. **Italijani vedno zapišejo nel gennaio, Slovenci sicer lahko rečemo v (mesecu) januarju, pogostejše pa to predložno zvezo zamenjamo z roditeljskim in rečemo januarja, februarja itn., enako je pri letih. Največkrat rečemo 2011. leta (z vrstilnim števnikom, zato pika), lahko pa tudi leta 2011 (z glavnim števnikom), vendar brez predloga, ki je obvezen v italijanščini (nell'anno).**

Pri tem bi rada opozorila še, da je anno civile v slovenščini koledarsko leto, anno accademico pa študijsko leto. Do 1945. leta so bili univerzitetni študentje v Ljubljani akademiki, pozneje je začel veljati ta naziv samo za člane Slovenske akademije znanosti in umetnosti, zato se je tudi akademsko leto preimenovalo v študijsko leto; še vedno pa uporabljamo naziv akademsko izobražen za človeka, ki je diplomiral na univerzi in tudi akademski slikar za slikarja, ki je dokončal likovno akademijo.

Un uomo di trent'anni je v slovenščini tridesetleten človek, lahko tudi moški ali pa ženska (če je zapisano donna). Zadnje čase pa so nekateri pri nas to ustaljeno rabo, posebno

v črni kroniki, spremenili in rečejo »nesrečo je zakrivil tridesetletnik«. Že dolgo pa je povsod v rabi množinska oblika, npr. srečanje petdesetletnikov, sedemdesetletnikov, kjer bi zvenelo čudno, če bi rekli srečanje petdesetletnih ljudi, ali celo oseb, ki so našim piscem zelo pri srcu, ker se ne spomnijo, da so v slovenskem jeziku (v nasprotju z italijanščino) ljudje moški in ženske, zato so »papirnate«, iz slovnice pobrane osebe, nepotrebne.

Zadnje čase so naši pisci in tudi organizacije popolnoma opustili praznovanje petdesetletnic, osemdesetletnic ali stoletnic. **Praznujejo petdeseto, osemdeseto ali stoto obletnico, čeprav veljajo te obletnice samo za dan ustanovitve česa ali dan dogodka, npr. poroke, rojstva.**

Na koncu pa še nekaj besed o pridevniku sreden sredna sredno, ki je zabeležen tako v SSKJ kot v SP, v tisku pa ga še nisem srečala. SSKJ piše pri geslu sreden, da je pridevnik od sreda (npr. sredni pomenki), sredin pa, da je neustaljena oblika (npr. sredino popoldne). Podobno nas poučuje SP. **Pri geslu sreden -dna, -o, sredni -a -o je zgled sredni večer; zapisano pa je tudi geslo sredenski -a -o (sredenska srečanja);** namesto sredin pa nam SP svetuje pridevnik sreden: torej **sredno popoldne. Če želimo svoje pisanje uskladiti s slovensko normo, moramo torej opustiti pridevnik sredin, -ina, -ino in uporabljati sreden, sredni ali sredenski.**

Na koncu pa obilo sreče in čim manj napak v novem letu 2012.

Lelja Rehar Sancin

KRAJA - Iz okvirjev so izrezali še dve, a so ju pustili na tleh Iz muzeja na Loškem gradu ukradli tri Groharjeve slike

Iz muzeja v škofjeloškem gradu (levo) so neznanci v noči na petek odnesli tri Groharjeve dela, med katerimi je tudi Petermanova Francka (levo spodaj)

Iz prostorov Loškega muzeja v Škofji Loki so neznanci v noči na petek ukradli tri slike Ivana Groharja. dve sliki pa je osebje našlo v stranišču in na tleh, kjer so ju tatovi pustili na tleh. Skupna vrednost ukradenih slik presega 200.000 evrov, so včeraj sporočili s Policijske uprave Kranj.

Gre za oljna platna impresionista Groharja, čigar stoletnico smrti so letos obeležili s številnimi razstavami po Sloveniji. Kot so še zapisali na PU Kranj, so bili o kraji obveščeni že v petek ob 10.15, toda javnost so s tem seznanili šele včeraj. Kot so sporočili, so odnesli slike Petermanova Francka iz leta 1904 in dimenzij 55 krat 45 centimetrov, Mileva Zakrajšek iz leta 1908 dimenzij 70 krat 55 centimetrov in slika Deklica iz leta 1900 dimenzij 31 krat 25 centimetrov.

V stranišču pa so našli sliko Kmet iz Sorice (1896, 36 x 28 cm) in na tleh pa so našli sliko Dekle iz Sorice (1893, 74 x 48 cm). Obe so storilci že vzeli iz okvirja, ju pri tem poškodovali, a so jo nato pustili kar v stranišču. Če bi odnesli še ti dve, bi bila vrednost ukradenih slik še veliko večja. V škofjeloškem muzeju domnevajo, da so poškodovane tudi ostale tri slike.

PISMA UREDNIŠTVU

Skrivanje za anonimnostjo

Tudi sama se strinjam z izjavo štirih tajnikov strank v dolinski občini, objavljeno v Primorskem dnevniku dne 24. decembra 2011, na 5. strani. Ker sem tudi jaz zbrala nekaj podpisov za povsem nekaj drugega, kar je prišlo kasneje v javnost, se čutim opeharjena in moralno odgovorna, da sem še sama zavajala ljudi.

Zato se odločno ogražujem od neke nedoločene skupine, ki se skriva za anonimnostjo in nima poguma, da bi stopila v javnost z imenom in

priimkom (ali imeni in priimki). Občani imamo svoje izvoljene predstavnike, ki jih natančno poznamo, in se lahko z njihovo pomočjo obračamo na občinsko upravo stvarno in korektno. Prijazen pozdrav.

Danica Tul Smotlak

ODPRTA TRIBUNA - Predlog Gabrovca in Kocijančiča Nujno potreben sedež, na katerem se bodo lahko soočala različna stališča pripadnikov slovenske manjšine

Državni zakon št. 482 z dne 15. decembra 1999 je v 16. členu določil, da "Le regioni e le province possono provvedere, a carico delle proprie disponibilità di bilancio, alla creazione di appositi istituti per la tutela delle tradizioni linguistiche e culturali delle popolazioni considerate dalla presente legge, ovvero favoriscono la costituzione di sezioni autonome delle istituzioni culturali locali già esistenti". Domnevam, da se vsi državljani, ki razumejo italijanski jezik, strinjajo, da gre za z zakonom ustanovljeno institucijo, ki je vse nekaj drugega kot zasebno združenje ali zveza zasebnih združenj. Upam tudi, da se vsi resnično demokratično vzgojeni državljani strinjajo, da je prav, da imajo pri upravljanju institucije, ki naj skrbi za varstvo kulturnega in jezikovnega izročila neke skupnosti, pravico do besede vsi pripadniki te skupnosti.

Okvirna konvencija za varstvo narodnih manjšin (Convenzione-quadro per la protezione delle minoranze nazionali, ratificirana v Italijanski republiki z zakonom št. 302 z dne 28. avgusta 1997) določa v 3. členu sledeče: "Ogni persona appartenente ad una minoranza nazionale ha il diritto di scegliere liberamente di essere trattata o di non essere trattata come tale e nessun svantaggio deve risultare da questa scelta o dall'esercizio dei diritti che ad essa sono legati" (Svet Evrope objavlja uradni prevod konvencije, ki ga je priskrbelo Švicarska konfederacija, medtem ko je Italijanska republika objavila samo neuradni prevod). Kolikor poznam logiko Sveta Evrope, ne morem verjeti, da bi zgornja določba predvidevala, da mora pripadnik narodne manjšine na vsakem koraku izjavljati, da je pripadnik manjšine, ali celo da mora hoditi okoli s tablico s tako izjavo obešeno okoli vratu. Po mojem prepričanju je prav, da pripadnik manjšine javi svojo izbiro državnemu organu, ki poskrbi, da vse oblasti obravnavajo pripadnika manjšine kot takega.

Tako imenovani zaščitni zakon pa vsi tolmačijo tako, kot bi bilo neobhodno potrebno, da človek na vsakem koraku izreka svojo izbiro, ki bi jo moral največkrat izreči v jeziku, ki ni njegov materni jezik, čeprav je Ustavno sodišče že leta 1992 razsodilo, da obstaja najnižja raven varstva takrat, ko pripadnik manjšine ni prisiljen uporabljati v odnosih z oblastmi jezik, ki ni njegov materni jezik. Seveda, človeku, ki ne pozna niti državnega, niti mednarodnega prava, ne moremo zameriti, če klati prazne, kakršne lahko beremo v "Odpri tribuni" v Primorskem dnevniku z dne 14. decembra 2011 (str. 20). Seveda pa je prav, da pomilujemo človeka, ki z besedami "sovražnega govora" kritizira besedilo, ki ga verjetno ni niti prebral. Ko bi ga bil prebral, bi namreč videl v 1. odstavku 1. člena, da gre za pobudo, ki izhaja iz 1. odstavka 3. člena Okvirne konvencije za varstvo narodnih manjšin, v edinem odstavku 12. člena pa bi videl, da gre za pobudo na osnovi 16. člena zakona št. 482 z dne 15. decembra 1999. Mislim, da je upravičeno domnevati, da peticije sploh ni prebral, tudi zato, ker pravi, da je bila predložena 7. marca 2008, medtem ko na prvi strani piše, da je bila predložena 7. maja 2008. Za moje pojme je pomilovanja vreden tudi zaradi izkrivljenega pojmovanja demokracije. Mene so namreč učili, da mora prevladati moč argumentov in ne argument moči.

Ko je ob predložitvi peticije eden od uslužbencev Deželnega sveta izrekel opazko o številu podpisnikov peticije, sem odgovoril, da je treba upoštevati kakovost in s tem moč pravnih argumentov, ne po številu podpisnikov. V arhivu Deželnega sveta so tudi peticije z več tisoči podpisov (spominjam se peticije z več kot 6.000 podpisi), ki jih Deželni svet ni nikoli obravnaval. Iz besedila 1. odstavka 3. člena Okvirne konvencije izhaja skrajno jasno, da tisti, ki ne izberejo, da želijo biti obravnavani kot pripadniki manjšine, ostanejo še naprej pripadniki manjšine, vendar se s svojo izbiro odpovejo vsem ukrepom, ki jih oblasti sprejmejo za varstvo manjšine, in seveda ne morejo prejemati niti finančnih prispevkov, ki so določeni za varstvo manjšine. Od tu izhaja, vsaj zame, nujen zaključek, da tisti, ki ne izberejo, da bi bili obravnavani kot pripadniki manjšine, izgubijo vsako pravico, da nastopajo v imenu manjšine, in ravno tako neizbežno ne morejo soodločiti o izbirah glede varstva manjšine.

Povsem razumem, da koga skrbi vloga SKGZ in SSO po ustanovitvi organa, ki ga predvideva 16. člen zakona št. 482 iz leta 1999. Saj sta ti dve organizaciji bili že takrat na "auf biks" zoper ustanovo na osnovi tega člena zakona za varstvo manjšin, ko je bila ustanovljena z deželnim zakonom št. 13 z dne 3. julija 2000, in sta že leta 2003 dosegli njeno ukinitve z zakonom št. 13 z dne 5. novembra. Če upoštevam, da se krovnih organizacij v času nastajanja »zaščitnega zakona« nista dovolj potegnili za to, da bi zakon zagotavljal vsaj najnižjo raven varstva, kot jo je opredelilo Ustavno sodišče v treh znanih razsodbah iz vrste razsodb napotil ali opominjevalnih razsodb, če upoštevam, da nista dovolj odločno nastopili, s pravnimi argumenti, da bi levsredinska večina v parlamentu ne sprejela pobožne želje šovinistično-rasistične desnice, da se slovenski jezik izključi iz mestnih središč v Gorici in v Trstu (kjer je tradicionalna prisotnost Slovencev dokumentirana od 28. aprila 1001 odnosno od 27. oktobra 1202), lahko pridem do žalostnega zaključka, da nista opravili niti svoje najosnovnejše dolžnosti.

Toda pri vojakih so me naučili, da »l'acqua passata non macina più«. V novejših časih je prišlo tudi do kršitve že itak kilavega zakona. Drugi odstavek 28. člena določa, da se zakona ne sme tolmačiti tako, da bi bila raven varstva nižja od ravni, ki je bila že uživana. Od časov občinskega odbornika Dušana Hreščaka so imeli občinski razglasi v glavi napis »Občina Trst«, sledila je navedba pristojnega urada v slovenskem jeziku in pri datumu je bilo slovensko ime kraja. Po odloku predsednika republike z dne 12. septembra 2007 so imeli občinski razglasi v glavi napis »Občina Trieste«, sledila je navedba pristojnega urada v italijanskem jeziku in pri datumu je pisalo ime kraja »Trieste«. Pred časom je Marco Milkovic javno opozoril na to grozovitost, pa nisem ne slišal, ne bral, da bi se katera od krovnih organizacij zganila za vzpostavitev zakonitosti. Po tiskovni konferenci ob izidu občinskih obrazcev v slovenskem jeziku je časnikiar M.K. opozoril, da imajo obrazci v glavi napis »Občina Trieste« in je dodal »Ukaz prejšnje desnosredinske občinske uprave, naj ime mesta ostane italijansko (kar je mogoče opaziti tudi ob pisanju datumov ...), ostaja očitno v veljavi tudi za časa Cosolinijeve uprave«. Tudi tokrat nisem ne slišal, ne bral, da bi se katera od krovnih organizacij zganila za vzpostavitev zakonitosti.

Na žalost nisem ne slišal, ne bral, da bi se bil zganil kdo od treh občinskih svetnikov, na katere se verjetno nanašajo besede »smo se že uradno opredelili za Slovence«. Kljub vsemu temu in drugemu, kar izpuščam, ker ima naš dnevnik vedno premalo prostora, nimam nič proti obstoju teh dveh krovnih organizacij. Po mojem gledanju je nujno potreben sedež, na katerem se soočajo različna stališča (kot v vsaki pluralni družbi) in v predlagani ustanovi bo seveda tako prostor za stališča pripadnikov obeh krovnih organizacij, kot tudi za stališča pripadnikov slovenske manjšine, ki se ne prepoznavajo v nobeni od obeh krovnih organizacij. In upam, da bodo prevladala boljše utemeljena stališča.

Če se vrnem k besedilu, ki me je spodbudilo, da napišem ta prispevek k razpravi o predlogu obeh deželnih svetnikov, moram izraziti obžalovanje, da »občinski svetnik DS« ni razumel sofizma nenadkriljivega uvodničarja. Stavek »Posebno v tem kriznem obdobju vsekakor potrebujemo organ, ki ne bo odločal, bo pa vsaj skušal reševati probleme« je brez osnovne logike, ker poskus, da rešimo problem, temelji na predlogu za rešitev, in predlog za rešitev je, ko ne gre za diktaturo, posledica sklepa ali odločitve skupine ljudi.

Na koncu naj mi bo oproščeno, če sta mi prišli na misel obe krovni organizaciji, ko sem 13. decembra 2011 zvečer slišal sledeče besede Maurizija Crozze: »E' il pensiero mafia. E in questo paese ce lo abbiamo tutti, sotto il camice dei farmacisti, è sul cruscotto dei tassisti, sulle scrivanie dei notai, sul salva schermo dei giornalisti, sugli scranni dei parlamentari e le chiamano lobby«. In nihče ne more zanikati, da krovni organizaciji odločno lobirata za denar. Za spoštovanje državnega in mednarodnega pravnega reda in za naše pravice, ki izhajajo iz njiju, pa ni, da bi govoril.

Samo Pahor

SREČANJE NA DOBROVEM - Trener rimskega Lazia glavna zvezda večera

Ponosni Bric Edy Reja o A-ligi, Lotitu in Sloveniji

Trener rimskega A-ligaša Lazia Edoardo ali krajše Edy Reja je bil glavna zvezda petkovega večera v Viteški dvorani gradu v Dobrovem v Goriških Brdih. 66-letni Reja, doma iz Ločnika pri Gorici, je v slovenščini oziroma v briškem narečju (v nekaterih primerih se je sicer zatekel k italijanščini), kot je poudaril goriški trener, odgovarjal na vprašanja novinarja RTV Slovenija Ervina Čurliča.

Reja je najprej številnemu občinstvu (nekaj je bilo tudi zamejskih Slovencev, predvsem z goriškega konca) obnovil svojo družinsko zgodovino: »Oba sta bila Slovenca, Brica po rodu. Oče je bil doma iz Vipolže, mama pa z Oslavja. S starši smo se doma pogovarjali po slovensko, obiskoval pa sem samo italijanske šole. Pri šestnajstih letih sem odšel v Ferraro, kjer sem igral za Spal. Z mamo, ki me je imenovala Edič, sva si še naprej dopisovala v slovenščini. S težavo sem bral njena pisma, saj smo v šoli brali le po italijansko. In prav po njeni zaslugi slovenščine nisem pozabil,« se spominja trener Lazia, ki se je med božičnim premorom v italijanski A-ligi vrnil za nekaj dni na oddih in počitek domov v Ločnik. Reja je povedal še marsikaj zanimivega. Povedal je, da je njegov prijatelj, prav tako svetovni znani trener (selektor Anglije), Fabio Capello bolj redkobeseden. »On veliko posluša in malo govori. Nerač odgovarja na vprašanja novinarjev, ki se jim najraje izogiba. V Pierisu ima še živo mamo, četudi se k njej vrača zelo predkoma. V Fabiom pa se večkrat slišiva po telefonu,« je razkril Reja.

Zaupal nam je še, da so ga po zmagi proti večnemu mestnemu tekmeču Romi slavili kot junaka. »Rim in Neapelj pa tudi Split na Hrvaškem, kjer sem vodil Hajduk, so 'težka' mesta. Ljudje živijo za nogomet. Ko zmagas, te častijo kot boga. Ko pa izgubiš, te vsi kritizirajo. Pod drobnogledom si vsaki dan. Na primer proti Udineseju smo igrali neodločeno 2:2. Po tekmi so mi očitali, češ zakaj sem spremenil igralni sistem. Če bi poslušal tistega novinarja, bi tekmo prav gotovo izgubili. Človek res nima miru, tako da se rad pogosto vračam v bolj mirni Ločnik.«

Reja je pohvalil slovenske trenerje:

Trener Lazia Edy Reja (desno) in nekdanji nogometaš Miran Srebrnič (levo)

JAN GRGIČ

»V Sloveniji imate odlične trenerje. Zelo so izobraženi in se trudijo, četudi so pogosto v Sloveniji slabši kot so v Italiji. Jaz kar koli zahtevam, mi hitro vse ugodijo. Imamo vse in še preveč. Jaz imam že formirane igralce. Ne morem jih veliko kaj naučiti. Pri vas pa morate ustvariti nogometaše, ki jih bodo nato slovenski klubi prodali naprej v Evropo. S tem bodo preživeli. Prav zaradi tega je naloga slovenskih trenerjev še toliko težja od naše.«

Reja je obenem zaupal, da prepričuje predsednika Lazia Lotita, da bi v Sloveniji prevzel kak klub, v katerem bi se kalli mladi slovenski upi, ki jih je na slovenskem trgu veliko. »Ko se pogovarjam s predsednikom Lotitom mu večkrat omenim svojo idejo. Predsednik se tudi strinja, četudi nerad potegne denar z žepa,« je malo za šalo in malo zares še dodal ločniški trener.

Moderator večera Čurlič je na koncu trenerja Lazia malce provokativno

vprašal, ali bi v prihodnje skupaj z nogometnim klubom Brda ustanovil nogometno šolo Edyja Reja. »Ne vem. Po upokojitvi bi najraje užival življenje. Če bi se odločil za odprte nogometne šole, bi moral še naprej delati in skrbeti za vzgojo mladih,« je ne z da in ne z ne odgovoril Reja, ki je še dodal, kdo so njegovi favoriti za »scudetto« v A-ligi: »Glavni favoriti ostaja Milan, čeprav je Juventus letos dobro sestavljena ekipa. Nato se bo v boj za naslov lahko tudi znova vključil Inter. Ne bi pa podcenjeval nas (Lazia op. ur.), Udineseja in Napolija. Letošnja sezona bo še naprej zanimiva.«

Reja je bil bolj redkobeseden, ko smo ga vprašali, ali obstaja možnost, da bi svojo kariero končal na klopi slovenske nogometne reprezentance. »Rad bi vodil kako reprezentanco. O tem pa ne bi rad govoril. Lahko vam povem le, da ni bilo uradnih pogovorov s slovensko nogometno zvezo. Slovenski nogomet pa

spremijam. Prav tako tudi slovenske nogometaše, ki igrajo v Italiji,« pravi Reja, ki obožuje igro Barcelone in hkrati opozarja: »V Italiji ne boste nikoli videli take in podobne igre. Vsi smo preveč pod pritiskom, da bi si lahko privoščili take finese. Jaz raje vidim, da igramo slabo in zmagamo, kot da igramo lepo in potem izgubimo,« je še dodal Reja, ki - kot je večkrat poudaril - obožuje briško rebulo in briške vinske kleti.

Večer z nekdanjimi briškimi športniki (prisotni so bili še nekdanja atletinja Lidija Benedetič Lapajne, atleta Rafko Marinič in Ivan Puculin, nogometaša Miran Srebrnič in Florjan Debenjak ter odbojkarici Dušica Šibav in Miranda Kristančič) so organizirali Občina Brda, nogometni klub Brda, Zavod za turizem, kulturo in šport Brda ter Fundacija za invalidno mladino Stara Gora Vrabček upanja.

Jan Grgič

ČASOPIS L'EQUIPE

Messiju pohvale za pohvalo

PARIZ - Zvezdnik Barcelone Lionel Messi v zadnjih izdihljajih leta doživlja pohvalo za pohvalo. Najnovejši poklon mu je dal francoski športni časnik L'Equipe, ki je Messija izbral za prvaka prvakov leta 2011. Messi je krepko premagal srbskega teniškega zvezdnika Novaka Đokovića in nemškega svetovnega prvaka v formuli ena Sebastiana Vettla. »Argentinski nogometaš je z Barcelono osvojil vse, kar je lahko v tem letu. Vrsti gole in sijajne predstave z neverjetno lahkoto,« so v L'Equipe pospremili izbor 24-letnega argentinskega virtuozu. Messi je prvič prejel ta laskavi naslov. Lani je naslov šel v roke španskega tenisača Rafaela Nadala. Lionel Messi je prejel 807 točk, Đoković 699, Vettel pa 255.

NA HRVAŠKEM - Najboljša športnika Hrvaške v letu 2011 sta atletinja Blanka Vlašić in alpski smučar Ivica Kostelić. Izbor najboljših športnikov pri južnih sosedih tradicionalno pripravlja časnik Sportske novosti, za ekipi leta pa so tokrat izbrali vaterpoliste ter košarkarice.

ĐOKOVIČ - V organizaciji Poljske tiškovne agencije (PAP) je 18 evropskih agencij izbralo najboljšega evropskega športnika. V letošnji anketi je prvo mesto osvojil srbski teniški igralec Novak Đoković, ki je na vrhu nasledil lanskoletnega zmagovalca, španskega teniškega igralca Rafaela Nadala. Đoković je zbral 163 točk, med najboljše tri pa sta se uvrstila še svetovni prvak v formuli 1 Nemec Sebastian Vettel (121) in nemški košarkarski zvezdnik Dirk Nowitzki (62).

KOŠARKA - Liga ABA: Partizan - Crvena zvezda 85:67, Budućnost - Union Olimpija 63:56. A1-liga: Bennet Cantù - EA7 Milano 79:54 (Markoivišvil 17; Hairston 13).

HOKEJ NA LEDU - Liga EBEL: Acroni Jesenice - Tilia Olimpija 5:4.

ODBOJKA - A1-LIGA

Černic in Manià uspešna

V včerajšnjem 11. krogu odbojkarke A1-lige je Vibo Valentia, pri katerem igra goriški odbojkar Matej Černic, s 3:0 (20, 19, 18) premagal Ravenno. Bolj izenačena je bila tekma med Verono, pri kateri igra Damir Kosmina, in Modeno, katere dres nosi števčerski libero Loris Mania. Zmagala je Modena s 3:2 (25:20, 25:22, 14:25, 23:25, 13:15). Ostali izidi: Belluno - Trentino 1:3, Cuneo - Monza 3:0, San Giustino - Macerata 1:3, Latina - Padova 1:3.

KOŠARKA - NBA-liga Za uvod presenečenje in maščevanje

NEW YORK - S severnoameriški košarkarski ligi NBA je bilo v noči na ponedeljek na sporedu prvih pet tekem. V uvodnem obračunu 66. sezone sta se pomerila New York Knicks in Boston Celtics (106:104), največ pozornosti pa je pritegnila tekma lanskoletnih finalistov lige NBA med Dallas Mavericks in Miami Heat, na kateri je vročica slavila s 105:94. Miami je gostoval v Dallasu, z zmago s 105:94 pa je vročica uspela vsaj delno maščevati poraz v lanskoletnem finalu lige NBA, ko si je moštvo iz Teksasa prvič nadelo šampionske prstane. Ekipa iz Teksasa je že po prvi četrtini zaostajala za 15 točk, po prvem polčasu so bili v zaostanku za 21 točk, kmalu po začetku tretje četrtine pa je Miami vodil že za 35 točk. Prvo ime tekme je bil zvezdnik Miamija LeBron James s 37 točkami, desetimi skoki in šestimi podajami.

V New Yorku so Knicksi gostili Boston, mož odločitve pa je bil Carmelo Anthony, ki je proti keltom dosegel 37 točk. Šestnajst sekund pred koncem je bil rezultat izenačen, oba prosta meta pa je zadel prav Anthony. Knicksi so vodili v prvem delu za 17 točk, v zadnji četrtini so že zaostajali za deset točk, a jim je uspel preobrat. Za domače je 21 točk dosegel Amare Stoudemire.

FORMULA ENA

Vettel razmišlja le o tretjem naslovu svetovnega prvaka

BERLIN - Svetovni prvak formule 1 Sebastian Vettel je že napovedal, da bo tudi v letu 2012 imel le en cilj: osvojiti naslov svetovnega prvaka, tretjega zapored. V pogovoru za BBC je nemški zvezdnik pojasnil, da je navdušen nad novim dirkalnikom ekipe Red Bull ter da komaj čaka, da se bo z njim zapodil po stezi. »Lahko spremljamo, kako nastaja. Mislim, da je to podobno kot pri otrocih. Čeprav nisem oče, so občutki najbrž enaki,« je o spremljanju razvoja novega Redbullovega orožja dejal dvakratni svetovni prvak.

Kljub pričakovanju novega dirkalnika in nove sezone pa je 24-letni najmlajši dvakratni svetovni prvak v zgodovini formule 1 dodal, da je vesel tudi božično-novoletnega premora, ki ga uživa v teh dneh. »Med sezono je malo prostega časa. Zato je odlično, da se lahko kdaj tudi povsem odklopim in dobim priložnost za polnjenje baterij. Ne gre za to, da bi povsem pozabil na formulo 1, a zdaj je stresa precej manj,« meni Vettel.

Mladi dirkaški zvezdnik je tudi priznal, da mu godi, ker se je znašel v družbi legend tega športa: »Ves čas se trudim, da ne bi razmišljal o uspehih in o tem, kaj sem dosegel. Vseeno pa je lepo, ko slišim primerjave z Ayrtonom Senno ali Juanom Manuelom Fangiom.«

Vettel je v iztekajočem se letu postavil nekaj novih mejnikov v formuli 1: predčasno je postal prvak in s 24 leti in 98 dnevi postavil nov mejnik v mladosti za dvakratnega prvaka, pridružil se je je deveterici dirkačev, ki so ubranili naslov, ter s 15 najboljšimi startnimi položaji v eni sezoni izenačil stari rekord Nigela Mansella iz leta 1992.

ŠPORTNA ZGODOVINA

V letu 2012 stota obletnica prve slovenske medalje z olimpijskih iger

LJUBLJANA - Leto 2012 bo v znamenju olimpijskih iger v Londonu, v slovenski športni zgodovini pa bo zapisano tudi kot 100. obletnica prve slovenske medalje iz največjih športnih iger. Leta 1912 je z avstrijsko sabljaško reprezentanco Rudolf Cvetko osvojil srebrno medaljo, ki je z zlatimi črkami zapisana kot prvo olimpijsko odličje slovenskih športnikov. Prvi slovenski olimpijski zvezdnik, Rudolf Cvetko, se je rodil leta 1880 v Senožecah, umrl pa je leta 1977 v Ljubljani. Na olimpijskih igrah v Stockholmu 1912 je zastopal barve avstro-ogrske barve sabljaške ekipe, okrog vratu pa si je nadel srebrno odličje na moštveni tekmi. Na naslednjo medaljo smo Slovenci nato čakali kar 12 let.

Slovenski sabljač je bil na igrah med favoriti za odličje, kajti leto pred OI na Švedskem je postal evropski prvak v sablji in floretu, z avstrijsko reprezentanco pa je osvojil še dve drugi mesti. Bil je tudi med najizkušenejšimi v avstrijski vrsti, saj se je s sabljanjem začel ukvarjati že leta 1896 na vojaški akademiji v Trstu. Leta 1907 je postal državni prvak Avstrije, leta 1912 je osvojil drugo mesto v floretu in s sabljo. Med leti 1908 in 1910 je bil prvak avstrijske armade v obeh orožjih, leta 1912 pa je bil drugi.

Oktober leta 2000, ob 120-letnici rojstva Cvetka, so v njegovem rojstnem kraju odkrili doprni kip prvega slovenskega dobitnika olimpijskega odličja.

Cvetko je bil seveda le začetnik slovenskih olimpijskih uspehov. Do danes so slovenski športniki na zimskih in poletnih olimpijskih igrah osvojili skupno 37 medalj v posamičnih panogah, kar 19 v obdobju samostojne Slovenije, še dvanajst pa v ekipnih športih.

SKOKI V VODO S. Carciotti na zboru mladinske selekcije

Mlada slovenska skakalka v vodo Sofia Carciotti je bila prvič poklicana na zbor italijanske mladinske reprezentance. Od 2. do 8. januarja bo v Rimu treniralo skupaj 21 najboljših mladink. Med njimi tudi klubske tovarišice Sofie pri tržaškem društvu Trieste Tuffi Gabriele Auber, Giulia Belsasso, Paola Flaminio in Giulia Rogantin ter Estilla Mosen, ki tekmuje za društvo Triestina Nuoto.

»Povabila se zelo veselim,« je povedala dijakinja liceja Franceta Prešerna. Trenerka Sofie Sigrig De Riz ji je možnost povabila omenjala že pred nedavnim nastopom v Bocu, prvim v novi sezoni, ki pa se je Sofi precej ponesrečil, zato ni bila gotova, da jo bodo res poklicali. Ker pa je že v minuli sezoni dokazala, da ji lahko s stolpa uspe doseči normo za nastop na evropskem mladinskem prvenstvu, jo zvezni selektorji resno jemljejo v poštev. Sedemdnevni zbor v Rimu bo za Sofio tudi dobra priložnost, da se optimalno pripravi na naslednje nastope. Že v začetku februarja jo v Turinu čaka nastop na absolutnem državnem prvenstvu, na katerem bodo sodelovale vse najboljše Italijanke. »Prvenstvo ne šteje za kvalifikacije za evropsko prvenstvo, poleg tega tam ni mogoče skakati z višine 7,5 metra, s katere izvajam v svojem programu dva od petih predvidenih skokov,« je pojasnila Sofia, ki pa v Turinu vsekakor računa na uvrstitev v finale, med 12 najboljših.

Bolj pomemben bo zanj nastop marca v Trstu, ko bo v kategoriji mladink skušala doseči visoko uvrstitev in normo 290 točk, koliko je potrebno za nastop na mladinskem EP v Gradcu. Lani je Sofia to normo že preseгла.

NA KOROŠKEM - Dobljeni avstrijski podprvaki in polfinalisti evropskega pokala CEV

ŠK Dob ekipa leta

Članska ekipa ŠK Posojilnica Aich-Dob je dosegla nov velik uspeh: novinarji, združeni v klubu športnih novinarjev Koroške (Sportpresseklub Kärnten), so varovance trenerja Igorja Šimunčiča in menedžerja Martina Micheua izbrali za »moštvo leta 2011« v koroškem športu. Kot smo že poročali, so Dobljeni v letošnjem letu postali avstrijski podprvaki in se uvrstili v polfinale v Evropskem pokalu Challenge (CEV), kar je pomenilo največji uspeh v skoraj 30-letni zgodovini kluba.

Športnika leta 2011 pa sta postala smučarski skakalec Thomas Morgenstern in igralka biljarda Jasmin Ouschan. Naziv »športnik leta« podeljuje klub koroških športnih novinarjev, katerega predsednik je Marijan Velik.

KOŠ Celovec zaključil športno leto 2011 z zmago

Prva ekipa košarkarskega kluba KOŠ Posojilnica Celovec je športno leto 2011 zaključila z zmago. V prvenstvu koroške lige so varovanci trenerja Mira Majkiča v domači dvorani Mladinskega doma SŠD v Celovcu premagali ASKÖ Vilach Raiders s 75:68 (36:28).

Srečanje med ekipama je bilo v prvih dveh četrtinah zelo izenačeno in KOŠ-evci so tudi z osmimi točkami prednosti šli v odmor (36:28). V tretji četrtini je KOŠ povedel celo s plus 20, toda ob koncu so se Beljanci še nevarno približali. KOŠ-u pa je uspelo obdržati živce in tako je slavil peto zmago v koroški ligi in na lestvici napredoval na odlično drugo mesto! (I.L.)

prej do novice

www.primorski.eu

Odbojkarji ŠK Posojilnica Aich-Dob

Vlada RS vnovič imenovala Ivana Lukana v Odbor za podeljevanje Bloudkovih priznanj!

Slovenska vlada je imenovala člana Odbora za podeljevanje Bloudkovih priznanj za dobo 2011 do 2015. Med člani odbora, ki ga še naprej vodi olimpijonec Miroslav Cerar in ki odloča o najvišjih državnih priznanjih na področju športa v R Sloveniji, je vnovič tudi poslujoči tajnik Slovenske športne zveze Ivan Lukan, ki bo v odboru zastopal tudi zamejski šport. Lukan je bil član odbora tudi že v mandatni dobi 2008 do 2011.

Med novimi člani desetčlanskega odbora so bivša vrhunska športnica v teku na smučeh Petra Majdič, aktualni svetovni prvak v kajaku in slovenski

športnik leta 2011 Peter Kauzer, bivša vrhunska športnica v plesu Katarina Venturini, bivši vrhunski športnik alpinist Viktor Grošelj, zaslužni profesor Univerze v Ljubljani dr. Rajko Šugman, bivši strokovni delavec v športu in športni pedagog mag. Viktor Krevsel ter bivši dolgoletni predsednik Nogometne zveze Slovenije in strokovni delavec v športu Rudi Zavrl.

Bloudkova nagrada je najvišje državno priznanje Republike Slovenije, ki jo od leta 1965 podeljuje Odbor za podeljevanje Bloudkovih priznanj za dosežke na področju športa. Imenovana so po velikem športnem delavcu in funkcionarju Stanku Bloudku (1890 - 1959). Poleg Bloudkovih nagrad, ki so najbolj cenjene, se podeljujejo tudi Bloudkove plakete.

Obvestila

ZŠSDI obvešča, da bo goriški urad zaprt do vključno ponedeljka 2. 1. 2012.

SPDT sklicuje informativni sestanek za tečaj smučanja v četrtek, 12. januarja 2012 na Stadionu 1. maja ob 19. uri. Za dodatne informacije www.spdt.org, smucanje@spdt.org in telefonska številka 3395000317 od ponedeljka do petka od 19.00 do 20.00 ure.

AŠD SK BRDINA - nadaljuje se vpisovanje glede tečajev smučanja za sezono 2012. Informacije na sedežu društva, Repentabska ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljkih od 20. do 21. ure. Tel. št. 340-5814566 (Valentina). V nedeljo, 8. januarja, bo možen avtobusni prevoz za člane društva v Forni di Sopra. Predviden odhod avtobusa ob 6.30 iz parkirišča izpred črpalke ESSO na Opčinah. Tel. 335-5476663 (Vanja).

AŠD MLADINA obvešča, da se bodo tečaji smučanja začeli v nedeljo, 15. januarja 2012. Po potrebi organiziran avtobusni prevoz. Informacije na tel. št. 347-0473606.

NOGOMET - Deželna in pokrajinska federacija Peterica v selekcijah, deset kaznovanih

Kar nekaj mladih nogometašev naših združenih ekip, ki letos igrajo pod skupnim imenom Kras, je bilo povabljenih na trening tržaških pokrajinskih selekcij. V starostni kategoriji naraščajnikov je pokrajinski selektor Nicola La Calamita 9. januarja na trening (ob 14.30 na igrišču v Miljah) povabil nogometaša Krasa Igorja Carlja in Micheleja Manduco ter igralca Vesne Daniela Bubernica. V kategoriji najmlajših sta trenerski duo Marco Recidivi in Marco Della Zotta povabila isti dan (ob 14.30 na Opčinah) na trening igralca združene ekipe Luco Gregorija ter igralca Sistiane Davida Coljo.

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je obenem objavila se-

znam diskvalificiranih v zadnjem krogu prvega dela prvenstva. Najbolj pod udarom sta bili društvi Zarja (2. AL) in Sovodnje (1. AL). Pri Zarji bo dva kroga prisilno miroval pomožni vratar Luca Trevisan, po en krog pa Messina, Ghezzi, Segulin in Bernobi. Kaznovani so bili tudi trije nogometaši Sovodenj: Bernardis, Kovac in Visintin. En krog prepovedi igranja so dobili še Alejnikov (Kras), Pantuso (Juventina) in Bobini (Primorje).

Drugi del deželnih amaterskih prvenstev se bo začel 15. januarja. V četrtek ob 19.30 bo v Štandrežu prijateljska tekma med Juventino in Sovodnjami. Odborniki obeh društev so jo poimenovali kar Novoletni pokal. Povratna bo 7. januarja v Sovodnjah.

MLADINSKA ODOJKA

Vsi uspešni

Derbi under 16 ženske dobil Zalet Plave - Zmagala tudi Zalet ZKB in Olympia

Under 16 ženske Na Tržaškem Zalet Dvigala Barich - Zalet Plave 0:3 (17:25, 14:25, 23:25)

Zalet Dvigala Barich: Daneu, Fergolia, Gergolet, Gornik, Goruppi, Greta Kralj, Milič, Pertot, Simeoni, Viezzoli, Hana in Leah Zidarič. Trener Franko Drasič

Zalet Plave: Ban, Cassanelli, Grgič, Kojanec, Moro, Pertot, Rauber, Sossi, D. in N. Vattovaz, de Walderstein (libero). Trener Danilo Berlot

V torek je bil v Repnu derbi med dvema mladinskima ekipama iz projekta Zalet. Mimo rezultata samega je razveseljivo že dejstvo, da sta se obe ekipi uvrstili v sku-

pino boljših in tudi to, da si je derbi ogledalo kar lepo število ljubiteljev odbojke.

Kljub gladki zmagi Plavih, je bila tekma kar lepa. Igralke Zaleta Plave so tehnično boljše, predvajajo bolj dovršeno odbojko in ko izvajajo kombinacije na mreži, so njihovi napadi težko ubranljivi. Skušajo forsirati tako servis kot napad, zaradi tega pride tudi večkrat do napak, vendar je to edini način, da se mlade igralke učijo in napredujejo. Igralke Zaleta Dvigala Barich so se boljšim nasprotnicam upirale, kot so najbolj zmogle, presenetile so z izredno borbenostjo, ki se jim je še najbolj obrestovala v tretjem setu, v katerem so bile stalno enakovredne Plavim, na koncu povedle s 23:22, ko so bile gostje spet boljše.

Under 16 ženske - Na Tržaškem Skupina zmagovalcev Zalet Zadružna kraška banka - Virtus 3:0 (25:11, 25:20, 25:19)

Zalet ZKB: Costantini, Gherisi, Kalin, Klun, Kraljič, Olivo, Pozzo, Pučnik, Quai, Zonch, Rabak (L). Trener: Mitja Gombač

Zaletovke so tudi v drugem krogu druge faze naletele na slabšega nasprotnika, ki ima v svojih vrstah več mlajših igralok, ki s tehničnega vidika zaostajajo za našimi. Nasprotnice so sicer igrale zelo borbeno, večino svojih točk pa so dosegle z napakami združene ekipe, ki je po prvem nizu popustila. Zmaga naše ekipe sicer ni bila nikoli pod vprašajem, trener Gombač pa je lahko na srečanju preizkusil tudi različne postavbe.

Under 16 moški Deželno prvenstvo Cervignano - Olympia Hlede A.I. 0:3 (19:25, 11:25, 12:25)

Olympia Hlede A.I.: Bossi 2, Burrello 5, Cobello 8, Corsi 6, Manfreda 1, Princi 7, Rossi 7, Komjanc 2, Čaudek 0, Terpin 8. Trener: Andrej Vogrič

Srečanje, ki ga je Olympia odigrala proti vrstnikom iz Cervinjana, je bilo povsem enosmerno. Naši odbojkarji so bili boljši v vseh elementih igre, tako da so možnost za igranje dobili prav vsi igralci Olympie. Domačini so s težavo uspešno zaključevali napade, večino točk jim je podarila naša ekipa.

Božičnice ŠZ Juventina, NK Kras in ŠD Sovodnje

Prejeli smo

Prejšnji teden so se z božičnicami poslovili od leta 2011 mladi nogometaši Juventine, mladinske in združene ekipe Krasa ter mladi nogometaši Sovodenj.

Pri Juventini so se zbrali v domu Andreja Budala v Štandrežu (na sliki **Loredane Princič** **levo zgoraj**). Sovodenjci so krajšo predbožnično druženje z mladimi nogometaši, trenerji, starši in odborniki organizirali v sovojenjskem Kulturnem domu. Pri Krasu pa so se mladinske združene ekipe zbrale v repenski občinski telovadnici (**foto levo spodaj** **Nikolaj Kovačič**), kjer so se mladi z žogo pomerili med seboj. Otrokom, staršem in odbornikom so razdelili tudi brošuro, ki jo je izdalo repensko društvo, s slikami fotografov Damijana Balbija in Nikolaja Kovačiča.

SLOVENSKI PROGRAM
Na kanalu 103
18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Videonatečaj Ota - Ne smemo skrivati čustev, Travniška vila
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

6.45 Aktualno: Unomattina **6.55** Dnevnik in vremenska napoved **8.00** 9.00 Dnevnik **7.30** Dnevnik L.I.S. in Parlament **9.30** Dnevnik - kratke vesti **11.00** Dnevnik **11.05** Aktualno: Occhio alla spesa **12.00** Aktualno: La prova del cuoco (v. A. Clerici) **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Variete: Da Da Da **15.00** Film: Don Bosco (ver., lt., '04, r. L. Gasparini) **17.00** Dnevnik **17.15** Film: Un regalo speciale (dram., ZDA '09, r. N. Bailey) **18.50** Kviz: L'eredità **20.00** Dnevnik **20.30** 1.30 Aktualno: Qui Radio Londra **20.35** Igra: Soliti ignoti (v. F. Frizzi) **21.10** Aktualno: Speciale Superquark **23.15** Dnevnik - kratke vesti

23.25 Film: **La leggenda di Zanna bianca (pust., ZDA '94, r. K. Olin)** **1.10** Nočni dnevnik, vremenska napoved in Focus **1.50** Aktualno: Sottovoce

6.30 Risanke: Cartoon Flakes **7.15** Film: Amazon Jack 3 - Ugo l'animale piu' raro del mondo (ris., Norv., '07) **10.00** Aktualno: Tg2punto.it **11.00** Variete: I fatti vostri **13.00** Glasb. odd.: Gianna Nannini sul 2 - Io e te **23.10** Dnevnik **23.15** Aktualno: Tg2 Punto di vista **23.25** Un anno di sport **0.25** Aktualno: La Storia siamo noi

7.00 Aktualno: Tgr Buongiorno Italia/Regione **8.00** Film: La città di Babbo Natale (kom., ZDA '08) **9.25** Film: TuttoTotò - Il grande maestro (kom., lt., '67, r. D. D'Anza) **10.15** Aktualno: La Storia siamo noi **11.15** Nan.: Doc Martin **12.00** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **12.25** Aktualno: Tg3 Fuori Tg **12.45** Aktualno: Le storie - Diario italiano **13.10** Nad.: La strada per la felicità **14.00** Deželni dnevnik, Dnevnik in vremenska napoved **14.50** Tgr Leonardo **15.00** Dnevnik - L.I.S. **15.05** Nan.: Lassie **15.55** Dok.: Cose dell'altro Geo **17.40** Dok.: Geo&Geo **19.00** Dnevnik in deželni dnevnik **20.00** Variete: Blob **20.15** Nan.: I monelli **20.35** Nad.: Un posto al so-

BOŽIČNA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV
Vodoravno: oportunistem, materialist, Arona, Todt, Na, K.A., kart, LSD, L.O., nit, Cheerdance Millennium, kg, til, on, elan, zel, darilo, Peru, Erazem, Omsk, L.T., A.N., Alois, da, But, Ankaran, Polet, Edera, Kontovel, Din, Maksim, veja, raca, Pan, K.I., Annalisa, osa, opekar, grobar, V.A., NK Kras, vikar, Sovodnje, ona, lan, euronet, otok, Ist, memorandum, B.R., mik, imam, anketa, Nara, naklad, Acis, slike, od zgoraj: Cheerdance Millennium, Polet/Kontovel, NK Kras, Sovodnje.

le **21.05** Film: Mulan (ris., ZDA '98, r. T. Bancroft, i. B. Cook) **22.30** Film: Pocahontas (ris., ZDA'95, r. M. Gabriel, i. E. Goldberg) **0.00** Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved **0.05** Film: Flashdance (glasb., ZDA '83) **1.40** Aktualno: GAP Generazioni alla prova

7.30 Nan.: Starsky e Hutch **8.20** Nan.: Hunter **9.40** Nan.: Monk **10.50** Variete: Ricette di famiglia **11.30** Dnevnik in prometne informacije **12.05** Nan.: Un detective in corsia **13.00** Nan.: La signora in giallo **13.50** Aktualno: Il Tribunale di Forum **15.10** Nan.: Hamburg Distretto 21 **16.15** Nad.: Sentieri **16.30** Film: Alvarez Kelly (western, ZDA, '66, r. E. Dmytryk) **18.55** Dnevnik **19.35** Nad.: Tempesta d'amore **20.30** Nan.: Walker Texas Ranger

21.10 Nan.: Lie to Me **23.05** Film: L'assassinio di Jesse James per mano del codardo Robert Ford (western, ZDA, '07, r. A. Dominiuk, i. B. Pitt) **2.05** Nočni dnevnik

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.40** Film: Un angelo in famiglia (dram., ZDA, '04, r. G.S. Brown) **10.55** Resnič. show: Grande fratello 12 **11.00** Aktualno: Forum **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Nad.: CentoVetrine **14.40** Film: Tom - Un angelo in missione (kom., ZDA '10, r. D. Recks) **16.30** Film: La figlia della sposa (kom., Kan., '08, r. L. Hope) **17.50** Dnevnik - kratke vesti **18.50** Igra: The Money Drop (v. G. Scotti) **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.30** 2.00 Variete: Striscia la notizia **21.10** Nan.: I cerchi nell'acqua **23.30** Film: A letto con il nemico (dram., ZDA, '90, r. J. Ruben, i. J. Roberts) **1.30** Nočni dnevnik in vremenska napoved

6.50 Risanke **8.50** Film: Thumbelina Pollicina (ris., ZDA '94, r. D. Bluth) **10.30** Film: I rubacchiotti (fant., ZDA '98, r. P. Hewitt) **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **13.40** Risanka: Simpsonovi **14.35** Risanka: Dragon Ball Z **15.00** Nan.: Big Bang Theory **15.35** Film: Missione Natale: Un papavero da salvare (kom., Nem., 06, r. J. Grunler) **17.35** Risanka: Dragon Ball **18.30** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.25** Nan.: Dr. House Medical Division **20.20** Nan.: CSI - Scena del crimine **21.10** Nan.: Camera Café **22.30** Nan.: Così fan tutte **23.30** Film: Indiviolato (kom., ZDA '00, r. H. Ramis) **1.20** Show: Pokermania

7.00 Dnevnik **7.30** 22.30 Dok.: Luoghi magici della terra **8.00** Aktualno: Lezioni di pittura **8.30** Dnevnik **9.00** Aktualno: L'età non conta **9.30** Nan.: Maria Maria **10.35** Talk show: A tambur battente **11.35** Dok.: Patrimonio dell'Unesco **12.35** Variete: 80 nostalgia **13.05** Variete: Speciale mostra internazionale dei presepi **13.30** Dnevnik **14.05** Aktualno: Nel baule dei tempi **15.05** Dok.: Samoa - Le isole del tesoro **16.30** Dnevnik **17.00** Risanke **19.00** Aktualno: Cittadino in linea **19.30** Dnevnik in športne vesti **20.00** Variete: Colori di montagna **20.30** Dnevnik in deželni dnevnik **21.00** Film: Lansdown (triler, r. T. Zuber, i. C. Baran, J. Carlson, E. Gunther) **23.02** Nočni dnevnik **23.35** Nan.: F.B.I.

6.00 Dnevnik, vremenska napoved, horoskop in prometne informacije **7.00** Aktualno: Omnibus **7.30** Dnevnik **7.50** Film: Toto' sceicco (kom., lt., '50, r. M. Mattoli) **9.40** Nan.: Ultime dal cielo **11.30** Resnič. show: SOS Tata **12.25** Aktualno: I menù di Benedetta **13.30** Dnevnik **14.05** Film: Generazioni (fant., ZDA, '94, r. D. Carson, i. P. Stewart) **16.15** Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi **17.30** Nan.: L'ispettore Barnaby **19.20** 1.40 Variete: G'Day **20.00** Dnevnik **20.30** Show: Italialand Remixata!!! (v. M. Crozza) **21.10** Film: 3 uomini in fuga (kom., Fr., '66, r. G. Oury, i. L. De Funes) **0.25** Sex and the City

7.00 Dobro jutro **10.10** Risanke **10.45** Studio Kriškraš (pon.) **11.30** Zgodbe iz školke - Iz popotne torbe **12.00** Poročila **12.05** Prvi in drugi (pon.) **12.20** Opus (pon.) **13.00** Poročila, športne vesti in vremenska napoved **13.30** Intervju: Sandi Čolnik (pon.) **14.25** Babilon.Tv (pon.) **15.00** Poročila **15.10** Mostovi - Hidak **15.40** Knjiga mene briga (pon.) **16.05** Sveto in svet (pon.) **17.00** Novice, kronika, športne vesti in vremenska napoved **17.25** 0.10 Ugriznimo znanost **17.40** 0.25 O živalih in ljudeh **18.00** Dok. serija: Soča, življenje ob reki **18.30** Minute za jezik **18.40** Risanke **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.30** Slovenska kronika, vremenska napoved in športne vesti **20.00** Tarča **21.00** Glasb. dok. odd.: Tri življenja ljudske pesmi **22.00** Odmevi, kultura, šport in vremenska napoved **23.05** Globus **23.35** Dok. odd.: V začetku je bil delec - CERN in vprašanje obstoja Boga **0.45** Dnevnik (pon.)

7.00 Lutk. predstava: Jakob in mesto **7.25** Plesna predstava: Začarani gozd **8.00** Risan film: Resnična zgodba o Božičku (pon.) **8.25** Mlad. igr. nad.: Nina **8.55** Otroški koncert: Fens (pon.) **10.30** Dobro jutro (pon.) **13.15** Peklenski izbor (pon.) **14.30** Bleščica, oddaja o modi (pon.) **15.05** Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem (pon.) **16.15** Prislulhno tišini (pon.) **16.40** Na vrtu - odd. Tv Maribor (pon.) **17.05** Dok. serija: Kulturni vrhovi (pon.) **17.35** Mostovi - Hidak (pon.) **18.05** Glasnik - odd. Tv Maribor **18.30** Dok. odd.: Slovenski vodni krog **19.00** Videozid **19.50** Žrebanje Astra **20.00** Dok. serija: City folk **20.25** Nan.: Pri Pearsonovih (pon.) **20.45** Film: Marijini moški **22.05** Brane Rončel izza odra **23.35** Videozid **0.25** Zabavni infokanal

6.00 10.00, 19.55 Sporočamo **7.50** 17.50 Kronika **8.00** 9.30, 10.30 Poročila Tvs1 **11.15** 16.30, 20.40 Na tretjem... **13.30** Prvi dnevnik Tvs1 **15.30** 17.30 Poročila Tvs1 **19.00** Tv dnevnik Tvs1 **20.00** Aktualno **21.30** Žarišče

13.45 Dnevni program **14.00** Čezmejna Tv - Tdd **14.20** Euronews **14.30** Vzhod - Zahod **15.00** Arhivski posnetki **15.50** Sredozemlje **16.20** Artevisione - Priprava Martina Gambos **16.50** Meridiani - aktualna tema **18.00** Brez meje **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.00, 0.15 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Vsedanes - vzgoja in izobraževanje **20.00** Vas tedna **20.30** Avtomobilizem **20.45** Nautilus **21.15** »Q« - trendovska oddaja **22.15** Boben - glasb. odd. **23.15** Biker Explorer **23.45** Istra in **0.15** Čezmejna Tv - Tdd

6.30 7.55, 9.05, 10.30 Tv prodaja **7.00** 17.30 Ko se zaljubim (nad.) **8.10** 14.35 Nad.: Pola (pon.) **9.35** Čista hiša (resn. serija) **11.00** Ris. film: Vesele nogice **12.45** Profesor Baltazar (ris. serija) **13.00** 24UR ob enih **14.00** Kuharska serija: Jamie - obroki v pol ure **15.30** Nad.: Moji dve ljubezni **16.25** 17.10 Nad.: Eva Luna **17.00** 24UR popoldne **18.25** Ljubezne skozi želoce - recepti **18.55** 24UR vremenska napoved **20.00** Film: Sreča pa taka (ZDA) **21.50** 24UR zvečer, Novice **22.20** Nan.: Zdravnikova vest **23.10** Nan.: Mentalist **0.00** Nan.: Beg iz zapora **0.40** 24UR (pon.) **1.50** Nočna panorama

7.55 Božična Pazi, kamera! (zab. serija) **8.20** Racman Dodgers (ris. serija) **8.35** Tom in Jerry (ris. serija) **9.20** Shaggy in Scooby-Doo (ris. serija) **9.45** Veveriček (ris. serija) **10.10** 16.10 Nan.: Teksaški mož postave **11.00** Astro Tv

12.00 Čarovnije **Crissa Angela** **12.50** Tv prodaja **13.20** Nan.: Vsi županovi može **13.45** Nora Pazi, kamera! (zab. serija) **14.10** Film: Čudežni psički 2 (ZDA) **15.40** Nove pustolovščine stare Christine (hum. nan.) **17.05** Na kraju zločina: New York (nan.) **18.00** 19.45 Svet **18.55** Newyorški gasilci (nan.) **20.00** Film (akcija) **21.40** Film: Kaj se je zgodilo? (ZDA) **23.30** Will in Grace (hum. nan.)

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro: pravljica, napovednik; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 V novi dan (Tamara Stanese in Marko Sancin); 10.00 Poročila; 10.10 V novi dan: Poklon Slavističnega društva prof. Mariji Pirjevec 2. del; 11.00 Studio D (Vida Valenčič); 11.30 Chic - Tjaša Dornik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.30 Odprta knjiga: Boris Vian - Pena dni, 18. nad.; 18.00 Iz dežele Lužiške in njenih Srbov (pripr. Ka-tja Kjuder); 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na radiu Koper; 6.45, 19.45 Kronika; 7.00 Jutranjik; 7.30 Noč in dan - OKC obveščajo; 8.00 Pregled tiska in vremenska napoved; 9.00 Dopoldan in pol; 10.00 RK svetuje; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Eppur si muove; 15.30 DIO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Z vročega asfalta; 18.30 Glasbena razglednica; 19.00 Dnevnik; 20.00 Iz kulturnega sveta; 21.00 Indie ni Indija; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30-0.00 Jazz in jaz.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.00-8.00 Dobro jutro; Almanah; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, Poročila; 6.25 Drobci zgodovine; 6.58 Viaggiando (vsako uro do 19.58); 7.00, 12.00, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 8.00-10.30 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.35, 17.33 Euroregione news; 8.40, 15.05 Pesem tedna; 9.00, 21.00 Ricordi golosi; 9.35 Appuntamenti; 10.15, 19.15 Sigla single; 10.25 Radijski in televizijski program; 10.35, 13.40, 18.35 Glasbena lestvica; 11.00, 18.00 In minoranza; 13.00 Dorothy e Alice; 14.00, 20.30 Il diario di Athena; 14.35 Anteprima classifica; 16.00-18.00 Pomeriggio ore quattro; 20.00 Proza; 22.00 Pic nic électronique distretto 656 (od februarja dalje); 23.00 The magic bus; 0.00 RSL.

SLOVENIJA 1
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.10 Rekreacija; 6.45 Dobro jutro, otroci; 6.50 Kviz; 7.00 Jutranja kronika; 7.40 Turistov glas seže v deveto vas; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Dobra dela; 10.10 Intelekt; 11.30 Ena ljudska; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slovenske glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.40, 22.20 Iz sporedov; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 21.05 Igra; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna oddaja v angleščini in nemščini; 22.40 Big Band RTV Slo; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.40 Športna zgodba; 6.45

Vreme; 6.50 Črna kronika; 7.00 Kronika in vremenska napoved; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vreme, temperature, onesnaženost zraka; 8.45 Prireditev; 8.55 Sporedi; 9.15, 17.45 Na Val na šport; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Poslovne krivulje; 11.00 Frekvenca X; 12.00 Vroči mikrofoni; 13.30 Napoved - pregled sporeda; 14.00 Kulturnice; 15.03 Radio Slovenija napoveduje; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.15 Sporedi; 16.30 Zapis iz močvirja; 16.45 Klicaj; 17.10 18. vzporednik; 18.00 To je moja »musk«; 18.50 Sporedi; 19.30 Ne zamudite; 20.00 Na sceni; 21.00 Spet toplovod; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 ŠTOS - Še v torek obujamo spomine.

SLOVENIJA 3
6.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 5.05 Arsove spominčice; 6.00 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Menuet za besedo; 13.35 Glasbeni rondo; 14.05 Glasovi svetov; 15.00 Big Band RTV Slo; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 Koncerti na tujem; 18.00 Jezikovni pogovori; 18.20 Slovenska in svetovna zborovska glasba; 19.00 Allegro ma non troppo; 19.30 S solističnih in komornih koncertov; 21.00 Literarni večer; 22.05 Glasba našega časa; 23.00 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA
6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Di-van; 18.00-18.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan. (105,5 MHz)

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.ž. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude DZP doo z enim družabnikom PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,00 €
Letna naročnina za Slovenijo 215,00 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglašni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povisek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglas 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglas po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 21%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

VREMENSKA SLIKA

Nad srednjo Evropo in nad severno Italijo se zadržuje azorski anticyklon, nad Sredozemljem pa ciklonsko območje. Nad naše kraje bodo danes, predvsem v višinah, začel pritekati dokaj suhi in milo šibki severovzhodni tokovi.

Nad večjim delom Evrope je območje visokega zračnega tlaka. Vremenske fronte potujejo proti vzhodu čez Britansko otočje in Skandinavijo. S severovzhodnikom v višinah k nam priteka dokaj tople in suh zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzhaja ob 7.45 in zahaja ob 16.27

Dolžina dneva 8.42

BIOPROGNOZA

Vremenski vpliv bo danes ugoden, le v krajih z dolgotrajno meglo bodo pri najbolj občutljivih možne manjše težave.

MORJE

Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 12,1 stopinje C.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)	
Kanin / Na Zlebeh	80
Vogel	55
Kranjska Gora	40
Krvavec	50
Cerkno	50
Rogla	50
Mariborsko Pohorje	45
Cvetka	40
Piancavallo	30
Forni di Sopra	30
Zoncolan	40
Trbiž	50
Osojščica	40
Mokrine	65
Podkloster	25
Bad Kleinkirchheim	40

PLIMOVANJE

Danes: ob 0.51 najvišje 37 cm, ob 6.17 najnižje -4 cm, ob 11.08 najvišje 27 cm, ob 18.03 najnižje -52 cm.

Jutri: ob 1.31 najvišje 37 cm, ob 7.18 najnižje -3 cm, ob 11.43 najvišje 16 cm, ob 18.33 najnižje -41 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

Po vsej deželi bo jasno ali zmerno oblačno. Temperatura se bo do ničle spustila na višini skoraj 3000 m pri čemer bo ponoči v dolinah in na nižini prišlo do močne toplotne inverzije. Čez dan se pričakujejo milejše temperature. Zjutraj bo ob morju pihala zmerna burja, na trbiškem bo možna megla, ki se bo s soncem razblinila.

Precej jasno bo, zjutraj in dopoldne, ponekod pa tudi večji del dneva, bo po nižinah megla ali nizka oblačnost. Najnižje jutranje temperature bodo od 1 do -5, v alpskih dolinah do -8, najvišje dnevne od 1 do 6, na Primorskem okoli 11 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

Po vsej deželi bo jasno ali zmerno oblačno. Temperatura se bo do ničle spustila na višini skoraj 3000 m pri čemer bo ponoči v dolinah in na nižini prišlo do močne toplotne inverzije. Čez dan se pričakujejo milejše temperature. Zjutraj bo v dolinah na trbiškem možna megla, ki se bo s soncem kasneje razblinila.

V sredo bo precej jasno. Zjutraj in dopoldne bo po nekaterih nižinah megla. V četrtek bo sprva še delno jasno z jutranjo meglo, čez dan pa se bo od zahoda pooblačilo in proti večeru se bodo začele pojavljati manjše padavine.

OBLETNICA - 26. decembra 1991 razpadla druga svetovna velesila

Pred 20 leti konec Sovjetske zveze

V postsovjetskih konfliktih naj bi umrlo 200 tisoč ljudi - V Rusiji aktualno vprašanje še vedno neuresničene demokracije

MOSKVA - Včeraj je minilo 20 let od razpada Sovjetske zveze, ki je zaznamoval svet. Nekdanja supersila je v preteklem stoletju krojila svetovno zgodovino, niz političnih in gospodarskih vzrokov pa je privedel do njenega konca 26. decembra 1991. Pri tem je pečat pustil tudi zadnji sovjetski voditelj Mihail Gorbacov.

SZ je s svojo ureditvijo prinesla revolucijo in s svojo vlogo pomembno vplivala na potek vrste prelomnih trenutkov v svetovni zgodovini, v drugi svetovni vojni še posebej, a to za obstoj nekdanje največje socialistične države in "diktature proletariata" v luči spremenjenih političnih in gospodarskih razmer v svetu ni zadostovalo.

Zaradi velikega prispevka k zmagi nad nacizmom ji je sicer uspelo ohraniti zahodno mejo iz leta 1941 in ob sovjetskizaciji Vzhodne in Srednje Evrope postaviti protiutež Zahodu. Čeprav se je blokovska delitev kazala že pred koncem vojne, se je po vojni začela nova, hladna vojna, v kateri sta bila glavna antagonista SZ in ZDA. Ideološki boj se je vlekel vse do razpada "imperija zla", kot je SZ v 80. letih prejšnjega stoletja poimenoval tedanji ameriški predsednik Ronald Reagan. Zaradi krepitve vojaške moči ob koncu 50. let se je hladna vojna stopnjevala in leta 1962 dosegla vrh s kubansko krizo. Hkrati so se po drugi strani v SZ začele tudi hude gospodarske težave, ki so zaradi obojevalne tekme navadne državljane pehale v vse večje pomanjkanje in revščino.

Z vse večjo krizo znotraj sovjetske družbe, ki jo je državna propaganda spretno prikrivala, so se leta 1985 s prihodom Mihaila Gorbacova na položaj generalnega sekretarja KP začele reforme, pa tudi začetek konca države. Njegova reformistična politika, perestrojka (preoblikovanje) in glasnost (javnost) je pomenila prelom s tradicionalno družbo, v mednarodnih odnosih pa tudi konec hladne vojne.

Odpiranje družbe je razkrilo vso neučinkovitost sovjetskega gospodarstva, zbirokratiziranost partijskega in upravnega aparata, pa tudi napetosti med narodi v SZ. Po ustavnih spremembah leta 1988, ki so prinesle nov volilni zakon in več avtonomije za republike, so med letoma 1989 in 1990 vse ruske republike razglasile suverenost. Marca 1991 je sledil referendum o ohranitvi SZ. 76 odstotkov udeležencev se je izreklo za ohranitev, a so Litva, Latvija, Estonija, Moldavija, Gruzija in Armenija referendum bojkotirale in nato zapustile SZ.

Notranji spori v KP med reformisti in konservativci so avgusta 1991 pripeljali do poskusa državnega udara reakcionarnih sil, a je tedanji predsednik Ruske Sovjetske federativne socialistične republike (SFSR) Boris Jelcin, ki je bil dva meseca pred tem, junija 1991, izvoljen na splošnih volitvah, prevzel svojo oblast na ozemlju Rusije in vojsko pozval, naj ne ukrepa proti državljanom. Po množičnih demonstracijah v Moskvi in večdnevnem obleganju prevratnikov je kongres ljudskih

Mihail Gorbacov

ARHIV

odposlancev 5. septembra 1991 razglasil konec dotedanje ZSSR in njeno preoblikovanje v zvezo neodvisnih držav.

Enajst nekdanjih republik z izjemo treh baltskih in Gruzije je nato 21. decembra 1991 v tedanji kazahstanski Alma Ati, današnjemu Almatiju, ustanovilo Skupnost neodvisnih držav, Ruska SFSR pa se je preimenovala v Rusko federacijo in kot edina prevzela vlogo naslednice nekdanje velike skupne države.

Nov začetek je prineslo jutro 25. decembra 1991. S svojim odstopom ga je naznanil Gorbacov. Ves svet je zrl v Moskvo, prestolnico nekdanje mogočne države, ki je dan kasneje po skoraj 70 letih formalno prenehala obstajati. Komunizem je padel, nastopil je čas za neko novo obdobje ne le v Rusiji, ampak tudi drugod po Evropi, kjer so nekdanji komunistični režimi drug za drugim začeli padati. Republike so se z veliko upanja podale na pot neodvisnosti, vendar je sledila stremženost, ki so jo terjali gospodarski in politični izzivi.

Na moskovskih ulicah je bilo na vrhuncu dogajanja leta 1991 razmeroma malo žrtve, vendar pa je padec režima sprostil državljanske in etnične vojne na "peri-

feriji" - na Kavkazu, Moldaviji in Tadžikistanu. Po pisanju Economist se ocene razlikujejo, vendar naj bi v postsovjetskih konfliktih umrlo okoli 200.000 ljudi.

O tem, kaj je prinesel razpad, še danes tečejo razprave. Zlasti v Rusiji je še vedno veliko tistih, ki se z nostalgijo spominjajo nekdanje države. Tedanji ruski predsednik Vladimir Putin pa je leta 2005 razpad SZ celo označil za "največjo geopolitično katastrofo stoletja". Kot je zapisal ameriški New York Times, so v desetletju, ki je sledilo koncu SZ, kaotične družbene in gospodarske spremembe, kakor tudi poskusi reform dali demokraciji slab predznak. Številni ljudje so pozdravili stabilnost, ki jo je prinesel Putin, četudi na račun demokracijskih svoboščin. Prav vprašanje demokracije je te dni še posebej aktualno v Rusiji, kjer so parlamentarne volitve sprožile največje proteste po razpadu SZ, na predsedniških volitvah marca prihodnje leto pa kaže, da bo na predsedniški stolček po štirih letih znova sedel sedanji premier Putin. Putin in predsednik Dmitrij Medvedjev naj bi si tako le zamenjala položaja.

Anita Balas / STA

Najstnik osvojil najvišje vrhove vseh celin

LOS ANGELES - Jordan Romero je v nedeljo dosegel vrh 4897 metrov visoke gore Mount Vinson ter tako zaozkrožil svoj projekt "sedem vrhov", v okviru katerega se je povzpel na najvišje vrhove vseh sedmih celin sveta. 15-letnik je s tem postal najmlajši človek na svetu, ki mu je uspel ta podvig. Romero se je skupaj z očetom in mačeho proti vrhu najvišji gore Antarktike odpravil v sredo, v nedeljo pa je na Facebooku objavil novico, da je dosegel vrh. Romero je že pri 10 letih splezal na najvišji afriški vrh Kilimandžaro, pri 13 letih pa je stopil na najvišjo goro na svetu, Mount Everest.

Snemanje filma splašilo netopirje

SOFIJA - Strokovnjaki za netopirje so obsodili snemanje drugega dela filma Plačanci v režiji Sylvestra Stallona v bolgarski jami Devetaška, saj naj bi ekipa preplašila na tisoče malih sesalcev. Januaria so strokovnjaki presledili, da v jami živi 33.800 netopirjev, novembrsko štetje po snemanju filma pa je pokazalo, da jih je zgolj še 8500. Strokovnjakinja Antonia Hubančeva je dejala, da je nastala škoda "neizpodbitna". Dodala je, da so bili netopirji podvrženi stresu zaradi hrupa težkih strojev, gradbenih del, svetlih luči projektorjev in množice ljudi.

De Niro pri 68. spet oče

LOS ANGELES - Ameriški igralec in oskarjev nagrajenec Robert De Niro je pri 68. letih znova postal oče. S soprogo Grace Hightower sta namreč postala srečna starša hčerke Helen Grace, je v petek potrdil De Nirov agent. Kdaj točno je deklica, ki jo je rodila nadomestna mati, ugledala luč sveta, ni znano. Za De Nira in 56-letno Grace Hightower je to že njun drugi skupni otrok. Par že ima 13-letnega sina Elliota. Robert De Niro ima sicer še štiri otroke iz zakona z nekdanjo ženo Diahne Abbott, z nekdanjim dekletom Toukie Smith pa še 16-letna dvojčka Juliana in Aarona. (STA)

Kusturica bo predsednik smučarske zveze Srbije

BEOGRAD - Slavni filmski režiser Emir Kusturica se bo v kratkem znašel še v eni, a tokrat nič kaj filmski vlogi. Je namreč najresnejši kandidat za predsednika smučarske zveze Srbije, ki naj bi ga konec tedna na izredni skupščini pričakovano potrdila na to mesto.

»Znano je, da je Kusturica pomembno prispeval k razvoju smučarskega športa pri nas, še posebej alpskega, poznamo pa ga tudi po njegovem ustvarjalnem duhu,« je vršilec dolžnosti predsednika srbske smučarske zveze Dragor Stojanović pojasnil, zakaj so se odločili za na videz nenavadno kombinacijo filma in športa.

Kusturico je podprlo več smučarskih klubov, režiser pa je nato tudi sprejel ponudbo, da bi kandidiral za predsednika. Če ga bodo potrdili, bo Kusturica nato sam izbral svoje najožje sodelavce v izvršnem in nadzornem odboru, v njegovih rokah pa bo tudi sestava različnih komisij. (STA)